НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ АГРАРНИХ НАУК УКРАЇНИ

СЕЛЕКЦІЙНО-ГЕНЕТИЧНИЙ ІНСТИТУТ –
НАЦІОНАЛЬНИЙ ЦЕНТР НАСІННЄЗНАВСТВА ТА СОРТОВИВЧЕННЯ

КАТАЛОГ
СОРТІВ ТА ГІБРИДІВ
2023

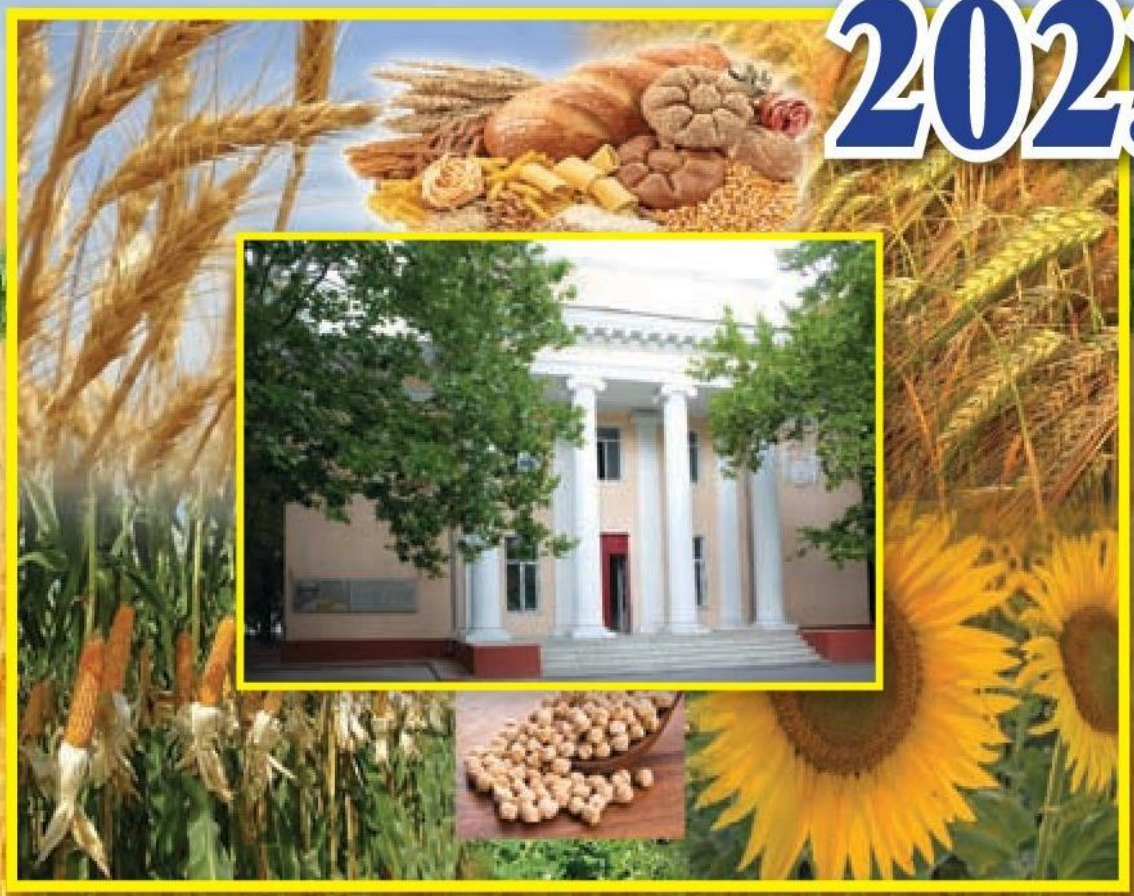

пшениця м'яка озима
пшениця тверда озима
ячмінь ярий
ячмінь озимий
кукурудза
сорго
сориз

тритикале
соняшник
горох
нут
соя
люцерна
еспарцет

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ АГРАРНИХ НАУК УКРАЇНИ

**СЕЛЕКЦІЙНО-ГЕНЕТИЧНИЙ ІНСТИТУТ –
НАЦІОНАЛЬНИЙ ЦЕНТР НАСІННЄЗНАВСТВА
ТА СОРТОВИВЧЕННЯ**

КАТАЛОГ

СОРТІВ ТА ГІБРИДІВ СЕЛЕКЦІЙНО-ГЕНЕТИЧНОГО ІНСТИТУТУ – НАЦІОНАЛЬНОГО ЦЕНТРУ НАСІННЄЗНАВСТВА ТА СОРТОВИВЧЕННЯ

пшениця м'яка озима
пшениця тверда озима
ячмінь ярий
ячмінь озимий
кукурудза
сорго
сориз
тритикале
соняшник
горох
нут
соя
люцерна
еспарцет

Одеса 2023

ЗАПРОШУЄМО
до Селекційно-генетичного інституту!

Селекційно-генетичний інститут – Національний центр насіннєзнавства та сортовивчення – всесвітньо відомий науковий центр генетики, селекції та насінництва сільськогосподарських культур. Вже 111 років, починаючи з 1912 року, вчені інституту створюють високопродуктивні, високоякісні сорти, гібриди зернових, зернобобових, олійних, кормових культур для вирощування в різних регіонах.

Метою робіт з селекції пшениці озимої є, перш за все, створення сортів універсального типу з підвищеними адаптивними властивостями для вирощування по різних попередниках та різних рівнях агрофону. За ознаками жаро- і посухостійкості одеська пшениця є кращою у світі, що набуває важливого значення у зв'язку з кліматичними змінами. Але найбільш яскравими її ознаками є високі показники якості зерна «сильної» і «екстрасильної» пшениці. Уваги заслуговують сорти пшениці твердої озимої. Показники якості макаронів з муки такої пшениці – на рівні кращих світових стандартів.

Високою є результативність робіт зі створення сортів ячменю ярого та озимого. Пріоритетними напрямками селекційної роботи по озимому ячменю є створення сортів дворучок, в тому числі голозерних сортів, що поєднують скоростиглість, посухостійкість та крупнозерність. По ярому ячменю - створення холодо- посухо- та солестійких, адаптованих до несприятливих умов ранньої вегетації та наливу зерна сортів.

Дослідження з селекції перехреснозапильних культур спрямовані на виведення скоростиглих та середньостиглих і середньоранніх гібридів кукурудзи зернового та силосного призначення, що вдало поєднують високу адаптивність, зокрема жаро-посухостійкість, і високу та стабільну зернову продуктивність. У селекції соргових культур головним завданням є виведення високопродуктивних ранньостиглих сортів соризу як високоцінної сировини для харчової промисловості та гібридів цукрового сорго для виробництва біоетанола. Створені в інституті гібриди соняшнику вирізняються високою олійністю, у т. ч. підвищеним вмістом олеїнової кислоти, генетично зумовленою стійкістю до вовчка, несправжньої борошнистої роси, до гербіцидів сульфонілсечовинної групи, толерантністю до загущення, мають зручне промислове насінництво.

Роботи із зернобобовими культурами спрямовані на створення високоврожайних. технологічних у виробництві сортів гороху «вусатого типу» з поліпшеними якісними властивостями для зон Полісся, Лісостепу і Степу, крупнонасінних, посухостійких, толерантних до хвороб сортів нуту, сортів сої з груповою стійкістю до найбільш поширених хвороб, високим вмістом білку для кормового, харчового та універсального використання, сортів люцерни із скороченим періодом спокою та активним осіннім відростанням з високою насіннєвою продуктивністю.

Сорти та гібриди інституту набули широкого розповсюдження в Україні, вирощуються в інших країнах. Інститут підтримує науково-технічні зв'язки з багатьма закордонними науковими установами, насінницькими компаніями.

У восьми дослідних господарствах за участі відділу насінництва здійснюється апробація наукових розробок, виробництво і реалізація насіння культур, створених вченими інституту.

Директор інституту,

член-кореспондент НААН **Соколов В.М.**

КОНСУЛЬТАЦІЇ ЩОДО ПРИДБАННЯ НАСІННЯ ЗАПРОПОНОВАНИХ СОРТІВ

Відділ насінництва:

Вишневський Володимир Володимирович, кандидат с.-г. наук, старший науковий співробітник
Тел.: (048) **789-51-35**, **(098) 796-46-16**, e-mail: **wsky@ukr.net**

Група маркетингу:

Царик Джанета Костянтинівна
Тел.: (048)**789-54-96**, e-mail: **sgi-marketing@ukr.net**

КОНСУЛЬТАЦІЇ ЩОДО ОСОБЛИВОСТЕЙ ВИРОЩУВАННЯ ЗАПРОПОНОВАНИХ СОРТІВ

Відділ селекції та насінництва пшениці:

Литвиненко Микола Антонович, завідувач відділу, доктор с.-г. наук, професор, академік НААН, Заслужений працівник сільського господарства України, лауреат Державної премії України
Тел.: (048) **789-54-14**, e-mail: **dr_litvin@ukr.net**

Лабораторія селекції інтенсивних сортів пшениці:

Наконечний Микола Юрійович, завідувач лабораторії, канд. с.-г. наук;
Лифенко Савелій Пилипович, головний науковий співробітник, доктор с.-г. наук, професор, академік НААН, Заслужений діяч науки і техніки України, лауреат Державної премії України
Тел.: (048) **789-54-21**, e-mail: **labinsort@ukr.net**

Лабораторія селекції та насінництва озимої твердої пшениці:

Паламарчук Анатолій Іванович, завідувач лабораторії, кандидат с.-г. наук
Тел.: (048) **789-52-17**, e-mail: **a_palamarchuk@ukr.net**

Відділ селекції та насінництва ячменю:

Легкун Ігор Борисович, завідувач відділу, канд. с.-г. наук
Тел.: (048) **789-55-85**, e-mail: **legkun_i@ukr.net**

Відділ селекції, генетики та насінництва бобових культур:

Січкар Вячеслав Іванович, в. о. завідувача відділу, доктор біол. наук, професор
Тел.: (048) **789-56-46**, e-mail: **bobovi.sgi@ukr.net**

Відділ селекції та насінництва перехреснозапильних культур:

Вареник Борис Федорович, завідувач відділу, канд. с.-г. наук, доцент, старший науковий співробітник
Тел.: (048) **789-54-15**, e-mail: **borisvar@ukr.net**

ЗМІСТ

Пшениця м'яка озима (*Triticum aestivum* L.)

Сорти для всіх зон України

Благодарка одеська……..... 8
Відповідь одеська..... 9
Вірність……..... 10
Господарка одеська……..…..…..*НОВИНКА* 11
Громада……...……... 12
Дачнянка……...…… 13
Довіра одеська……..... 14
Житниця одеська……..……..... 15
Зиск……..... 16
Кантата одеська……..……..... 17
Клад……..... 18
Ліга одеська.……..... 19
Ліра одеська ……..... 20
Максима одеська……..……..... 21
Манера одеська……..... 22
Наснага……..... 23
Нива одеська……..... 24
Озоряна……..…..*НОВИНКА* 25
Окраса……..*НОВИНКА* 26
Октава одеська..……..... 27
Оптима одеська.… ……..... 28
Оранта одеська……..……..... 29
Основа одеська..... 30
Пейзаж…… 31
Перевага……...…….. 32
Перемога одеська..... 33
Перепілка ……..... 34
Пилипівка ……..... 35
Рапсодія……...……*НОВИНКА* 36
Удача одеська……..……..... 37
Фортеця……..... 38

Сорти для зон Лісостепу та Полісся

Аксіома одеська……..... 39
Перспектива одеська ……..... 40
Покровська……..... 41
Спадщина одеська……..... 42

Сорти для зон Степу та Лісостепу

Богуславка одеська……..……*НОВИНКА* 43
Вагома……..... 44
Величава……..... 45
Ветеран……..……..... 46
Вигода одеська……..... 47
Гейзер..... 48
Гладь..... 49
Добродійка одеська……..…..*НОВИНКА* 50
Куяльник ……..... 51
Мудрість одеська ……..... 52

Палітра…….....53
Позиція одеська…….....54
Протекція одеська…….....*НОВИНКА* 55

Сорти для зони Степу

Катруся одеська……..……....56
Обряд…….....57

Сорти спеціального призначення

Білява…….....58
Чорноброва……..…….....59

Пшениця тверда озима (*Triticum durum* Desf.)

Алмазний.....60
Ареал одеський.…….....61
Босфор.…….....62
Блискучий.…….....63
Золотистий……*НОВИНКА* 64
Кришталевий.....65
Лайнер…….....66
Престижний…….....67
Фактор одеський.....68
Шляхетний…….....69
Яскравий…….....70

Ячмінь звичайний ярий (*Hordeum vulgare* L.)

Адапт…….....71
Сталкер…….....72
Аватар…….....73
Вакула…….....74
Істр.....*НОВИНКА* 75
Моураві…….....76
Таманго…….....77
Надійний…….....*НОВИНКА* 78
Новий світанок.....*НОВИНКА* 79
Ахиллес…….....80

Ячмінь звичайний альтернативний (*Hordeum vulgare* L.)
(*озима група використання*)

Достойний…….....81
Снігова королева …….....82
Дев’ятий вал……...……....83
Валькірія …….....84
Гордість Пальміри.....*НОВИНКА* 85
Скарб Пальміри ……*НОВИНКА* 86

Тритикале озиме

Альбіна……..…….....*НОВИНКА* 87

Кукурудза звичайна (*Zea mays* L.)

Кобза МВ 88
Заповіт 260.....*НОВИНКА* 89
Одеський 385 МВ…….....90
Шторм.....*НОВИНКА* 91
Юнга 260.....*НОВИНКА* 92

Сорго звичайне (*Sorghum bicolor* L.)

Степовий.....*НОВИНКА* 93

Сорго цукрове (*Sorghum saccharatum* (L.) Moench)

Верблюд F_1.....94

Зубр F_1..... 95
Мамонт F_1..... 96
Медстер F_1..... 97
Сохатий F_1.....*НОВИНКА* 98

Сориз (*Sorghum oryzoidum*)

Геліос..... 99
Кварц..... 100
Октан..... 101

Сорго суданське (*Sorghum sudanense* (Piper.) Stapf)

Одеська 221 ……..... 102

Соняшник однорічний (*Helianthus annuus* L.)

Бар'єр.....…*НОВИНКА* 103
Бастіон..... 104
Гусляр……..... 105
Кадет..... 106
Санрок..... 107
Славсон……..... 108

Нут звичайний (*Cicer arietinum* L.)

Достаток..... 109
Маестро……*НОВИНКА* 110
Скарб..... 111
Ярина…….…….. 112

Горох посівний (*Pisum sativum* L.)

Білий ангел..... 113
Дарунок Степу……..... 114
Козачок……*НОВИНКА* 115
Круїз..... 116
Пристань..... 117
Світ..... 118

Соя культурна (*Glycine max* (L.) Merr.)

Зміна……..……*НОВИНКА* 119
Одеситка……..*НОВИНКА* 120
Серенада..... 121
Таверна..... 122

Люцерна мінлива (*Medicago* × varia Martyn)

Інтрига одеська..... 123
Ладослава..... 124
Південна красуня……..……*НОВИНКА* 125

Еспарцет закавказький (*Onobrychis transcaucasica* Grossh.)

Адам ……..……..... 126

БЛАГОДАРКА ОДЕСЬКА

сорт «сильної» пшениці

Оригінатори: Селекційно-генетичний інститут – Національний центр насіннєзнавства та сортовивчення; ПрАТ «Селена»

Рекомендований для вирощування у зонах Степу, Лісостепу, Полісся

Господарські та біологічні характеристики:

- високоінтенсивного типу, універсального використання на різних агрофонах;
- генетичний потенціал урожайності досягає 11,5 - 12,0 т/га. У державному сортовипробуванні в гостропосушливому 2007 р. середня врожайність склала 6,50 т/га, що на 0,45 т/га або 7,4 % вище національних стандартів. Поєднує високу продуктивну кущистість (780 - 920 продуктивних стебел/1 $м^2$) і крупний, добре озернений колос (62 - 82 зерен на колос);
- середньостиглий, вегетаційний період 282 - 287 діб;
- середньорослий, 97 - 102 см, стійкий до вилягання, осипання та проростання зерна в колосі;
- рівень морозо-, зимостійкості вище середнього (7 - 8 балів);
- посухо-, жаростійкість підвищена (7 - 8 балів);
- характеризується польовою стійкістю до найбільш поширених хвороб (у балах): бурої іржі 4 - 5, стеблової іржі 4 - 5, борошнистої роси 4 - 5, сажкових хвороб 3 - 4, підвищена толерантність до вірусу жовтої карликовості ячменю.

Якість зерна: відповідає вимогам до «сильних» пшениць. Вміст білка 13,7 - 15,1 %, вміст клейковини 29,9 - 31,2 %, «сила» борошна 390 - 474 о. а., загальна оцінка хліба 4,9 - 5,3 бала.

Апробаційні ознаки: різновид еритроспермум. Колос середньої щільності, білий, остистий, пірамідальної форми, крупний (101 - 136 мм). Остюки білі, розміром 64,6 - 88,0 мм. Колоскова луска яйцеподібна, має слабке опушення внутрішньої та зовнішньої поверхні, довжина 11,2 - 14,3 мм, ширина 3,6 - 4,3 мм. Плече колоскової луски пряме за формою, шириною 0,7 - 1,2 мм, зубець середньозігнутий, довжиною 3,8 - 4,6 мм. Кіль наявний. Зернівка червона, видовжена: довжина 7,7 - 8,6 мм, ширина 3,5 - 3,8 мм, товщина 3,0 - 3,7мм.

Агротехнічні вимоги: має високу позитивну реакцію на підвищення агрофону та відносно високу врожайність на низькому агрофоні і при відхиленнях у технології вирощування.

Особливості сорту: забезпечує ефективну реалізацію всіх заходів інтенсифікації вирощування, придатний для умов зрошення.

ВІДПОВІДЬ ОДЕСЬКА

високопродуктивний сорт з груповою стійкістю до захворювань

Оригінатор: Селекційно-генетичний інститут – Національний центр насіннєзнавства та сортовивчення

Рекомендований для вирощування у зонах Степу, Лісостепу, Полісся

Господарські і біологічні характеристики:

- універсального типу для посіву на різних агрофонах, попередниках та на зрошенні;
- урожайність в державному сортовипробуванні (2019 - 2020 рр.) в Степовій і Лісостеповій зонах України 7,0 - 8,2 т/га, що вище умовного стандарту на 12,3 - 15,5 %. У Миколаївському державному аграрному університеті в гостропосушливому 2020 р. урожайність була 7,2 т/га, що вище інших сортів на 2,4 - 11,7 %;
- формування високої продуктивності сорту відбувається за рахунок винятково високої продуктивної кущистості, що забезпечує щільність стеблостою 820 - 960 продуктивних стебел/1м^2;
- середньорослий (88 - 98 см), достатньо стійкий до вилягання, осипання та проростання зерна в колосі при перестої; середньостиглий, з дещо укороченим періодом від виколошування до повного дозрівання і загальним вегетаційним періодом 280 - 284 доби;
- морозо-, зимостійкість підвищені (8 - 9 балів), але в процесі зимівлі при тривалих відлигах морозостійкість сорту може суттєво знижуватись;
- має в родоводі чеський сорт Богемія і певною мірою проявляє ознаки західноєвропейських сортів, що зумовлює підвищену чутливість до вологозабезпеченості, особливо в період виколошування; жаростійкість висока;
- має добре виражену групову стійкість до захворювань, що дозволяє вирощувати його без використання фунгіцидів. За комплексом ознак і властивостей придатний для вирощування за програмою органічного виробництва екологічно чистої продукції.

Якість зерна: за даними Інституту експертизи сортів рослин України сорт Відповідь одеська має показники якості зерна «сильної» пшениці з тенденцією підвищеного вмісту білка 13,8 - 14,6 %, вмістом клейковини 28 - 32 % та «силою» борошна 360 - 380 о. а.

Апробаційні ознаки: різновид еритроспермум, колос білий, пірамідальної форми, середніх розмірів (7 - 9 см) та щільності (19 - 21 члеників/10 см стрижня). Колоскова луска ланцетної форми зі слабким опушенням; зубець середньої довжини, прямий; плече ледь скошене. Зернівка червона, видовжена, середньої крупності (довжина 7,6 - 8,2 мм, ширина 2,12 - 2,48 мм, товщина 3,11 - 3,54 мм).

Агротехнічні вимоги: відносно негативно реагує на ранні строки сіву, погано переносить надпізні посіви. Має високу позитивну реакцію на внесення високих доз азотних добрив $N_{120-160}$. Придатний для вирощування на зрошенні.

ВІРНІСТЬ

високоінтенсивний, з високою потенційною продуктивністю, стійкий до вилягання

Оригінатор: Селекційно-генетичний інститут – Національний центр насіннєзнавства та сортовивчення

Рекомендований для вирощування у зонах Степу, Лісостепу, Полісся

Господарські та біологічні характеристики:

- сорт високоінтенсивного типу для вирощування на високих і середніх агрофонах;
- у сортовипробуваннях інституту середня врожайність за 3 роки становила 8,45 т/га (+5,8 %). У державному сортовипробуванні у зонах Степу, Лісостепу, Полісся врожайність була 5,35; 7,23; 6,50 т/га, що на 3,1; 8,1; 8,5 % відповідно вище умовного стандарта. Максимальний урожай отриманий: у дослідах інституту 10,15 т/га; у державному сортовипробуванні 2021 р. 9,07 т/га у Івано-Франківському ЦЕСР;
- висота рослин 90 - 95 см, відмінна стійкість до вилягання (9 балів);
- середньоранній, вегетаційний період 273 - 278 діб (виколошується і достигає одночасно з сортом-стандартом Куяльник);
- морозостійкість середнього рівня (7,0 - 8,0 балів);
- високий рівень посухостійкості та спекостійкості (9 балів);
- стійкість до основних листостеблових хвороб середня: на інфекційному фоні бурої іржі – 3 бали, стеблової іржі – 3 бали, піренофорозу – 4 бали; в польових умовах: бура іржа – 6 - 7 балів, піренофороз – 5 - 6 балів, стеблова іржа не відмічалася.

Якість зерна: відповідає вимогам до «сильної» пшениці. «Сила» борошна 280 - 350 о. а., вміст білка 13,2 - 14,5 %, клейковини 27,7 - 28,7 %, індекс еластичності 62 - 64.

Апробаційні ознаки: різновид еритроспермум. Колос білого або солом’яно-жовтого кольору, циліндричної форми, щільний, короткий. Нижня колоскова луска ланцетної форми, слабко опушена з зовнішньої та внутрішньої поверхні. Плече скошене, середньої ширини. Зубець прямий, короткий. Кіль нижньої квіткової луски відсутній. Язичок середній, вушка гострі. Зернівка червона, середньої крупності, довга і вузька. Маса 1000 зерен 39 - 44 г.

Агротехнічні вимоги: для реалізації високого генетичного потенціалу врожайності сорт рекомендується вирощувати за високоінтенсивною технологією після кращих попередників в оптимальні строки сівби. Висока позитивна реакція на внесення підвищених доз мінерального живлення та ефективність їх засвоєння в поєднанні з високою стійкістю до вилягання забезпечує використання сорту на високих агрофонах та в умовах зрошення.

ГОСПОДАРКА ОДЕСЬКА НОВИНКА

ектрасильна пшениця

з вираженою адаптивністю до факторів змін клімату

Оригінатор: Селекційно-генетичний інститут – Національний центр насіннєзнавства та сортовивчення

Рекомендований для вирощування в зонах Степу, Лісостепу, Полісся

Господарські та біологічні характеристики:

- універсального типу для посіву на різних агрофонах та попередниках. За сортотипом подіжний сорту Місія одеська;
- урожайність у державному сортовипробуванні (2020-2022 рр.) складає в середньому 7,8 ц/га по агрокліматичних зонах 7,2-8,6 т/га з перевищенням умовного стандарту на 0,63-0,98 т/га ц/га (13,4-21,5 %). Максимальна урожайність – 11,9 т/га. Вирізняється підвищеною продуктивною кущистістю (3,2-3,5 стебел на рослину), що забезпечує щільний продуктивний стеблостій (612-834 стебел на 1 $м^2$);
- відносно високорослий (106-109 см), з міцними невилягаючими стеблами (8-9 балів), стійкий до осипання та проростання зерен в колосі при перестої в умовах підвищеної вологості;
- за вегетаційним періодом (276-282 діб) сорт відноситься до середньостиглих (виколошується і дозріває на 1-2 раніше сорту Антонівка);
- морозо-зимостійкість підвищені (8-9 балів), критична температура -18^oC. Винятково висока посухо-жаростійкість;
- стійкий до основних захворювань: бура іржа – 6 балів, стеблова іржа – 6 балів, септоріоз – 6 балів, піренофороз – 6 балів, фузаріоз колосу – 5 балів, тверда сажка – 6 балів, летюча сажка – 6 балів.

Якість зерна: сорт має показники якості зерна екстрасильної пшениці: вміст білку 12,8-13,7 %, клейковини 28,4-33,6 %. сила борошна 430-480 о. а.

Апробаційні ознаки: різновид еритроспермум. Колос білий, циліндричної форми, довжиною 9,4-10,2 см, середньої щільності, колоскова луска ланцетоподібної форми, плече скошене, зубець прямий. Зернівка червона, середніх розмірів. Маса 1000 зерен 42-44 г.

Агрономічні вимоги: сорт витривалий до низьких і середніх агрофонів та будь-яких відхилень в технології вирощування культури. Показав відносно кращі показники врожайності і якості зерна при вирощуванні на попереднику соняшник та при пізніх строках сівби. В умовах високого агрофону та оптимального зволоження можна отримати врожайність 10 т/га і більше.

Особливості сорту: властивості стійкості до біотичних і абіотичних факторів дозволяють реалізувати високу продуктивну кущистість сорту при знижених нормах висіву 2,-2,5 млн. схожих зерен на гектар при широкорядному способі посіву.

ГРОМАДА

сорт інтенсивного типу універсального використання, високі посухо- і спекостійкість

Оригінатор: Селекційно-генетичний інститут – Національний центр насіннєзнавства та сортовивчення

Рекомендований для вирощування у всіх зонах

Господарські та біологічні характеристики:

- сорт інтенсивного типу з вираженими ознаками підвищеної адаптивності до різних умов вирощування;
- врожайність у сортовипробуванні в інституті за 3 роки становила 9,08 т/га, перевищивши стандарт на 0,93 т/га (11,4 %). В державному сортовипробуванні в Степу, Лісостепу і Поліссі врожайність була 5,63 - 7,02 - 5,98 т/га, що на 0,66 - 0,46 - 0,19 % відповідно вище умовного стандарта. Максимальний урожай отримано у Вінницькому ОДЦЕСР у 2019 і 2020 роках – 10,09 і 8,51 т/га відповідно;
- середньорослий (100 - 107 см), на 5 - 10 см нижче сорту Куяльник;
- середньоранній, вегетаційний період 273 - 278 діб (виколошується і достигає одночасно або на добу раніше сорту Куяльник);
- морозостійкість висока або вище середнього рівня (8,0 - 9,0 балів), при проморожуванні впродовж трьох років за температури -18^{0}С живих рослин залишалося 80,8 - 100 %;
- високі посухо- і спекостійкість, стійкість до вилягання; не осипається і не проростає при перестої;
- середній рівень стійкості до основних листостеблових хвороб: бурої іржі 3 - 6 балів, стеблової іржі 3 - 5 балів, жовтої іржі 5 балів, піренофорозу 3 - 4 бали.

Якість зерна: відповідає всім вимогам до «сильної» пшениці. «Сила» борошна 420 о. а., вміст білка в борошні 12,1 %, індекс еластичності 66, загальна оцінка хліба 4,7 балів.

Апробаційні ознаки: різновид еритроспермум. Колос білий або солом’яно-жовтий, пірамідальної форми, середньої щільності та довжини (10 - 12 см). Ості дуже довгі, розходяться в сторони, середньої жорсткості. Плече колоскової луски вузьке за шириною, підняте за формою. Зубець короткий, ледь зігнутий. Кіль визначений чітко, зазубрений лише на кільовому зубці. Зернівка червона, середніх розмірів, овальної форми. Борозенка зерна нешерока і неглибока.

Агротехнічні вимоги: рекомендується для вирощування за інтенсивною або звичайною технологіями. Придатний до використання по непарових попередниках на середніх агрофонах. Строки сівби оптимальні для зони вирощування, або можуть бути зміщені у бік пізніших. Вдале поєднання ознак підвищеної адаптивності – високі морозо-, зимостійкість та посухо-, спекостійкість забезпечує отримання стабільної високої врожайності за різних умов вирощування.

ДАЧНЯНКА

сорт інтенсивного типу, універсального використання

Оригінатор: Селекційно-генетичний інститут – Національний центр насіннєзнавства та сортовивчення

Рекомендований для вирощування у всіх зонах

Господарські та біологічні характеристики:

- інтенсивного типу, універсального використання;
- урожайність в інституті в середньому склала 9,04 т/га, перевершивши стандарт Куяльник на 0,67 т/га (7,9 %). Максимальний урожай сорту в 2018 р. був отриманий в Черкаському ОДЦЕСР – 9,80 т/га;
- середньоранній, вегетаційний період 275 - 280 діб, виколошується на 1 - 2 доби пізніше сорту Куяльник;
- середньорослий (103 - 110 см); стійкий до вилягання (8 балів), осипання (9 балів) та проростання зерна в колосі;
- морозостійкість в умовах штучного проморожування вище середньої (8,5 - 9,0 бала), при проморожуванні при температурі -18^{0}С живих рослин було 88 - 92%;
- посухо- і жаростійкість високі (8,2 - 8,7 бала);
- результати державного сортовипробування свідчать про підвищену стійкість до основних грибкових хвороб (у балах): борошнистої роси 8,2 - 9,0, бурої іржі 8,5 - 9,0, кореневих гнилей 8,7 - 9,0, фузаріозу колоса 8,8 - 9,0.

Якість зерна: належить до групи «сильних» пшениць, вміст білка 13,3 -14,3%, «сила» борошна 360 - 440 о. а., загальна оцінка хліба 4,5 - 5,0 бала.

Апробаційні ознаки: різновид еритроспермум. Колос середньої довжини (8 - 9 см) та щільності (19 - 20 колосків на 10 см колосового стрижня), веретеноподібної форми, солом’яно-жовтого кольору. Ості середньої довжини (дорівнюють довжині колосу), прямі, не грубі, розходяться в сторони. Колоскова луска яйцеподібна, середньої довжини (8 - 9 мм) та ширини (4 мм). Кільовий зубець середньої довжини (4 - 5 мм), прямий, тонкий, гострий. Кіль добре виражений, доходить до основи луски, зазубрений лише у верхній частині. Плече колосової луски середньої ширини, скошене. Зернівка червона, середніх розмірів, овальної форми, широка, добре виповнена. Борозенка вузька, неглибока, чубчик середньої ширини, густий, короткий. Маса 1000 зерен 38 - 42 г.

Агротехнічні вимоги: реалізувати високий генетичний потенціал сорт може за інтенсивної технології вирощування, але проявляє стабільність врожайності і якості зерна за мінливих умов вирощування. Ефективно використовує підвищені дози мінеральних добрив, але досить витривалий до низьких агрофонів і непарових попередників. Добре витримує відхилення від оптимальних строків сівби у пізній бік.

ДОВІРА ОДЕСЬКА

скоростиглість у поєднанні з високою продуктивністю, стійкістю та якістю зерна

Оригінатор: Селекційно-генетичний інститут – Національний центр насіннєзнавства та сортовивчення

Рекомендований для вирощування у зонах Степу, Лісостепу, Полісся

Господарські та біологічні характеристики:

- універсального використання на різних агрофонах, з максимальною адаптацією до змін клімату;
- генетичний потенціал врожайності в спеціальних дослідах 11,9 - 12,8 т/га. У державному сортовипробуванні в різних агрокліматичних зонах (2018 - 2019 рр.) отримано урожай 6,9 - 10,5 т/га, що перевищило умовний стандарт на 6,8 - 14,3 %. Сорт формує щільний продуктивний стеблостій (820 - 980 стебел на 1 м^2) та добре озернений колос (67 - 84 зерен в колосі);
- средньорослий (92 - 102 см), відносно стійкий до вилягання (7 - 8 балів), не осипається і не проростає в колосі при перестої;
- скоростиглий, вегетаційний період 276 - 280 діб, виколошується і достигає на 2 - 4 доби раніше сорту Антонівка;
- морозо-, зимостійкість вище середнього рівня, має відносно короткий період яровизації (20 - 25 діб) та слабку фотоперіодичну чутливість;
- посухо-, жаростійкість високі, як за рахунок фізіолого-генетичних механізмів, так і в результаті уникнення високих температур у період формування зерна.

Якість зерна: за даними Інституту експертизи сортів рослин України сорт Довіра одеська досягає рівня «сильних» пшениць як поліпшувач мукомольних і хлібопекарських властивостей: вміст білка 13,8 - 14,6 %, вміст клейковини 33 - 35 %, «сила» борошна 360 - 420 о. а., загальна оцінка хліба 5 балів.

Апробаційні ознаки: різновид еритроспермум. Колос пірамідальний, довжина 70 - 82 мм, щільність 19 - 21 члеників на 10 см стрижня, остюки збільшуються від 20 - 30 мм на нижніх до 70 - 80 мм на верхніх колосках. Нижня колоскова луска ланцетної форми, має ледь помітне опушення внутрішньої і зовнішньої поверхні, довжина 9 - 11 мм, ширина 3,2 - 4,2 мм. Плече нижньої колоскової луски вузьке, пряме; зубець прямий, довжиною 3 мм. Зернівка червона, видовжена: довжина 8,2 - 9,2 мм, ширина 3,2 - 3,6 мм, товщина 3,0 - 3,4 мм.

Агротехнічні вимоги: має високий генетичний потенціал продуктивності та якості зерна який реалізується в оптимальних погодних і агротехнічних умовах. Здатність інтенсивно розвиватись восени та проходити процеси загартування впродовж осінньо-зимового періоду забезпечує переваги при пізніх і надпізніх строках сіву.

ЖИТНИЦЯ ОДЕСЬКА

сорт «сильної» пшениці з груповою стійкістю до хвороб

Оригінатор: Селекційно-генетичний інститут – Національний центр насіннєзнавства та сортовивчення

Рекомендований для вирощування у зонах Степу, Лісостепу, Полісся

Господарські та біологічні характеристики:

- високоінтенсивного типу, універсального використання на високих і середніх агрофонах;
- урожайність у державному сортовипробуванні склала 8,3 - 12,9 т/га, із значним перевищенням національних стандартів на 0,93 - 1,58 т/га (11,6 -22,5%). Сорт формує високий урожай за рахунок поєднання крупного (10,8 - 12,4 см), добре озерненого колоса (56 - 68 зерен) і високої продуктивної кущистості (688 - 890 стебел/1 $м^2$);
- короткостебловий, висота рослин 82 - 92 см, винятково стійкий до вилягання (9 балів), осипання (9 балів) та проростання зерна в колосі при перестої (період спокою 45 - 50 діб);
- середньостиглий, вегетаційний період 282 - 287 діб;
- підвищена морозо-, зимостійкість (9 балів) та посухо-, жаростійкість (9 балів);
- групова стійкість до захворювань (у балах): бурої іржі 7 - 8, стеблової іржі 6 - 7, жовтої іржі 6 - 7, борошнистої роси 7 - 8, септоріозу 6 - 7, піренофорозу 7 - 8, до сажкових хвороб 6 - 7, фузаріозу колосу 5 - 6. Проявляє стійкість до грибкових інфекцій та підвищеної кислотності і засоленості ґрунту.

Якість зерна: відповідає рівню «сильної» пшениці, вміст білка 13,6 -14,2 %, вміст клейковини 32 - 36 %, «сила» борошна 340 - 380 о. а., загальна оцінка хліба 4,6 - 5,0 бала. У спеціальних агротехнічних дослідах помічено підвищену стабільність показників хлібопекарських властивостей на низьких агрофонах.

Апробаційні ознаки: різновид еритроспермум. Кущ прямостоячий, прапорцевий листок темно-зеленого кольору, еректоїдного типу. У повній стиглості колосся біле, веретеноподібної форми, середньої щільності (19 - 21 колосків на 10 см стрижня), довжиною 108 - 124 мм. Соломина товста і пружна, підколоскове міжвузля утримує колосся в майже прямостоячому стані. Колоскова луска овально-ланцетної форми, слабко опушена, довжиною 13,7 - 14,9 мм, шириною 4,0 - 4,2 мм. Плече піднесене. Зубець колоскової луски прямий, довжиною 3,4 - 4,8 мм. Кіль наявний, язичок короткий. Зернівка червона, видовжена (довжиною 7,3 - 8,5 мм, шириною 3,4 - 3,6 мм, товщиною 3,3 - 3,8 мм).

ЗИСК

сорт «екстрасильної» пшениці

Оригінатор: Селекційно-генетичний інститут – Національний центр насіннєзнавства та сортовивчення

Рекомендований для вирощування у зонах Степу, Лісостепу, Полісся

Господарські та біологічні характеристики:

- сорт високоінтенсивний, степової екології;
- за роки випробування в інституті середня урожайність склала 7,8 т/га, на 0,8 т/га більше стандартів. Максимальний отриманий урожай 10,2 т/га;
- у сорту чітко виражені ознаки степового екотипу з середньою потребою в яровизації та слабкою фотоперіодичною чутливістю;
- середньоранній, тривалість вегетаційного періоду 279 - 283 доби;
- посухостійкість та спекостійкість високі;
- морозо-, зимостійкість вище середньої;
- стійкість до осипання та вилягання вище середньої;
- стійкість до борошнистої роси та бурої іржі добра, до пероноспорозу висока.

Якість зерна: дуже висока, сорт належить до групи «екстрасильних» пшениць (в окремі роки при сприятливих умовах живлення «сила» борошна досягає 500 о. а.). Загальна оцінка хліба 5,0 бала.

Апробаційні ознаки: різновид еритроспермум. У фазу кущіння рослини сланкі або з частково стирчащими листками. Стеблостій вирівняний за висотою рослин, колосся трохи поникає, але не вклякає. Колос веретеноподібний, солом’яно-жовтий, середньої щільності. Кіль доходить до основи луски, зазубрений у верхній частині. Кільовий зубець короткий, прямий, гострий. Плече пряме, середньої ширини. Зернівка червона, яйцеподібна, середніх розмірів. Маса 1000 зерен 37,5 - 43,0 г.

Агротехнічні вимоги: рекомендується для вирощування за інтенсивною або загальноприйнятою технологіями. Сорт найбільш придатний для вирощування з метою отримання продовольчого зерна високої якості. На азотні добрива позитивно реагує підвищенням врожайності та якості зерна. Строки сівби – оптимальні для даної зони або трохи зміщені у сторону пізніх.

КАНТАТА ОДЕСЬКА

сорт «екстрасильної» пшениці з оптимальним поєднанням пружності та розтяжності клейковини

Оригінатор: Селекційно-генетичний інститут – Національний центр насіннєзнавства та сортовивчення

Рекомендований для вирощування у зонах Степу, Лісостепу, Полісся

Господарські та біологічні характеристики:

- інтенсивного типу, універсального використання на різних агрофонах;
- урожайність 7,8 - 10,2 т/га, з перевищенням національних стандартів на 0,56 - 1,22 т/га (8,3 - 15,6 %). Висока урожайність забезпечується вдалим поєднанням високої продуктивної кущистості (680 - 850 стебел/1 м^2), крупного колоса (10,1 - 11,8 см), добре озерненного (52 - 66 зерен) колосся та крупного, добре виповненого зерна (маса 1000 шт. 38,4 - 46,3 г);
- середньорослий (88 - 96 см), високостійкий до вилягання (9 балів) та осипання (9 балів), середньостійкий до проростання зерна в колосі (період спокою 32 - 38 діб);
- середньостиглий, достигає одночасно з сортом Антонівка;
- морозо-, зимостійкість підвищені (8 - 9 балів), вирізняється високою посухо-, жаростійкістю (8 - 9 балів);
- стійкість до хвороб в польових умовах (у балах): бура іржа 6 - 7, борошниста роса 5 - 6, піренофороз 5 - 6, жовта іржа 3 - 4.

Якість зерна: «екстрасильний» сорт, вміст білка 13,6 - 14,9 %, клейковини 34 - 38 %, «сила» борошна 450 - 520 о. а. Загальна оцінка хліба 5,2 - 5,4 бала.

Апробаційні ознаки: різновид еритроспермум. Кущ прямостоячий, пра-порцевий листок темно-зелений, еректоїдного типу. У повній стиглості колосся біле, циліндричної форми, середньої щільності (19 - 21 колосків на 10 см стрижня), довжиною 101 - 108 мм. Остюки білі, грубі, зазубрені, розміром 71 - 89 мм. Соломина пружна, підколоскове міжвузля утримує колос в прямостоячому стані. Колоскова луска овально-ланцетної форми, слабоопушена, довжина 13,8 - 14,8 мм, ширина 3,8 - 4,3 мм. Плече пряме, широке. Зубець колоскової луски прямий, довжина 3,8 - 5,6 мм. Кіль наявний, язичок короткий. Зернівка червона, видовжена (довжина 7,1 - 8,8 мм, ширина 3,4 - 3,8 мм, товщина 3,0 - 3,8 мм).

Агротехнічні вимоги: вирізняється високою позитивною реакцією на внесення азотних мінеральних добрив (К = 9,4 - 12,3). Потреба в яровизації 45 - 50 діб забезпечує сорту відносно високу витривалість до надмірно ранніх строків сіву, а також достатньо високу стабільність морозостійкості впродовж зими.

КЛАД

сорт високоінтенсивного типу, з підвищеними морозо-, зимостійкістю та посухостійкістю

Оригінатор: Селекційно-генетичний інститут – Національний центр насіннєзнавства та сортовивчення

Рекомендований для вирощування у зонах Степу, Лісостепу, Полісся

Господарські та біологічні характеристики:

- високоінтенсивного типу, степової екології, має підвищені морозо-, зимостійкість та посухостійкість;
- урожайність у сортовипробуваннях інституту (2015 - 2017 рр.) склала 9,4 - 10,3 т/га. Максимальний урожай отримано на Вінницькій ОДЦЕСР (10,9 т/га), а у 2017 р. на тій же сортодільниці – 92,2 т/га з прибавкою до умовного стандарту 1,5 т/га;
- середньоранній, тривалість вегетаційного періоду 275 - 283 доби;
- за висотою рослин відноситься до групи середньорослих (105 -110 см);
- стійкий до вилягання, осипання та проростання зерна в колосі;
- зимостійкість вища за середню (7,8 - 9,0 бала);
- посухо-, спекостійкість високі (8,8 - 9,2 бала);
- у держсортовипробуванні стійкість до грибкових захворювань склала: до борошнистої роси 8 балів, бурої іржи 8,7 - 9,0 балів, до кореневих гнилей 9 балів.

Якість зерна: належить до групи «сильних» сортів пшениці, «сила» борошна 466 о. а., вміст білка 12,1 %, об’єм хліба із 100 г борошна 1580 см^3, загальна оцінка хліба 5,0 бала.

Апробаційні ознаки: різновид еритроспермум. Колос середньої довжини та щільності (22 - 24 колоски на 10 см колосового стрижня), слабоверетеноподібний. Колос і остюки солом’яно-жовтого кольору з бронзовим відтінком. Ості середньої довжини та цупкості. Колоскова і квіткова луски середньої довжини та ширини, яйцеподібної форми. Кіль добре виражений, доходить до основи луски, зазубрений лише на зубці. Боковий нерв визначений слабо. Кільовий зубець тонкий, гострий, середньої довжини. У верхній частині колосу зубець луски може бути довгим. Плече вузьке, трохи підняте. Зовнішня квіткова луска має середньовиражений кіль. Зернівка інтенсивно червона за кольором, яйцеподібна, середня за крупністю, добре виповнена.

Агротехнічні вимоги: рекомендується вирощувати за інтенсивною технологією, але не поступається за урожайністю і при вирощуванні за загальноприйнятими технологіями. Строки і норми висіву насіння оптимальні для зони вирощування. Добре реагує на добрива і підживлення – азотні добрива значно підвищують урожайність і покращують технологічні якості зерна.

ЛІГА ОДЕСЬКА

сорт, стійкий до екстремально посушливих умов

Оригінатор: Селекційно-генетичний інститут – Національний центр насіннєзнавства та сортовивчення

Рекомендований для вирощування у зонах Степу, Лісостепу, Полісся

Господарські та біологічні характеристики:

- універсального типу, для вирощування на різних агрофонах та попередниках;
- урожайність 7,8 - 11,8 т/га з перевищенням національного стандарту на 0,84 - 1,36 т/га (12,1 - 13,0 %). Вирізняється високою продуктивною кущистістю (726 - 848 стебел/1 м^2) з середнім рівнем продуктивності зерен з колоса 1,2 - 1,6 г;
- середньорослий (98 - 102 см), стійкий до вилягання (8 - 9 балів), осипання (9 балів) та проростання зерна в колосі при перестої (8 - 9 балів);
- середньостиглий, вегетаційний період 283 - 285 діб. Виколошується і достигає одночасно з сортом Антонівка;
- морозо-, зимостійкість підвищені (8 - 9 балів), винятково високі посухо-, жаростійкість. Витримує екстремально посушливі умови;
- стійкий до основних хвороб (5 - 6 балів).

Якість зерна: «сильна» пшениця, вміст білка 13,2 - 13,8 %, клейковини 29,4 - 33,6 %, «сила» борошна 366 - 388 о. а.

Апробаційні ознаки: різновид еритроспермум. Колос білий, веретено-подібний, середній за довжиною (8,2 - 9,4 см), середньої щільності (17 - 19 колосків на 10 см стрижня). Колоскова луска овально-ланцетної форми із слабким опушенням, плече пряме, зубець прямий. Зернівка червона, овальна, середня за розміром. Маса 1000 зерен 40,9 - 42,4 г. Схильний до формування зерна в 3 - 4 квітках колосків, тому зерно певною мірою, в залежності від умов вирощування, невирівняне за розміром.

Агротехнічні вимоги: високий генетичний потенціал урожайності та якості зерна реалізується при інтенсивній технології вирощування. При низькому агрофоні чи відхиленнях у технології має більш високий нижчий поріг урожайності, чим інші сорти. У спеціальних агротехнічних дослідах виявлена відносна стабільність за реакцією на контрастні строки сівби.

Особливості сорту: містить пшенично-житню транслокацію 1AL/1RS, що позитивно впливає на підвищення адаптивності. У той же час негативний вплив транслокацій на хлібопекарські властивості нейтралізований комбінацією алелів з позитивним впливом.

ЛІРА ОДЕСЬКА

сорт «сильної» пшениці

Оригінатори: Селекційно-генетичний інститут – Національний центр насіннєзнавства та сортовивчення; ПрАТ «Селена»

Рекомендований для вирощування у зонах Степу, Лісостепу, Полісся

Господарські та біологічні характеристики:

- універсального типу для різних агрофонів (тип сорту Антонівка);
- високоврожайний. У посушливі роки (2010 - 2012) у державному сортовипробуванні максимальна урожайність склала 10,04 т/га, при середній у різних агроекологічних зонах 5,17 - 6,36 т/га, що вище національних стандартів на 3,2 - 16,8 %. Вирізняється крупним (11 - 12 см), добре озерненим колосом (64 - 72 зерен), має хорошу кущистість (680 - 710 продуктивних стебел/1 $м^2$);
- середньостиглий, вегетаційний період 282 - 285 діб (рівний сорту Антонівка);
- короткостебловий (86 - 92 см), з товстим міцним стеблом, що забезпечує високу стійкість до вилягання (9 балів). Стійкий до осипання (8 балів) та проростання зерна в колосі (7 - 8 балів);
- морозо-, зимостійкість підвищені (7 - 8 балів), посухо-, жаростійкість високі (8 - 9 балів);
- Польова стійкість до захворювань (у балах): бурої іржі 5 - 6, борошнистої роси 5 - 6, летючої і твердої сажки 4 - 5.

Якість зерна: за даними лабораторії якості зерна Інституту експертизи сортів рослин України сорт вирізняється підвищеними показниками якості зерна «сильної» і «екстрасильної» пшениці: вміст білка 14,2 - 14,4 %, сирої клейковини 29,5 - 33,1 %, «сила» борошна 390 - 418 о. а.

Апробаційні ознаки: різновид еритроспермум, колос білий, циліндричної форми, середньої щільності (20 - 22 колоски на 100 мм стрижня), крупний (110 - 112 мм). Остюки середньої довжини (68 - 89 мм), зазубрені. Колоскова луска овальна, довжина 13,2 - 15,4 мм, ширина 3,2 - 3,8 мм. Плече пряме, ширина 0,6 - 0,8 мм. Зубець колоскової луски ледь зігнутий, довжина 3,2 - 5,1 мм. Кіль наявний, язичок короткий. Зернівка червона: довжина 7,8 - 8,9 мм, ширина 3,1 - 3,6 мм, товщина 2,8 - 3,7 мм. Маса 1000 зерен 38,8 - 42,4 г.

Агротехнічні вимоги: сорт показує високу позитивну реакцію на підвищення мінерального азотного живлення (К = 10,4 - 13,6).

Особливість сорту: високий генетичний потенціал продуктивності поєднується з підвищеною пластичністю та витривалістю до біотичних і абіотичних стресових факторів.

МАКСИМА ОДЕСЬКА

високий генетичний потенціал врожайності в поєднанні з адаптацією до змін клімату

Оригінатор: Селекційно-генетичний інститут – Національний центр насіннєзнавства та сортовивчення

Рекомендований для вирощування у зонах Степу, Лісостепу, Полісся

Господарські та біологічні характеристики:

- високоінтенсивного типу для отримання максимально високих урожаїв.

За морофотипом має схожість з сортом Мудрість одеська;

- урожайність у державному сортовипробуванні (2020 - 2021 рр.) 7,9 - 12,5 т/га, що вище умовного стандарту на 0,62 - 1,14 т/га (15,4 - 22,6 %). У виробничих умовах отримано максимальний урожай 8,6 т/га.
- середньорослий (96 - 106 см), стійкий до вилягання (8 - 9 балів), осипання, проростання зерна в колосі (період спокою 52 - 58 діб);
- середньопізній, вегетаційний період 289 - 303 доби, виколошується на 2 - 3 дні пізніше сорту Антонівка;
- морозостійкість підвищена (7 - 8 балів), відносно стабільна впродовж зимового періоду;
- посухо-, жаростійкість підвищені на всіх етапах росту і розвитку рослин (8 - 9 балів);
- стійкість до хвороб у польових умовах (у балах): бура і стеблова іржі, борошниста роса 6 - 7; септоріоз, піренофороз 7 - 8; фузаріоз колосу 5 - 6.

Якість зерна: відповідає рівню сильних пшениць, вміст білка 12,9 - 13,8 %, клейковини 30 - 35%, сила борошна 320 - 360 о. а.

Апробаційні ознаки: різновид еритроспермум. Колос білий, циліндричної форми, довгий (11,4 - 12,3 см), середньої щільності. Нижня колоскова луска яйцеподібної форми, опушення зовнішньої поверхні слабке; плече за шириною вузьке, округле; зубець короткий, прямий. Зернівка червона,овальної форми, середньої крупності, маса 1000 зерен 40 - 43 г.

Агротехнічні вимоги: сорт придатний для отримання максимальних врожаїв на високих агрофонах за інтенсивної технології вирощування. Вирізняється підвищеною позитивною реакцією на високі дози азотних мінеральних добрив (К = 9,6 - 12,8). Добрі адаптивні властивості забезпечують реалізацію потенціалу врожайності в екстремальних умовах змін клімату.

Особливості сорту: відносна пізньостиглість сорту сприяє більш повній реалізації високого потенціалу врожайності в більш вологозабезпечених регіонах України, а також в умовах зрошення.

МАНЕРА ОДЕСЬКА

скоростиглість, висока продуктивність, стійкість, якість зерна

Оригінатор: Селекційно-генетичний інститут – Національний центр насіннєзнавства та сортовивчення

Рекомендований для вирощування у зонах Степу, Лісостепу, Полісся

Господарські та біологічні характеристики:

- високоінтенсивний, універсального використання на різних агрофонах;
- середньорослий (93 - 98 см). Високостійкий до вилягання, осипання та проростання зерна в колосі;
- урожайність у держсортовипробуванні (2016 - 2017 рр.) склала (т/га): в Степу 6,1, Лісостепу 6,6, Поліссі 5,8. Перевершення стандарту, відповідно: +9,8 %, +4,9 %, +1,2 %. Максимальна урожайність, яку отримали в Степу, Лісостепу і Поліссі (т/га), відповідно, 10,0, 11,2, 8,0; в інституті – 12,3 т/га;
- скоростиглий, вегетаційний період 272 - 275 діб; виколошується і дозріває на 3 - 5 діб раніше сорту Антонівка;
- посухо-, жаростійкість високі, як за рахунок фізіологічної стійкості, так і в результаті уникнення високих температур у період формування зерна;
- морозо-, зимостійкість вище середнього рівня (8 - 9 балів). При відносно короткому яровизаційному періоді (30 - 35 діб) сорт вирізняється прискореним процесом загартування, що забезпечує надійну перезимівлю рослин;
- польова стійкість до основних хвороб (у балах): бура іржа 5 - 6, стеблова іржа 4 - 5, борошниста роса 4 - 5, сажкові хвороби 4 - 5, септоріоз листя 5 - 6.

Якість зерна: «сильна» пшениця, відмінний поліпшувач борошна, вміст білка 14,2 - 14,8 %, вміст клейковини 29,5 - 33,8 %, «сила» борошна 350 - 438 о. а., загальна оцінка хліба 5,0 балів.

Апробаційні ознаки: різновид еритроспермум. Колос середньої щільності, білий, веретеноподібної форми, середньої довжини, у фазу повної стиглості пониклий. Колоскова луска овальна, зі слабким опушенням поверхні. Плече колоскової луски скошене, зубець зігнутий, середньої довжини. Кіль середньовиявлений. Зернівка червона, крупна (маса 1000 зерен 42 - 44 г).

Агротехнічні вимоги: високий генетичний потенціал врожайності та якості зерна реалізується на високих агрофонах при інтенсивній технології вирощування. В агротехнічних дослідах виявив високу позитивну реакцію на внесення азотних мінеральних добрив (К = 12,3). Краще переносить пізні строки сіву. Придатний для вирощування на зрошенні в сівозміні рисових чеків.

Особливості сорту: поєднує скоростиглість з високою продуктивністю, відмінними показниками якості зерна, морозо-, зимостійкостю та посухо-, жаростійкостю. Має особливість весняного кущіння і утворення додаткового продуктивного стеблостою.

НАСНАГА

короткостебловий сорт високоінтенсивного типу

Оригінатор: Селекційно-генетичний інститут – Національний центр насіннєзнавства та сортовивчення

Рекомендований для вирощування у зонах Степу, Лісостепу, Полісся

Господарські та біологічні характеристики:

- короткостебловий, високоінтенсивного типу, степової екології;
- середня врожайність за роки випробування в інституті склала 8,1 - 8,7 т/га, що перевищує показники сорту стандарту Куяльник на 0,4 - 0,6 т/га. В держсортовипробуванні з максимальною врожайністю 10,0 т/га перевищив національний стандарт на 0,2 - 0,6 т/га (3,8 - 13,6 %). Генетичний потенціал урожайності сорту 11,0 - 12,0 т/га;
- середньоранній, вегетаційний період 276 - 282 доби;
- морозо-, зимостійкість і посухо-, спекостійкість високі;
- короткостебловий (висота рослин 90 - 95 см), з міцною соломиною, що зумовлює високу стійкість до вилягання. Стійкий до осипання та проростання зерна в колосі;
- витривалий до ураження основними грибковими захворюваннями (у балах): до бурої іржі 5 - 6, жовтої іржі 7 - 8, борошнистої роси 3 - 4, піренофорозу 4 - 5 та фузаріозу колоса 6 - 7.

Якість зерна: належить до «сильних» сортів пшениці. «Сила» борошна 430 - 450 о. а., вміст білка в зерні до 14,4 %, клейковини 28,3 - 30,2 %. Загальна оцінка хліба 5,0 бала.

Апробаційні ознаки: різновид еритроспермум. Колос веретеноподібний, неопушений, середніх розмірів (8 - 9 см) та щільності (20 - 21 членик колосового стрижня на 10 см його довжини). Ості білі, прямі, трохи розходяться в сторони, середньої довжини і грубості. Плече середньої ширини, пряме або трохи підняте на лусках у верхній частині колосу. Зернівка червона, коротка, овальна, добре виповнена (маса 1000 зерен 37 - 39 г). Сорт схильний до формування зерен в 3 - 4 квітках колосків, тому зерно трохи невирівняне за розміром. Чубчик середньої ширини, опушення коротке.

Агротехнічні вимоги: рекомендується для вирощування як за інтенсивною, так і за звичайною технологіями. Для реалізації високого генетичного потенціалу врожайності сорт бажано розміщувати після кращих попередників в оптимальні або дещо пізніші строки сівби.

НИВА ОДЕСЬКА

сорт «екстрасильної» пшениці

Оригінатор: Селекційно-генетичний інститут – Національний центр насіннєзнавства та сортовивчення

Рекомендований для вирощування у зонах Степу, Лісостепу, Полісся

Господарські та біологічні характеристики:

- інтенсивного типу універсального використання на різних агрофонах. За сортотипом схожий на сорт Писанка;
- урожайність 7,9 - 10,2 т/га, що вище національних стандартів на 9,4 -14,7 %. Вирізняється великим, добре озерненим колосом (62 - 82 зерен) та високою продуктивною кущистістю (616 - 818 стебел/1 м^2);
- середньорослий (96 - 112 см), відносно стійкий до вилягання (7 - 8 балів), не осипається (6 - 7 балів);
- середньостиглий, вегетаційний період 285 діб, виколошується і достигає одночасно з сортом Антонівка;
- морозо-, зимостійкість підвищені (8 - 9 балів), посухо-, жаростійкість високі (8 - 9 балів);
- стійкість до основних хвороб у польових умовах 5 - 6 балів.

Якість зерна: «екстрасильна» пшениця, вміст білка 13,2 - 14,1 %, клейковини 29 - 33 %, «сила» борошна 452 - 515 о. а.

Апробаційні ознаки: різновид еритроспермум, колос білий, пірамідальної форми, довгий (10,2 - 12,4 см); колоскова луска овально-ланцетної форми; зубець довгий (4,7 - 5,3 мм), прямий; плече середніх розмірів (0,79 - 0,84 мм), піднесене. Зернівка видовжена, широка, 3,3 - 3,4 мм, довжиною 6,9 - 7,5 мм, товщиною 2,9 - 3,0 мм, відношення довжини до ширини 2,2.

Агротехнічні вимоги: у спеціальних дослідах показав відносно високу витривалість до низьких і середніх агрофонів (тип реакції сорту Писанка), проте добре реагує на внесення азотних добрив (К = 10,3 - 12,4). Строки сівби та норми висіву звичайні, залежать від стану ґрунту та зони вирощування.

Особливості сорту: вирізняється ксероморфною структурою з високим рівнем адаптації до посушливих умов Степу. Інтенсивного типу, проте придатний для розміщення після непарових попередників. Має тенденції підвищеної витривалості до ранніх строків сівби.

ОЗОРЯНА НОВИНКА

короткостебловий сорт високоінтенсивного типу, стійкий до вилягання

Оригінатор: Селекційно-генетичний інститут – Національний центр насіннєзнавства та сортовивчення

Рекомендований для вирощування у зонах Степу, Лісостепу, Полісся

Господарські та біологічні характеристики:

- сорт високоінтенсивного типу для вирощування на високих агрофонах або в умовах зрошення;
- за результатами державного сортовипробування в 2022 р. у зонах Степ, Лісостеп, Полісся врожайність була 92,4; 87,9; 85,2 ц/га, що на 77,7; 30,0; 41,5 % відповідно вище умовного стандарта. Максимальний урожай по сорту в державному сортовипробуванні був отриманий у 2021 і 2022 р. в Тернопільському ЦЕСР 104,9 і 110,1 ц/га відповідно;В дослідах інституту за роки вивчення середня врожайність становила 87,1 ц/га, що перевищує показники сорту-стандарта Куяльник на 14,2 %, максимальний рівень врожайності досягав 111,0 ц/га;
- висота рослин 85-92 см, відмінна стійкість до вилягання (9 балів);
- середньоранній, вегетаційний період по зонах вирощування Степ, Лісостеп, Полісся 277, 267, 264 діб відповідно (виколошується на 1 добу раніше сорту-стандарта Куяльник);
- морозостійкість висока (9,0 балів);
- посухостійкість і спекостійкість високі (9 балів);
- стійкість до основних листостеблових хвороб підвищена і середня: на інфекційному фоні бура іржа 6 балів, стеблова іржа 7 балів, борошниста роса 4 бали, тверда сажка 3 бали.

Якість зерна: відповідає вимогам «сильної» пшениці. „Сила” борошна 340-400 о.а., вміст білка 13,0-14,0 %, клейковини 26,5-27,3 %, індекс еластичності 62-64.

Апробаційні ознаки: різновид еритроспермум. Колос білого або солом’яно-жовтого кольору, циліндричної форми, середньої щільності, короткий. Нижня колоскова луска овальної форми, слабо опушена з внутрішньої поверхні. Плече пряме, середньої ширини. Зубець ледь зігнутий, середньої довжини. Кіль нижньої квіткової луски відсутній. Язичок середній, вушка гострі. Зернівка червона, середньої крупності, довга і середньої ширини. Маса 1000 зерен 42-44 г.

Агротехнічні вимоги: для реалізації високого генетичного потенціалу врожайності сорт рекомендується вирощувати за високоінтенсивною технологією по кращих попередниках в оптимальні строки сівби. Сорт дуже ефективно реагує на підвищений агрофон, висока стійкість до вилягання дозволяє застосовувати підвищені дози мінеральних добрив. Сорт придатний для вирощування як на богарі в умовах Півдня України, так і в умовах підвищеного зволоження або в умовах зрошення.

ОКРАСА

НОВИНКА

сорт інтенсивного типу, стійкий до вилягання з підвищеною посухостійкістю

Оригінатор: Селекційно-генетичний інститут – Національний центр насіннєзнавства та сортовивчення

Рекомендований для вирощування у зонах Степу, Лісостепу, Полісся

Господарські та біологічні характеристики:

- сорт інтенсивного типу степової екології з підвищено посухостійкістю та стійкістю до вилягання;
- за результатами державного сортовипробування в 2022 р. у зонах Степ, Лісостеп, Полісся врожайність була 80,5; 76,8; 77,7 ц/га, що на 54,8; 13,6; 29,0 % відповідно вище умовного стандарта. Максимальний урожай по сорту в державному сортовипробуванні був отриманий у 2021 і 2022 р. в Тернопільському ЦЕСР 99,7 і 106,6 ц/га відповідно. В сортовипробуваннях інституту середня врожайність за 3 роки становила 81,7 ц/га, перевищивши показники сорту-стандарта Куяльник на (+7,1 %), максимальна врожайність досягала 93,2 ц/га.
- висота рослин 100-105 см, відмінна стійкість до вилягання (9 балів);
- середньоранній, вегетаційний період по зонах вирощування Степ, Лісостеп, Полісся 277, 266, 264 діб відповідно (виколошується на 1 добу раніше сорту-стандарта Куяльник);
- морозо- зимостійкість вище середнього рівня (7-9 балів), середня потреба в періоді яровизації складає 40 діб;
- посухостійкість і спекостійкість високі (9 балів);
- сорт має крупний добре озернений колос, в умовах богари Півдня України формує виповнене високонатурне зерно;
- стійкість до основних хвороб пшениці на інфекційному фоні середня: бура іржа 4 бали, стеблова іржа – 3 бали, борошниста роса 4 бали, тверда сажка 4 бали.

Якість зерна висока і відповідає вимогам «сильної» пшениці. „Сила” борошна 380-420 о.а., вміст білка 13,5-14,5 %, клейковини 27,5-28,2 %, індекс еластичності сягає 87 од., висока натура зерна 780-790 г.

Апробаційні ознаки: різновид еритроспермум. Колос білого або солом’яно-жовтого кольору, пірамідальної форми, щільний, короткий. Нижня колоскова луска овально-ланцетної форми, сильно опушена з внутрішньої поверхні. Плече пряме, середньої ширини. Зубець прямий, довгий. Кіль нижньої квіткової луски відсутній. Язичок короткий, вушка гострі. Зернівка червона, крупна, довга, середньої ширини. Маса 1000 зерен 43-45 г.

Агротехнічні вимоги: сорт рекомендується для вирощування за інтенсивною або високоінтенсивною технологіями, бажано висівати по кращих попередниках. Строки сівби оптимальні для зони вирощування або можуть бути зміщені у бік пізніших. Сорт має високу позитивну реакцію на використання підвищених доз мінеральних добрив, при цьому має високу стійкість до вилягання. Високий генетичний потенціал врожайності сорт здатний реалізувати навіть за посушливих умов вирощування на Півдні країни та сформувати повноцінне виповнене зерно високої якості.

ОКТАВА ОДЕСЬКА

групова стійкість до хвороб

Оригінатор: Селекційно-генетичний інститут – Національний центр насіннєзнавства та сортовивчення

Рекомендований для вирощування у зонах Степу, Лісостепу, Полісся

Господарські та біологічні характеристики:

- універсального типу, для посіву на різних агрофонах та попередниках. За сортотипом подібний сорту Благодарка одеська;
- урожайність 7,8 - 11,9 т/га, що вище національних стандартів на 0,93 -1,44 т/га (13,5 - 13,8 %);
- відносно високорослий (104 - 112 см), стійкий до вилягання (7 - 8 балів), осипання, проростання зерна в колосі (період спокою 46 - 48 діб);
- середньостиглий, вегетаційний період 286 - 288 діб, виколошується і достигає на 1 - 2 доби пізніше сорту Антонівка;
- морозо-, зимостійкість підвищені (8 - 9 балів), посухо-, жаростійкість високі (9 балів);
- стійкість до хвороб у польових умовах (в балах): бура, стеблова іржа, борошниста роса 7 - 8; септоріоз і піренофороз 6 - 7; фузаріоз 5 - 6.

Якість зерна: належить до групи «сильних» пшениць: вміст білка 12,8 -13,4 %, клейковини 29 - 34 %, «сила» борошна 336 - 368 о. а.

Апробаційні ознаки: різновид еритроспермум. Колос білий, веретеноподібної форми, довгий (9,4 - 11,8 см), середньої щільності (17 - 19 колосків на 10 см стрижня). Остюки білі, цупкі, довжиною 7 - 9 см, колоскова луска овально-ланцетної форми, зубець прямий, плече піднесене, опушення внутрішньої та зовнішньої поверхні колоскової луски слабке. Зернівка середніх розмірів, овальна, червона. Маса 1000 зерен 42 - 44 г.

Агротехнічні вимоги: сорт проявляє стабільність за реакцією на контрастні строки та норми посіву. Має підвищену реакцію на азотні мінеральні добрива (К = 9,3 - 12,4). Добре витримує низькі агротехнічні фони. Придатний для вирощування після нетрадиційних попередників: соняшник, ріпак, гірчиця, льон. Відносно краще інших сортів витримує пізні строки посіву.

ОПТИМА ОДЕСЬКА

винятково високі посухо-, жаростійкість

Оригінатор: Селекційно-генетичний інститут – Національний центр насіннєзнавства та сортовивчення

Рекомендований для вирощування у зонах Степу, Лісостепу, Полісся

Господарські та біологічні характеристики:

- за морфотипом має схожість з сортом Благодарка одеська;
- універсального типу, для посіву на різних агрофонах та попередниках;
- урожайність у державному сортовипробуванні (2016 - 2018 рр.) склала 7,3 - 10,7 т/га, з перевищенням умовного стандарту на 0,89 - 1,53 т/га (12,3 - 19,5 %). У виробничих умовах отримані урожаї 6,8 - 8,8 т/га;
- вирізняється високою продуктивною кущистістю (3,6 стебел на рослину) та крупним (10,1 - 12,4 см), продуктивним колосом (1,6 - 1,9 г);
- відносно високорослий (102 - 116 см), стійкий до вилягання, осипання і проростання зерна в колосі;
- середньостиглий, вегетаційний період 283 - 285 діб, виколошується і достигає на 1 - 3 доби раніше сорту Антонівка;
- морозо-, зимостійкість підвищені (8 - 9 балів), виняткова посухостійкість (9 балів) у всі періоди вегетації та жаростійкість у період формування зерна;
- стійкість до хвороб у польових умовах 6 - 8 балів, проявляється певна толерантність до вірусу жовтої карликовості ячменю.

Якість зерна: «сильна» пшениця, вміст білка 13,2 - 14,6 %, вміст клейковини 32 - 36 %, «сила» борошна 348 - 396 о. а. Має оптимальне співвідношення між пружністю і розтяжністю клейковини 1,2 - 1,4.

Апробаційні ознаки: різновид еритроспермум, колос пірамідальної форми, крупний (10,1 - 12,4 см), середньої щільності (17 - 19 колосків на 10 см стрижня). Остюки цупкі, довгі (8,8 - 10,2 см). Колоскова луска овально-ланцетної форми, має слабке опушення внутрішньої та зовнішньої поверхні. Плече колоскової луски пряме за формою. Зубець зігнутий.

Агротехнічні вимоги: показує стабільність врожайності в різні роки та на контрастних агрофонах. Ефективно використовує середні та низькі дози азотних мінеральних добрив (60 - 90 кг д. р./га). Має кращу адаптацію до непарових попередників, які зумовлюють пізні строки посіву пшениці. Проте високий генетичний потенціал продуктивності (більше 10 т/га) та якості зерна реалізується на високих агрофонах при оптимальних строках виконання технологічних операцій.

Особливості сорту: винятково високі посухо-, жаростійкість дозволяють отримати економічно доцільний урожай навіть в екстремально посушливі роки.

ОРАНТА ОДЕСЬКА

сорт для пізніх строків сіву

Оригінатор: Селекційно-генетичний інститут – Національний центр насіннєзнавства та сортовивчення

Рекомендований для вирощування у зонах Степу, Лісостепу, Полісся

Господарські та біологічні характеристики:

- універсального типу для вирощування на високих і середніх агрофонах; за морфометричними ознаками схожий на відомий сорт Місія одеська;
- урожайність 8,4 - 11,9 т/га з перевищенням національних стандартів на 0,54 - 1,31 т/га (6,9 - 12,4 %);
- має крупний (10,6 - 11,2 см), добре озернений колос (58 - 76 зерен) і високу продуктивну кущистість (3,4 стебла на рослину);
- середньорослий (96 - 99 см), високостійкий до вилягання (9 балів), осипання (8 - 9 балів), проростання зерна в колосі (9 балів);
- скоростиглий, вегетаційний період 285 - 287 діб;
- морозо-, зимостійкість підвищені (8 - 9 балів), із здатністю відносно прискореного проходження процесу загартування рослин в осінній та зимовий періоди;
- стійкість до бурої іржі в польових умовах 6 - 7 балів.

Якість зерна: «сильна» пшениця: вміст білка 12,8 - 13,8 %, клейковини 29 - 33 %, «сила» борошна 382 - 420 о. а.

Апробаційні ознаки: різновид еритроспермум. Колос білий, циліндричний, середньої щільності (19 - 21 колосків/10 см стрижня), довжина 9,8 - 10,6 см. Остюки білі, цупкі, довжина 6,0 - 8,5 см; колоскова луска овально-ланцетної форми, слабко опушена, довжина 8,6 - 9,4 см, ширина 3,8 - 4,2 мм; зубець колоскової луски ледь зігнутий, плече пряме. Зернівка червона, овальна, довжина 7,8 - 8,2 мм, ширина 2,4 - 2,7 мм, товщина 3,3 - 3,7 мм. Маса 1000 зерен 43,1 - 45,2 г.

Агротехнічні вимоги: вирізняється високим генетичним потенціалом урожайності та якості зерна, що найбільш повно реалізується при вирощуванні за інтенсивною технологією. В агротехнічних дослідах сорт показав високу позитивну реакцію на внесення високих доз азотних добрив (К = 9,8 - 12,8).

Особливості сорту: вирізняється відносно коротким періодом яровизації (20 - 25 днів), що негативно проявляється у зниженні морозо-, зимостійкості при надранніх строках сіву (перша половина вересня). З іншої сторони, невелика потреба в яровизації та здатність сорту до інтенсивного росту і розвитку рослин при понижених позитивних температурах осіннього і ранньозимового періоду забезпечують його придатність до пізніх строків сіву (жовтень - листопад).

ОСНОВА ОДЕСЬКА

сорт скоростиглий, «сильна» пшениця

Оригінатори: Селекційно-генетичний інститут – Національний центр насіннєзнавства та сортовивчення

Рекомендований для вирощування у зонах Степу, Лісостепу, Полісся

Господарські та біологічні характеристики:

- універсального типу для посіву на різних агрофонах і попередниках;
- урожайність у держсортовипробуванні (2019 - 2020 рр.) 7,7 - 8,2 т/га, що вище умовного стандарта в Степовій і Лісостеповій зонах на 16,6 і 13,5%, відповідно. В інституті найвищий урожай в посушливі 2019 - 2020 рр. 5,4 - 7,6 т/га;
- основним елементом високої продуктивності є здатність утворювати щільний продуктивний стеблостій 680 - 880 продуктивних стебел/1м^2 з середнім рівнем продуктивності колосу 1,4 - 1,8 г;
- середньорослий (86 - 92 см), з нетовстим, але міцним (пружним) стеблом, що забезпечує високу стійкість до вилягання;
- скоростиглий, вегетаційний період 277 - 281 доба, виколошується і достигає на 2 - 3 доби раніше сорту Куяльник;
- морозо-, зимостійкість вище середнього рівня (7 - 8 балів), здатний до прискореного і повторного загартування;
- має ксероморфну структуру рослин з еректоїдним розташуванням флагового листка, що забезпечує сприятливі умови фотосинтезу та винятково високі посухо-, жаростійкість. За рахунок скоростиглості уникає в окремі роки найбільш посушливих умов в період формування зерна;
- польова стійкість до основних захворювань (5 - 6 балів) та толерантність до септоріозу і піренофорозу листя.

Якість зерна: «сильна» пшениця, вміст білка 13,2 - 13,6 %, клейковини 31 - 33 %, «сила» борошна 360 - 390 о. а.

Апробаційні ознаки: різновид еритроспермум. Колос білий, веретеноподібний, середньої та вище середньої довжини і щільності, після дозрівання має властивість поникнення. Колоскова луска ланцетоподібної форми з добре вираженою нервацією. Зубець колоскової луски короткий, прямий. Плече за шириною середнє, трохи піднесене. Ості середньої довжини та цупкості. Зернівка червона, яйцеподібної форми. Маса 1000 зерен 40 - 43 г.

Агротехнічні вимоги: Здатність рослин інтенсивно розвиватись восени та проходити процеси загартування впродовж осінньо-зимового періоду забезпечує переваги сорту при пізніх і надпізніх строках сіву.

Особливості сорту: скоростиглість, високі посухо-, жаростійкість та особливості онтогенезу зумовлюють високу адаптацію до змін клімату на півдні України.

ПЕЙЗАЖ

сорт високоінтенсивного типу, стійкий до вилягання, посухостійкий

Оригінатор: Селекційно-генетичний інститут – Національний центр насіннєзнавства та сортовивчення

Рекомендований для вирощування у всіх зонах

Господарські та біологічні характеристики:

- високоінтенсивного типу;
- середній рівень урожайності в інституті 8,60 т/га, що на 0,57 т/га (8,7 %) перевищує стандарт Куяльник. У 2018 р. за екстремальних умов вирощування в Херсонському і Донецькому ОДЦЕСР сорт Пейзаж посів 1 місце з урожайністю 3,26 і 2,85 т/га, відповідно. Максимальний урожай в 2018 р. отримано в Черкаському ОДЦЕСР – 10,00 т/га (2 місце), у 2019 році – 9,65 т/га;
- середньоранній, вегетаційний період 274 - 279 діб, виколошується одночасно з сортом Куяльник;
- середньорослий (95 - 105 см); стійкий до вилягання (9 балів), осипання (9 балів) та проростання зерна в колосі;
- морозостійкість в контрольованих умовах штучного проморожування вище середньої (8,5 - 9,0 балів), при проморожуванні за температури -18^{0}С живих рослин залишалося 92 - 93 %;
- висока спекостійкість та стійкість до повітряної і грунтової посух (7,0 - 9,0 балів);
- середня стійкість до основних хвороб на рівні сорта Куяльник. На інфекційному фоні стійкість до бурої іржі склала 3 - 7 бали, стеблової іржі 4 - 5 бали, жовтої іржі 5 балів, піренофорозу 3 - 4 бали.

Якість зерна: показники якості зерна «сильної» пшениці, на рівні сорту Куяльник. «Сила» борошна 420 - 440 о. а., вміст білка в борошні 13,2 %, седиментація 93 мл, індекс еластичності 61).

Апробаційні ознаки: різновид еритроспермум. Кущ прямостоячий, прапорцевий листок слабко зігнутий. Колос веретеноподібний, середньої щільності (22 членики колосового стрижня на 10 см довжини), солом’яно-жовтого кольору. Ості середньої довжини і цупкості. Колоскова луска середніх розмірів, овальна. Кіль добре виражений, середньозазубрений лише у верхній частині та на зубці. Кільовий зубець середній за довжиною, прямий, гострий. Плече середньої ширини, підняте або пряме, боковий нерв визначений слабо. Зернівка вищесередньої крупності, 42 - 43 г, коротка, овальної форми, інтенсивно червона.

Агротехнічні вимоги: рекомендується для вирощування за інтенсивною технологією, переважно після кращих попередників з добрим забезпеченням елементами мінерального живлення. Сорт бажано висівати в оптимальні строки.

ПЕРЕВАГА

сорт інтенсивного типу з підвищеною стійкістю до екстремальних чинників на низьких і середніх агрофонах

Оригінатор: Селекційно-генетичний інститут – Національний центр насіннєзнавства та сортовивчення

Рекомендований для вирощування у всіх зонах

Господарські та біологічні характеристики:

- інтенсивного типу, для високих і середніх агрофонів; підвищена витривалість до дії екстремальних чинників в умовах низьких агрофонів;
- висока екологічна пластичність;
- високопродуктивний, урожайність за роки випробування в інституті 8,49 - 10,62 т/га, перевершив стандарт Куяльник до 13,5 %. У 2018 році у Тернопільський, Харківский і Чернігівський ОДЦЕСР зайняв перші місця за врожайністю. Максимальний урожай в 2019 р. отриманий в Черкаській ОДЦЕСР – 9,12 т/га;
- середньоранній, вегетаційний період 275 - 280 діб, виколошується на добу пізніше Куяльника;
- середньорослий (107 - 115 см), стійкий до вилягання (7 - 9 балів),
- стійкий до осипання та проростання зерна в колосі;
- сорт має високі посухо- і спекостійкість (9 балів);
- морозостійкість в контрольованих умовах штучного проморожування вище середньої (7,5 - 9,0 балів), при дослідженні протягом трьох років після проморожування при t = -18^0 і - 17^0С живих рослин залишалося 91 - 100 %;
- середній рівень стійкості до основних хвороб при штучному зараженні на інфекційному фоні (у балах): бура іржа 4, стеблова іржа 3, піренофороз 4, жовта іржа 4.

Якість зерна: показники якості зерна «сильної» пшениці. «Сила» борошна 380 - 550 о. а., вміст білка в борошні 13,5 - 14,0 %, співвідношення пружності до розтяжності клейковини (P/L) 0,95 - 1,44, еластична клейковина високої якості.

Апробаційні ознаки: різновид еритроспермум. Колос веретеноподібний, середньої довжини або довгий, нещільний. Ості цупкі, розходяться в сторони, середньої довжини та грубості. Колоскова луска яйцеподібна, середня за довжиною та шириною. Кіль дуже зазубрений у верхній частині луски та на кільовому зубці. Зубець довгий, прямий, тонкий, гострий. Плече колоскової луски середньої ширини, пряме. Боковий нерв визначений. Зернівка червона, овальна або яйцеподібна, середньої крупності. Маса 1000 зерен 40 - 42 г. Чубок слабкорозвинений, нешироκий. Борозенка нешироκа і неглибока.

Агротехнічні вимоги: має високий генетичний потенціал врожайності та якості зерна за інтенсивної технології вирощування завдяки високій реакції генотипу на внесення мінеральних добрив. Вирізняється здатністю формувати високий врожай і при деяких змінах в технології вирощування.

ПЕРЕМОГА ОДЕСЬКА

високоінтенсивний короткостебловий сорт

Оригінатор: Селекційно-генетичний інститут – Національний центр насіннєзнавства та сортовивчення

Рекомендований для вирощування у зонах Степу, Лісостепу, Полісся

Господарські та біологічні характеристики:

- високоінтенсивного типу для посіву на високих агрофонах;
- урожайність в держсортовипробуванні (2019 - 2020 рр.) 7,6 - 8,8 т/га, що перевищує умовний стандарт на 13,3 - 18,0 %. Кращі результати отримані в Степовій зоні, де в гостро посушливому 2020 році у дослідних господарствах інституту отримано урожай 5,8 т/га, що вище сорта Куяльник на 0,8 т/га (12,4 %);
- висока урожайність досягається оптимальним поєднанням здатності утворювати щільний стеблостій (712 - 820 продуктивних стебел/1м^2), з крупним (11,2 - 12,4 см), добре озерненим колосом (68 - 82 зерен) та крупним зерном (маса 1000 зерен 43 - 45 г);
- короткостебловий (82 - 86 см), високостійкий до вилягання (9 балів), зерно не осипається і не проростає в колосі при перестої;
- середньостиглий, вегетаційний період 282 - 285 діб, виколошується і дозріває одночасно з сортом Антонівка;
- морозо-, зимостійкість підвищені (8 - 9 балів), відносно тривалий період яровизації (45 діб), що в певній мірі стабілізує морозостійкість впродовж зимівлі;
- вирізняється високою посухостійкістю (8 - 9 балів), особливо виражена жаростійкість в період формування зерна;
- проявляє польову стійкість до основних захворювань (6 - 7 балів), відносно толерантний до септоріозу і піренофорозу листя.

Якість зерна: сорт має показники якості зерна «цінної» пшениці: вміст білка 12,6 - 13,4 %, клейковини 28 - 30 %, «сила» борошна 280 - 310 о. а.

Апробаційні ознаки: різновид еритроспермум, колос білий, пірамідальної форми, середньощільний, довгий. Колоскова луска овально-ланцетної форми зі слабким опушенням; зубець короткий, ледь зігнутий; плече пряме. Зернівка червона, овальної форми, крупна (довжина 8,8 - 9,2 мм, ширина 2,76 - 3,22 мм, товщина 3,45 - 3,85 мм).

Агротехнічні вимоги: відносно витривалий до ранніх строків сіву; вирізняється винятково високою позитивною реакцією на внесення азотних мінеральних добрив (К = 12,4 - 13,6).

Особливості сорту: При високих рівнях агротехнічного забезпечення та сприятливих погодних умовах здатний реалізувати свій високий генетичний потенціал урожайності більше 10 т/га.

ПЕРЕПІЛКА

сорт «сильної» пшениці

Оригінатор: Селекційно-генетичний інститут – Національний центр насіннєзнавства та сортовивчення

Рекомендований для вирощування у зонах Степу, Лісостепу, Полісся

Господарські та біологічні характеристики:

- високоінтенсивного типу, степової та лісостепової екології;
- за роки випробування в інституті урожайність склала 8,87 - 11,4 т/га;
- морозо-, зимостійкість на рівні стандарту Альбатрос одеський;
- посухо-, спекостійкість значно вищі, ніж у стандартів у степовій зоні;
- стійкість до захворювань (у балах): стеблової іржі 6 - 7, септоріозу 6, бурої іржі 3 - 4, летючої сажки 4. Слабо уражується фузаріозом колоса – 3 - 4 бали.

Якість зерна: належить до групи «сильних» сортів пшениці. «Сила» борошна 340 - 420 о. а., загальна оцінка хліба 4,8 - 4,9 бали.

Апробаційні ознаки: різновид еритроспермум. Колос не поникає, середньої довжини, підвищеної щільності. Форма колоса циліндрична або слабко веретеноподібна. Ості нецупкі, розходяться в сторони. Колоски часто мають добре розвинене зерно у 3 - 4 квіточках. Колоскова луска середніх розмірів, овальна або яйцеподібно-овальна. Кіль добре виражений, доходить до основи луски, зазубрений лише на зубці. Зубець короткий, прямий, гострий. Плече пряме, середньої ширини. Боковий нерв виражений слабко. Зернівка коротка, овальна, червона. Маса 1000 зерен 38 - 41 г. Чубчик виражений слабко, коротковолосистий.

Агротехнічні вимоги: сорт можна вирощувати в умовах зрошення та на богарі. На дуже ранній строк сівби реагує негативно. При весняному внесенні 100 кг/га аміачної селітри урожай зерна збільшується на 0,3 - 0,6 т/га, вміст білка на 1,2 - 1,5 %, «сила» борошна 100 - 150 о. а.

ПИЛИПІВКА

сорт «сильної» пшениці

Оригінатор: Селекційно-генетичний інститут – Національний центр насіннєзнавства та сортовивчення

Рекомендований для вирощування у зонах Степу, Лісостепу, Полісся

Господарські та біологічні характеристики:

- напів інтенсивного типу, степової екології, урожайність 7,24 - 8,09 т/га, що на 6,9% вище стандарту Одеська 267;
- середньоранній, колоситься та дозріває на 1 - 2 доби раніше Одеської 267;
- тривалість яровизаційного періоду та фотоперіодична чутливість середні;
- посухостійкість вище середньої, морозо-, зимостійкість високі;
- стійкість до летючої сажки 8 балів, жовтої іржі 7 балів, септоріозу 6 - 7 балів, фузаріозу колосу 5 - 6 балів;
- стійкий до проростання зерна в колосі;
- стійкість до вилягання вище середньої.

Якість зерна: належить до «сильних» сортів пшениці, «сила» борошна 280 - 450 о. а., вміст білка 12,5 - 14,0 %, об’єм хліба 1480 $см^3$, загальна оцінка хліба 4,8 - 5,0 бала.

Апробаційні ознаки: різновид еритроспермум, середньорослий, висота рослини 110 - 120 см. Колос веретеноподібний, середньої щільності та довжини, після дозрівання світло-білого кольору. Остюки середні за розміром, розходяться в сторони, нецупкі. Колоскові луски овально-яйцеподібні, зубець короткий (2 мм), нервація добре виражена, кіль доходить до основи луски, плече середньої ширини, пряме або трохи скошене. Зерно червоне, овальне. Маса 1000 зерен 38 - 40,5 г.

Агротехнічні вимоги: найбільш придатний для використання при звичайних технологіях вирощування після гірших попередників. На відміну від сортів інтенсивного типу менш чутливий до зміщення строків сівби як у бік ранніх, так і пізніх. На збіднених на поживні речовини полях добре реагує на підживлення мінеральними добривами підвищенням урожайності та покращенням якості зерна. Дуже великі дози азотних добрив можуть викликати вилягання рослин.

РАПСОДІЯ ОДЕСЬКА НОВИНКА

групова стійкість до захворювань з подовженим вегетаційним періодом і ефективним використанням пізніх опадів

Оригінатор: Селекційно-генетичний інститут – Національний центр насіннєзнавства та сортовивчення

Рекомендований для вирощування в зонах Степу, Лісостепу, Полісся

Господарські та біологічні характеристики:

- сорт універсального типу з розширеними можливостями використання безостих пшениць. За морфотипом та іншими характеристика сорт має схожість з сортом Годувальниця одеська.
- урожайність в державному сортовипробуванні (2019-2022 рр.) склала в середньому 7,3-8,8 т/га з перевищенням умовного стандарту на 0,65-0,83 т/га (12,5-18,9 %) із зростаючою перевагою з півдня на північ країни. Сорт має дуже виражені елементи продуктивності рослини: крупний (9-11 см), добре озернений колос (68-88 зерен), високу продуктивну кущистість (720-816 стебел на 1 м^2);
- середньорослий (92-97 см), високостійкий до вилягання (8-9 балів);
- пізньостиглий, вегетаційний період 286-299 діб, виколошується і достигає на 2-4 доби пізніше сорту Антонівка одеська і на 3-6 діб пізніше сорту Мудрість одеська;
- морозо-зимостійкість високі (8-9 балів), посухо-жаростійкість вище середнього рівня (7-8 балів);
- стійкість до бурої іржі і борошнистої роси висока (на рівні 8-9 балів), до стеблової іржі та піренофорозу – на рівні 5-6 балів. Сорт має витривалість до високих інфекційних навантажень.

Якість зерна: за даними Інституту експертизи сортів рослин України визначена як сильна пшениця: вміст білку – 13,2 - 14,4 %, вміст клейковини 28,7 - 33,4 %, сила борошна 280 - 320 о.а.

Апробаційні ознаки: різновид лютесценс, колос пірамідальної форми, довгий 8,4-10,5 см, щільний (19-23 колосків на 10 см стрижня). Колоскова луска ланцетоподібної форми, зубець короткий (0,8-1,2 мм), ледь зігнутий; плече піднесене, ширина 1,2-1,6 мм. Зернівка червона, видовжена, шириною 3,5-3,8 мм, довжиною 7,6-8,1 мм, товщиною 3,4-3,6 мм.

Агротехнічні вимоги: Сорт добре реагує на внесення підвищених доз азотних мінеральних добрив (К = 10-12). Відносно менше реагує на ранні строки сіву. Проявляє витривалість при посів на попереднику соняшник.

Особливості сорту: поєднання пізньостиглості та достатньо високої посухостійкості дає можливість ефективно використовувати пізні опади на півдні країни та сприяти реалізації потенціалу продуктивності в регіонах з достатнім вологозабезпеченням.

УДАЧА ОДЕСЬКА

екстрасильна пшениця за якістю зерна з подальшим ростом урожайності та адаптацією до факторів зміни клімату

Оригінатор: Селекційно-генетичний інститут – Національний центр насіннєзнавства та сортовивчення

Рекомендований для вирощування у зонах Степу, Лісостепу, Полісся

Господарські та біологічні характеристики:

- універсального типу для посіву на різних агрофонах та попередниках. За морфологічними та господарсько-біологічними ознаками має схожість з сортом Мудрість одеська;
- урожайність у державному сортовипробуванні (2020 - 2021 рр.) – 8,2 - 12,8 т/га, що вище умовного стандарту на 0,74 - 1,36 т/га (18,3 - 24,7 %). Кращі результати сорт демонструє в південних регіонах України;
- оптимальне поєднання високої продуктивної кущистості (3,8 - 4,6 стебел на рослину) і продуктивності колосу (56 - 68 зерен);
- середньорослий (97 - 102 см), стійкий до вилягання (8 - 9 балів), осипання (7 - 8 балів) та проростання зерна в колосі при перестої в умовах підвищеної вологості;
- середньоскоростиглий, вегетаційний період 280 - 284 доби, виколошується і дозріває одночасно з сортом Мудрість одеська;
- Морозо-, зимостійкість підвищені (8 - 9 балів), вирізняється винятково високими посухо-, жаростійкістю (9 балів). Витривалий до екстремально посушливих умов у період формування зерна;
- польова стійкість до основних грибкових хвороб 6 - 7 балів.

Якість зерна: екстрасильна пшениця, вміст білку 13,4 - 13,9 %, клейковини 29,5 - 34,1 %, сила борошна 440 - 480 о. а.

Апробаційні ознаки: різновид еритроспермум. Колос пірамідальної форми, щільний, середньої довжини (8 - 10 см). Остюки довжиною 7,2 - 9,6 см, цупкі, зазубрені. Нижня колоскова луска яйцеподібної форми із слабким опушенням внутрішньої і зовнішньої сторони. Плече вузьке, округлої форми. Зубець прямий, короткий. Зернівка видовжена (9,2 × 3,6 мм), крупна. Маса 1000 зерен 42,8 - 46,5 г.

Агротехнічні вимоги: вирізняється стабільністю врожайності та показниками якості зерна на контрастних агротехнічних фонах (строки сівби, норми висіву, дози азотних добрив). Проявляє високу позитивну реакцію на внесення низьких і середніх доз азотних мінеральних добрив (60 - 90 кг д. р./га). На високих агрофонах при інтенсивній технології вирощування гарантовано забезпечує високий врожай екстрасильного за якістю зерна.

Особливості сорту: підвищена потреба в яровизації (50 - 55 діб), розпластане кущення з осені забезпечує відносну витривалість до ранніх строків сіву та стабільну морозостійкості впродовж зимового періоду.

ФОРТЕЦЯ

короткостебловий, високоінтенсивного типу, скоростиглий

Оригінатор: Селекційно-генетичний інститут – Національний центр насіннєзнавства та сортовивчення

Рекомендований для вирощування у всіх зонах

Господарські та біологічні характеристики:

- високоінтенсивного типу для вирощування на високих і середніх агрофонах;
- урожайність у сортодослідах інституту склала 8,28 - 10,54 т/га, перевершуючи стандарт Куяльник на 0,42 - 0,84 т/га або на 5,0 - 10,1 %. Максимальний урожай був отриманий в Сумському ОДЦЕСР – 10,63 т/га. Генетичний потенціал сорту сягає 11 т/га;
- середньоранній, вегетаційний період 271 - 275 діб, виколошується і дозріває на 3 - 4 доби раніше сорту Куяльник;
- середньорослий (93 - 97 см), на 5 - 10 см нижче Куяльника;
- висока стійкість до вилягання (8,0 - 9,0 бала), осипання зерна з колосу (8,7 - 9,0 балів) та його проростання;
- дещо скорочений період вегетації забезпечує високу стійкість до ґрунтової і повітряної посух та спеки;
- морозостійкість в умовах штучного клімату вище середнього рівня (8,5 - 9,0 бала); при проморожуванні рослин при t = -18^{0}С живих рослин залишалося 87 - 94 %;
- стійкість до основних хвороб висока (у балах): бурої іржі 7,7 - 9,0, борошнистої роси 8,8 - 9,0, кореневих гнилей 8,3 - 9,0, фузаріозу колоса 8,7 - 9,0.

Якість зерна: «сильна» пшениця. «Сила» борошна 355 - 515 о. а., вміст білка в зерні 13,5 - 14,0 %, загальна оцінка хліба 4,5 - 5,5 бала. Сорт формує еластичну і якісну клейковину.

Апробаційні ознаки: різновид еритроспермум. Довжина колосу середня (8 - 10 см), щільність 19 - 20 колосків на 10 см колосового стрижня, форма веретеноподібна, колір солом’яно жовтий. Ості середньої довжини (рівні довжині колоса), розходяться в сторони, середньої грубості. Колоскова луска середніх розмірів, овальної форми. Зубець довгий або середньої довжини, прямий, тонкий. Кіль добре виражений, доходить до основи луски. Плече скошене, середньої ширини. Зернівка червона, овально-яйцеподібна, широка, добре виповнена. Борозенка неглибока, вузька. Маса 1000 зерен 40 - 43 г.

Агротехнічні вимоги: рекомендується для вирощування за інтенсивною технологією переважно після кращих попередників з добрим забезпеченням елементами мінерального живлення. Сорт добре витримує зміщення строків сівби у пізній бік. Норми висіву насіння загальноприйняті для зони вирощування.

АКСІОМА ОДЕСЬКА

винятково висока жаростійкість, групова стійкість до хвороб

Оригінатор: Селекційно-генетичний інститут – Національний центр насіннєзнавства та сортовивчення

Рекомендований для вирощування у зонах Лісостепу, Полісся

Господарські та біологічні характеристики:

- за морфотипом має схожість з сортом Істина одеська;
- високоінтенсивний, універсального використання на різних агрофонах;
- урожайність в держсортовипробуванні 6,6 - 9,8 т/га, що вище умовного стандарту на 10,3 - 17,9 %; у виробництві отримано урожай 7,2 - 8,6 т/га;
- поєднує здатність утворювати щільний продуктивний стеблостій (830 - 960 стебел/1м^2) та добре озернений (52 - 63 зерен), продуктивний колос (1,2 - 1,6 г), формує зерно середньої крупності (маса 1000 зерен 38 - 42 г), але з високою натурною масою (890 - 920 г/л);
- середньорослий (89 - 97 см), стійкий до вилягання (8 балів), осипання (9 балів) та проростання зерна в колосі (9 балів);
- середньостиглий, вегетаційний період 280-285 діб, виколошується і достигає одночасно з сортом Антонівка;
- морозо-, зимостійкість високі (9 балів), з перевищенням сучасних сортів на 12 - 21 %; посухостійкість у першій половині вегетації підвищена (8 - 9 балів), жаростійкість у період формування зерна винятково висока (9 балів);
- групова стійкість до основних хвороб 5 - 7 балів.

Якість зерна: «сильна» пшениця: вміст білка 12,8 - 13,4 %, клейковини 28,3 - 31,4 %, «сила» борошна 326 - 412 о. а.

Апробаційні ознаки: різновид лютесценс. Колос безостий, з добре вираженими остюкоподібними відростками 2,7 - 4,2 мм; білий, веретеноподібний, середньої щільності (19 - 21 колосок/10 см стрижня), довжина 8,8 - 9,6 см. Ко-лоскова луска овально-ланцетна (довжина 8,3 мм, ширина 3,9 мм). Зубець колоскової луски ледь зігнутий, короткий (1,0 - 1,2 мм). Зернівка червона, яйцеподібна (довжина 6,5 мм, ширина 1,9 мм, товщина 3,3 мм).

Агротехнічні вимоги: придатний для вирощування на різних агрофонах, але потенціал сорту проявляється при інтенсивних технологіях вирощування. Ефективно використовує низькі та середні дози азотних мінеральних добрив (60 - 90 кг/га в д. р.). Відносно витривалий до ранніх строків сівби. Оптимальна норма висіву 4 - 5 млн схожих насінин на 1 га.

Особливості сорту: винятково висока жаростійкість забезпечує формування виповненого високонатурного зерна навіть в екстремально посушливі в кінці вегетації пшениці роки.

ПЕРСПЕКТИВА ОДЕСЬКА

поєднання високої продуктивності, посухостійкості та стійкості до хвороб

Оригінатор: Селекційно-генетичний інститут – Національний центр насіннєзнавства та сортовивчення

Рекомендований для вирощування у зонах Лісостепу, Полісся

Господарські і біологічні характеристики:

- за морфотипом має схожість з сортом Октава одеська;
- універсального типу для посіву на різних агрофонах та попередниках;
- урожайність у державному сортовипробуванні (2016 - 2018 рр.) склала 6,9 - 10,2 т/га, що вище стандарту на 8,2 - 17,4 %; максимальний урожай у виробничих умовах 8,3 т/га;
- висока продуктивна кущистість (4,2 - 5,3 стебла на рослину), крупний колос (11,3 - 11,8 см), крупне зерно (маса 1000 зерен 43,2 - 45,8 г);
- відносно високорослий (102 - 109 см), стійкий до вилягання (7 - 8 балів), осипання, проростання зерна в колосі;
- середньорослий, вегетаційний період 285 - 287 діб, виколошується і достигає на 1 - 2 доби пізніше сорту Антонівка;
- морозо-, зимостійкість підвищені (8 - 9 балів), посухо-, жаростійкість високі (9 балів);
- стійкість до хвороб у польових умовах: бура, стеблова іржа, борошниста роса 6 - 8 балів; септоріоз і піренофороз 6 - 7 балів; фузаріоз 5 - 6 балів.

Якість зерна: «сильна» пшениця, вміст білка 12,5 - 13,7 %, вміст клейковини 28 - 33 %, «сила» борошна 355 - 395 о. а.

Апробаційні ознаки: різновид еритроспермум, колос білий, пірамідальної форми, довгий (9,6 - 12,2 см), середньої щільності (17 - 19 колосків на 10 см стрижня). Остюки білі цупкі, зазубрені, довжиною 7,4 - 10,0 см. Колоскова луска овально-ланцетної форми. Зубець прямий (2,8 - 3,2 мм), плече пряме (0,82 - 0,89 мм). Зернівка червона, крупна (маса 1000 зерен 43,2 - 45,8 г), видовжена (довжиною 7,5 мм, шириною 3,5 мм, товщиною 3,4 мм).

Агротехнічні вимоги: вирізняється стабільністю врожайності на контрастних агротехнічних фонах (строки посіву, норми висіву, дози азотних добрив). Проявляє високу ефективність використання низьких і середніх доз азотних мінеральних добрив (60 - 90 кг д. р./га). Придатний для вирощування на нетрадиційних (непарових) попередниках: соняшник, ріпак, гірчиця, льон.

Особливості сорту: характеризується інтенсивним ростом і розвитком рослин в осінній період, здатний до швидкого і повторного загартування, що забезпечує кращу, ніж у інших сортів, витривалість до пізніх строків посіву.

ПОКРОВСЬКА

«екстрасильна» пшениця, витривала до екстремальних посух

Оригінатор: Селекційно-генетичний інститут – Національний центр насіннєзнавства та сортовивчення

Рекомендований для вирощування у зонах Лісостепу, Полісся

Господарські та біологічні характеристики:

- за морфотипом та властивостями стійкості схожий на сорт Місія одеська;
- високоінтенсивного типу з властивостями адаптації до змін клімату;
- генетичний потенціал врожайності 11,2-12,8 т/га. У державному сортовипробуванні (2018 - 2019 рр.) у різних агрокліматичних зонах врожайність була 7,1 - 10,2 т/га, що вище умовного стандарту на 0,45 - 1,10 т/га (8,2 - 15,4 %). Має високу продуктивну кущистість (830 - 975 продуктивних стебел/1м^2) та добре озернений колос (62 - 79 зерен у колосі);
- середньорослий (89 - 98 см), стійкий до вилягання, осипання та проростання зерна в колосі (8 - 9 балів);
- середньостиглий, вегетаційний період 278 - 283 доби;
- вирізняється підвищеною і стабільною морозо-, зимостійкістю впродовж зимівлі за рахунок тривалого періоду яровизації (50 - 55 діб) та інтенсивного процесу загартування рослин;
- високостійкий до екстремального прояву посухи в різні періоди онтогенезу рослин (9 балів);
- стійкий до основних хвороб (у балах): бура іржа 7, стеблова іржа 6, борошниста роса 6, сажкові хвороби 4 - 5.

Якість зерна: «екстрасильна» пшениця – вміст білка 13,4 - 14,2 %, клейковини 32 - 35 %, «сила» борошна 380 - 420 о. а., загальна оцінка хліба 5 балів.

Апробаційні ознаки: різновид еритроспермум. Колос середньої щільності, білий, остистий, пірамідальної форми, середньої довжини; остюки білі, цупкі. Нижня колоскова луска ланцетної форми, довжиною 10,4, шириною 4,5 мм; плече колоскової луски вузьке, 0,8 - 1,2 мм; зубець ледь зігнутий, короткий. Зернівка червона, видовжена, довжиною 8,3, шириною 3,5, товщиною 3,5 мм.

Агротехнічні вимоги: високий адаптивний потенціал сорту Покровська забезпечує реалізацію продуктивності та якості зерна в широкому діапазоні умов вирощування у всіх агрокліматичних зонах України з великим відхиленням. Особлива цінність сорту – здатність не виходити за рамки другого етапу органогенезу при надранніх строках сіву та інтенсивного загартування рослин і набуття необхідного рівня морозостійкості рослин при пізніх строках посіву.

Особливості сорту: поєднання декількох фізіолого-генетичних механізмів стійкості до дефіциту вологи забезпечує витривалість до посухи екстремального прояву практично на всіх етапах росту і розвитку рослин.

СПАДЩИНА ОДЕСЬКА

широка екологічна пластичність, «сильна» за якістю пшениця

Оригінатор: Селекційно-генетичний інститут – Національний центр насіннєзнавства та сортовивчення

Рекомендований для вирощування у зонах Лісостепу, Полісся

Господарські та біологічні характеристики:

- сорт універсального використання на різних агрофонах в широкому діапазоні екологічних умов та змін клімату;
- середньорослий (98 - 104 см), стійкий до вилягання та проростання зерна в колосі при перестої;
- генетичний потенціал урожайності досягає 11,0 - 12,5 т/га. У державному сортовипробуванні 2018 - 2019 рр. урожайність в різних агрокліматичних зонах України була 7,5 - 9,9 т/га, з перевищенням умовного стандарту на 8,4 - 12,6 %. Поєднує високу продуктивну кущистість (820 - 950 продуктивних стебел/1 $м^2$ та крупний (92 - 116 мм), добре озернений колос (68 - 84 зерен у колосі);
- середньостиглий, вегетаційний період 280 - 284 доби;
- морозо-, зимостійкість високі (9 балів). Критична температура у вузлі кущення - 18,5^{0}С; посухо-, жаростійкість підвищені (7 - 8 балів);
- польова стійкість до основних хвороб (у балах): бура іржа 6, стеблова іржа 7, борошниста роса 5, сажкові хвороби 4 - 5, септоріоз і піренофороз листя 5 - 6.

Якість зерна: «сильна» пшениця, вміст білка 13,2 - 13,8 %, вміст клейковини 29 - 33 %, «сила» борошна 320 - 380 о. а., загальна оцінка хліба 4,8 бали.

Апробаційні ознаки: різновид еритроспермум. Колос середньої щільності, пірамідальної форми, середньої довжини 8,5 - 10,0 мм, остюки цупкі, розміром 75 - 85 мм. Нижня колоскова луска ланцетної форми, має слабке опушення внутрішньої і зовнішньої поверхні, довжина 12,2 - 12,8 мм, ширина 3,8 - 4,5 мм. Плече колоскової луски скошене за формою, шириною 1,2 - 1,6 мм; зубець прямий, короткий (2,2 - 2,8 мм). Зернівка червона, видовжена, довжиною 7,8 - 8,9, шириною 3,7 - 3,9, товщиною 3,2 - 3,8 мм.

Агротехнічні вимоги: генетичний потенціал продуктивності реалізується при вирощуванні за інтенсивною технологією. Водночас сорт має підвищений нижній поріг урожайності на середніх та низьких агрофонах і придатний для вирощування після попередників: соняшник, кукурудза на зерно, стерня злакових зернових культур.

Особливості сорту: висока кущистість та регенераційна здатність дозволяє компенсувати пошкодження рослин від екстремальних екологічних чинників та шкідників. Сорт здатний до продуктивного кущіння у ранньовесняний період.

БОГУСЛАВКА ОДЕСЬКА НОВИНКА

групова стійкість до захворювань, підвищений адаптивний потенціал

Оригінатор: Селекційно-генетичний інститут – Національний центр насіннєзнавства та сортовивчення

Рекомендований для вирощування в зонах Степу, Лісостепу

Господарські та біологічні характеристики:

- сорт універсального типу з розширеними можливостями використання безостих сортів. За морфотипом та іншими характеристиками має подібність із сортом Мелодія одеська;
- урожайність в державному сортовипробуванні в середньому за 2020-2022 рр. по зонах знаходилась на рівні 7,6-9,2 т/га з перевищенням умовного стандарту на 0,83-1,02 т/на (15,6-22,4 %). Має крупний (9,2-11,3 см) добре озернений колос (76-91 зерен), з середньою продуктивною кущистістю та оптимальним за щільністю стеблостоєм (680-885 стебел на 1 м^2);
- відносно високорослий (98-104 см), має товсту міцну соломину, що забезпечує стійкість до вилягання (7-8 балів);
- відносно скоростиглий, вегетаційний період 278-284 дні, проявляє ремонтантність при дозріванні;
- морозо-зимостікість вище середнього рівня, вирізняється винятково високою жаростійкістю в період формування зерна (9 балів);
- стійкий до бурої іржі (8-9 балів) та має польову стійкість на рівні 6-8 балів до борошнистої роси, стеблової іржі, септоріозу, твердої сажки.

Якість зерна: за даними Інституту експертизи сортів рослин сорт відноситься до сильних пшениць за показниками якості зерна – вміст білку 13,2-14,4 %, вміст клейковини – 29,5-33,6 %, сила борошна 290-380 о.а.

Апробаційні ознаки: різновид лютесценс, колос циліндричний, середньої щільності (19-21 колосків на 10 см. стрижня колосу), довгий 9,6-11,4 см. Колоскова луска овально-ланцетної форми; зубець короткий (1,2-1,4 мм), прямий; плече ледь піднесене, широке 1,2-1,6 мм. Зернівка видовжена, шириною 3,6-3,7 мм, довжиною 7,4-8,2 мм, товщиною 3,2-3,5 мм.

Агротехнічні вимоги: сорт Богуславка одеська має розширені можливості використання безостих сортів в агротехнічному плані. При високому генетичному потенціалі врожайності його відбувається в більш широкому діапазоні рівня агрофону. Сорт відносно менше негативно реагує на відхилення в строках сіву від оптимальних, придатний для посіву на попереднику соняшник.

Особливості сорту: безоста пшениця європейського типу доведена в результаті багатоетапної селекційної роботи до рівня адаптивних властивостей місцевих сортів озимої м’якої пшениці.

ВАГОМА

високоінтенсивний сорт, висока якість зерна, стійкий до вилягання

Оригінатор: Селекційно-генетичний інститут – Національний центр насіннєзнавства та сортовивчення

Рекомендований для вирощування у зонах Степу, Лісостепу

Господарські та біологічні характеристики:

- високоінтенсивного короткостеблового типу степової екології для вирощування за інтенсивною технологією;
- у сортовипробуваннях інституту середня врожайність за три роки становила 8,11 т/га (+4,6 % до стандарту). У державному сортовипробуванні в зонах Степу, Лісостепу врожайність була 6,38 і 6,97 т/га, що на 20,8 і 4,2 % відповідно вище умовного стандарту. Максимальний урожай, отриманий у дослідах інституту, – 9,84 т/га; у державному сортовипробуванні 2021 р. у Тернопільському ЦЕСР – 9,49 т/га. Серед сортів СГІ – НЦНС Вагома була на ІІ місці в зоні Степу з урожайністю 6,38 т/га (+20,8%);
- висота рослин 85-95 см, що на 8-10 см нижче сорту-стандарту Куяльник;
- середньоранній, вегетаційний період 273-278 діб (виколошується на дві доби раніше стандарту Куяльник, достигає одночасно з ним);
- морозо-, зимостійкість вищі середнього рівня (7-9 балів), відносно тривалий період яровизації (45-50 діб) стабілізує морозостійкість впродовж зимівлі;
- посухо-, і спекостійкість високі (9 балів);
- середній рівень стійкості до хвороб пшениці на інфекційному фоні: бура іржа 4 бали, стеблова іржа 4 бали, піренофороз 3 бали; у польових (звичайних) умовах відмічений рівень стійкості до бурої іржі 8 балів, до піренофорозу 6 балів, стеблова іржа не спостерігалася.

Якість зерна: відповідає вимогам до «сильної» пшениці. «Сила» борошна 380 -420 о. а., вміст білка 14,2 - 14,4 %, клейковини 26,4 - 29,4 %, індекс еластичності 70 -71.

Апробаційні ознаки: різновид еритроспермум. Колос білий або солом’яно-жовтий, циліндричної форми, середньої щільності. Нижня колоскова луска яйцеподібної форми. Плече піднесене за формою, вузьке за шириною. Зубець ледь зігнутий, короткий. Кіль нижньої квіткової луски відсутній. Язичок короткий, вушка гострі. Зернівка червона, середньої крупності та ширини, довга. Маса 1000 зерен 39 - 43 г.

Агротехнічні вимоги: рекомендується для вирощування за інтенсивною та високоінтенсивною технологіями, бажано висівати за кращими попередниками. Строки сівби оптимальні для зони вирощування, але можуть бути зміщені у бік ранніх. Сорт має високу позитивну реакцію на використання мінеральних добрив. Окрім високого генетичного потенціалу врожайності та інших господарсько цінних ознак, сорт формує до того ж високоякісне продовольче зерно. Висока стійкість до вилягання дозволяє використовувати його для вирощування в умовах зрошення.

ВЕЛИЧАВА

сорт інтенсивного типу, універсального використання з широкою екологічною і агротехнічною адаптивністю

Оригінатор: Селекційно-генетичний інститут – Національний центр насіннєзнавства та сортовивчення

Рекомендований для вирощування у зонах Степу, Лісостепу

Господарські та біологічні характеристики:

- у сортовипробуваннях інституту середня врожайність за три роки становила 8,37 т/га (+3,8 % до стандарту). У державному сортовипробуванні у зонах Степу, Лісостепу врожайність була 6,08; 7,30 т/га, що на 15,2 і 8,8 % відповідно вище умовного стандарту. Максимальний урожай, отриманий у дослідах інституту – 10,32 т/га; у державному сортовипробуванні 2021 р. в Тернопільському ЦЕСР отримали 9,10 т/га;
- висота рослин 95 - 105 см, що на рівні сорту-стандарту Куяльник;
- середньоранній, вегетаційний період 273 - 278 діб (виколошується і достигає одночасно з сортом-стандартом Куяльник);
- морозостійкість вище середнього рівня (8 балів), критична температура у вузлі кущіння -18^{0}С;
- високий рівень посухостійкості та спекостійкості (8 балів);
- стійкість до основних хвороб пшениці вище середнього рівня: за умов штучного зараження інфекцією стійкість до бурої іржі оцінено в 4 бали, до стеблової іржі 3 бали, до піренофорозу 4 бали; в польових умовах бура іржа відмічалася на рівні поодиноких пустул (9 балів), жовта іржа на рівні 8 - 9 балів (до 5 % ураження листової поверхні), а стеблова іржа і піренофороз не спостерігалися.

Якість зерна: висока і відповідає вимогам до «сильної» пшениці. «Сила» борошна 290 - 400 о.а., вміст білка 13,6 - 14,2 %, клейковини 26,4 - 29,5 %, індекс еластичності 67 - 70.

Апробаційні ознаки: різновид еритроспермум. Колос та ості білі або солом’яно-жовті, колос циліндричної форми, щільний, середньої довжини. Нижня колоскова луска ланцетної форми, слабко опушена з зовнішньої та внутрішньої поверхні. Плече округле за формою, вузьке. Зубець короткий, прямий. Кіль нижньої квіткової луски відсутній. Язичок короткий, вушка гострі. Зернівка червона, середньої крупності, довга і вузька. Маса 1000 зерен 40 - 42 г.

Агротехнічні вимоги: рекомендується для вирощування як за інтенсивною, так і за звичайною технологіями. Сорт добре реагує на підвищення агрофону, за помірних відхилень в технології вирощування (строки посіву, норми висіву, зниження норм живлення, різні попередники) у меншій мірі знижує урожайність і якість зерна. Вдале поєднання ознак підвищеної адаптивності забезпечує формування високої врожайності та якості зерна за різних умов вирощування.

ВЕТЕРАН

сорт інтенсивного типу, універсального використання

Оригінатор: Селекційно-генетичний інститут – Національний центр насіннєзнавства та сортовивчення

Рекомендований для вирощування у зонах Степу, Лісостепу

Господарські та біологічні характеристики:

- належить до степового, південного екотипу;
- середня врожайність за роки випробування в інституті склала 8,6 т/га, що на 0,3 - 0,5 т/га вище стандарту Куяльник. У держсортовипробуванні перевищив національний стандарт на 0,2 - 0,5 т/га (4,2 - 10,4 %) з максимальною врожайністю 10,1 т/га. Генетичний потенціал сорту понад 11,0 т/га;
- середньоранній, з вегетаційним періодом 275 - 282 доби;
- середньорослий сорт інтенсивного типу, висота рослини 98 - 107 см;
- морозо-, зимостійкість вище середньої;
- посухо- та спекостійкість високі;
- стійкий до вилягання, осипання та проростання зерна в колосі;
- толерантний до ураження основними грибковими хворобами стебла, листя та колоса; польова стійкість 5 - 6 балів.

Якість зерна: належить до групи «сильних» сортів пшениці, вміст білка 13,5 - 14,0 %, вміст клейковини 28,7 - 29,1 %, «сила» борошна 380 - 420 о. а., загальна оцінка хліба 4,9 бала.

Апробаційні ознаки: різновид еритроспермум. Колос білий, неопушений, веретеноподібної форми, середньої довжини (8 - 10 см) та щільності (20 - 24 членики колосового стрижня на 10 см його довжини). Ості трохи зігнуті, розходяться в сторони, середньої довжини та грубості. Колоскова луска яйцеподібно-овальної форми, середніх розмірів. Кіль добре виражений, доходить до основи луски, у верхній частині добре зазубрений, боковий нерв виражений слабко. Зернівка червона, яйцеподібно-овальна, середніх розмірів (маса 1000 зерен 38 - 42 г); чубчик середньої ширини, коротковолосистий. Борозенка нешерока і неглибока.

Агротехнічні вимоги: рекомендується для вирощування за інтенсивною технологією, але також придатний для вирощування і за звичайною технологією, тобто на середніх агрофонах (після непарових попередників). Строки сівби оптимальні для зони вирощування. Сорт характеризується підвищеною пластичністю та витривалістю до несприятливих біотичних і абіотичних чинників.

ВИГОДА ОДЕСЬКА

екстрасильна пшениця за якістю зерна
з подальшим ростом продуктивності

Оригінатор: Селекційно-генетичний інститут – Національний центр насіннєзнавства та сортовивчення

Рекомендований для вирощування у зонах Степу, Лісостепу, Полісся

Господарські та біологічні характеристики:

- універсального типу, для посіву на різних агрофонах та попередниках. За сортотипом подібний сорту Куяльник;
- урожайність в державному сортовипробуванні (2019 - 2021рр.) 7,4 - 11,8 т/га, перевищує умовний стандарт на 0,54 - 1,08 т/га (12,3 - 19,6 %);
- відносно високорослий (102 - 111 см), стійкий до вилягання (7 - 8 балів), осипання та проростання зерна в колосі при перестої в умовах підвищеної вологості;
- середньостиглий, вегетаційний період 282 - 286 діб, що співпадає з сортом Антонівка;
- морозо-, зимостійкість підвищені (8-9 балів), посухо-, жаростійкість високі (9 балів);
- польова стійкість до основних фітозахворювань на рівні 6-7 балів;

Якість зерна: сорт характеризується як екстрасильна пшениця з показниками вмісту білку 13,2 - 14,2 %, клейковини 29,5 - 34,2 %, сила борошна 420 - 460 о. а.

Апробаційні ознаки: різновид еритроспермум. Колос білий, напівбулавовидний за формою, щільний, середньої величини 9,2 - 10,5 см. Колоскова луска яйцеподібної форми зі слабким опушенням внутрішньої і зовнішньої сторін, плече округле, вузьке; зубець короткий, прямий. Зернівка червона, яйцеподібної форми (довга з середньою шириною). Маса 1000 зерен 40,3 - 43,5 г.

Агротехнічні вимоги: реалізації високого потенціалу продуктивності сорту та якості зерна екстрасильної пшениці можна досягнути при вирощуванні на високих агрофонах при інтенсивній технології. Сорт ефективно використовує азотні мінеральні добрива при вирощуванні по попереднику «соняшник».

Особливості сорту: має високу асиміляційну поверхню листя, що підвищує ефективність позакореневого підживлення.

ГЕЙЗЕР

високоінтенсивний сорт степового екотипу

Оригінатор: Селекційно-генетичний інститут – Національний центр насіннєзнавства та сортовивчення

Рекомендований для вирощування у зонах Степу, Лісостепу

Господарські та біологічні характеристики:

- сорт високоінтенсивного типу;
- врожайність в інституті в середньому за 3 роки становила 8,77 т/га і перевищила показник стандарта на 0,62 т/га (7,6 %). В державному сортовипробуванні в зонах Лісостепу і Степу врожайність була 6,99 - 6,41 т/га, що на 4,2 - 21,4 %, відповідно, вище умовного стандарта. Максимальний урожай отримано у Вінницькому ОДЦЕСР у 2019 і 2020 роках – 9,93 і 8,94 т/га, відповідно;
- середньорослий (95 - 100 см), на 7 - 12 см нижче сорту Куяльник, має високу стійкість до вилягання;
- середньоранній, вегетаційний період 271 - 276 діб (виколошується і достигає на 2 - 3 доби раніше сорту Куяльник);
- морозостійкість вище середнього рівня (7,0 - 8,0 балів), при проморожуванні впродовж трьох років за температури -18^{0}С живих рослин залишалося 83,3 - 88,9 %;
- високі посухо- і спекостійкість, середньовитривалий до осипання і проростання зерна при перестої під час збирання;
- показники стійкості до основних листостеблових хвороб на інфекційному фоні (у балах): бура іржа 4, стеблова іржа 4, жовта іржа 4, піренофороз 4.

Якість зерна: показники відповідають вимогам до «сильної» пшениці. «Сила» борошна 450 о. а., вміст білка в борошні 11,7 %, індекс еластичності 70, загальна оцінка хліба 4,5 бали.

Апробаційні ознаки: різновид еритроспермум. Колос білий або солом’яно-жовтий, циліндричної форми, середньої щільності та довжини (10-12 см). Ості солом’яно-жовті, дуже довгі, розходяться в сторони, середньої жорсткості. Плече пряме, середнє за шириною, трохи зкошене. Зубець колоскової луски короткий, прямий. Кіль добре визначений і доходить до основи луски, зазубрений у верхній його частині та на кільовому зубці. Зернівка червона, середніх розмірів, овальної форми. Борозенка неглибока і нешироka.

Агротехнічні вимоги: рекомендується для вирощування за високоінтенсивною та інтенсивною технологіями. Висока стійкість до вилягання забезпечує використання сорту на високих агрофонах та в умовах підвищеного зволоження. Строки сівби оптимальні для зони використання сорту, або можуть бути зміщені у бік пізніших.

ГЛАДЬ

інтенсивний сорт степового екотипу з високою якістю зерна

Оригінатор: Селекційно-генетичний інститут – Національний центр насіннєзнав-ства та сортовивчення

Рекомендований для вирощування у зонах Степу, Лісостепу

Господарські та біологічні характеристики:

- сорт інтенсивного типу, степової екології, для вирощування на високих і середніх агрофонах;
- у сортовипробуванні в інституті за 3 роки з врожайністю 8,86 т/га перевищив стандарт на 0,69 т/га (8,7 %). В державному сортовипробуванні в зонах Степу і Лісостепу врожайність була 5,63 - 7,32 т/га, що на 6,6 - 12,8 % відповідно вище умовного стандарта. Максимальний урожай отримано в 2019 р. у Вінницькому ОДЦЕСР – 10,04 т/га, а в 2020 р. у Тернопільському ОДЦЕСР – 7,62 т/га;
- середньорослий (100 - 105 см), стійкий до вилягання (7 - 9 балів);
- середньоранній, вегетаційний період 272 - 277 діб (виколошується і достигає на 1 - 2 доби раніше сорту Куяльник);
- морозостійкість висока або вище середнього рівня (8 - 9 балів), при проморожуванні впродовж трьох років за температури -18^{0}С живих рослин залишалося 86,1 - 96,7 %;
- високі посухо- і спекостійкість (8 - 9 балів);
- стійкість до основних листостеблових хвороб на інфекційному фоні середня (у балах): бура іржа 3, стеблова іржа 3, жовта іржа 4 - 5, піренофороз 4 - 5.

Якість зерна: відповідає вимогам до «екстрасильної» пшениці: «сила» борошна 577 о. а., вміст білка в борошні 13,0 %, індекс еластичності 73, загальна оцінка хліба 4,5 бали.

Апробаційні ознаки: різновид еритроспермум. Колос білий або солом’яно-жовтий, пірамідальної форми, середньої щільності та довжини. Ості солом’яно-жовті, дуже довгі, розходяться в сторони, середньої жорсткості. Плече вузьке за шириною, округлої форми. Зубець колоскової луски середній за довжиною, ледь зігнутий за формою. Кіль добре визначений, доходить до основи луски, зазубрений лише у верхній його частині. Зернівка червона, середніх розмірів, овальної форми. Борозенка неглибока і нешерока.

Агротехнічні вимоги: для максимальної реалізації генетичного потенціалу продуктивності і формування зерна високої якості рекомендується вирощувати сорт за високоінтенсивною технологією після кращих попередників з відповідним забезпеченням живлення, в оптимальні строки сівби.

ДОБРОДІЙКА ОДЕСЬКА НОВИНКА

ектрасильна пшениця з вираженою стабільністю показників продуктивності і якості зерна

Оригінатор: Селекційно-генетичний інститут – Національний центр насіннєзнавства та сортовивчення

Рекомендований для вирощування в зонах Степу, Лісостепу

Господарські та біологічні характеристики:

- сорт універсального типу з відносно високим нижнім погором врожайності. За морфотипом і комплексом інших ознак сорт Добродійка одеська є подальшим удосконаленням сортотипу Мудрості одеської;
- урожайність за роки державного сортовипробування (2020-2022рр.) знаходилась на рівні 8,2-8,4 т/га з перевищенням умовного стандарту на 0,78-1,23 т/га (14,8-23,5 %) Максимальна урожайність – 12,3 т/га. Визначальним елементом продуктивності є крупний (11,3—12,6 см) добре озернений колос (76-92 зерен в колосі. Формує крупне (маса 1000 зерен 42,4-44,3 г) високонатурне зерно (820-860 г/л). Продуктивна кущистість середня (2-3 стебла на рослину;
- сорт відноситься до середньорослих пшениць (89,4-96,3 см) з товстою міцною соломиною, що забезпечує високу стійкість до вилягання (7-8 балів). Практично не осипається і не проростає на пні при перестої;
- тривалість вегетаційного періоду 278-284 дні, що на 1-2 дні довше Мудрості одеської;
- морозостійкість вище середнього рівня (критична температура -17 ºС), підвищена посухо-жаростійкість (8-9 балів);
- сорт має польову стійкість до основних хвороб: бура іржа – 6 балів; стеблова іржа – 6 балів, септоріоз – 7 балів, піренофороз – 6 балів, тверда сажка – 6 балів.

Якість зерна: екстрасильна пшениця - вміст білка – 13,4-14,2%, вміст сирої клейковини – 31,6-33,4%, показники альвеографа (W) – 330-380 о.а., об'єм хліба із 100 грам борошна – 1420-1640 $см^3$. Хліб мікрошпаруватої структури, загальна оцінка хліба – 5,1-5,4 бали.

Апробаційні ознаки: різновид еритроспермум; колос пірамідальної форми, середньої щільності (19-21 колосків на 10 см), довжиною 108-111 мм. Колоскова луска ланцетоподібної форми, кіль наявний, зубець прямий довжиною 4,0-4,3 мм, плече колоскової луски пряме шириною 0,82-0,84 мм. Зернівка червона, довжиною 7,8-8,2 мм, шириною 2,3-2,7 мм, товщиною 3,1-3,3 мм.

Особливості сорту: 1) висока позитивна реакція на внесення високих доз азотних мінеральних добрив (К=12,8-13,6). 2) Сорт придатний для отримання високого врожаю вище 10 т/га якісного зерна. 3) Вирізняється толерантністю до високого інфекційного навантаження. 4) Стабільність показників продуктивності і якості зерна на контрастних агрономічних фонах.

КУЯЛЬНИК

сорт «екстрасильної» пшениці

Оригінатор: Селекційно-генетичний інститут – Національний центр насіннєзнавства та сортовивчення

Рекомендований для вирощування у зонах Степу, Лісостепу

Господарські та біологічні характеристики:

- високоврожайний, за роки державного сортовипробування з урожайністю 6,72 - 9,88 т/га перевершив стандарти в степовій зоні на 0,87, в Лісостепу на 0,52, Поліссі на 0,92 т/га. Максимальна врожайність склала 10,8 т/га;
- середньоранній, з середньою потребою в яровизації та слабкою чутливістю до фотоперіоду;
- середньорослий (85 - 100 см), стебло середньої товщини, міцне, форма куща сланка або проміжна, продуктивна кущистість висока;
- посухо- та жаростійкість високі;
- зимостійкість вище середньої;
- стійкість до захворювань (у балах): жовтої іржі 8 - 9, септоріозу 6 - 7, летючої сажки 6; середньостійкий до ураження борошнистою росою 4 - 5, бурою іржею 4, твердою сажкою 4, фузаріозом колоса 4 бали;
- дуже стійкий до проростання зерна в колосі.

Якість зерна: за показниками якості зерна один з кращих сортів пшениці в Україні, віднесений до «екстрасильних» сортів. «Сила» борошна 460 - 510 о. а., вміст клейковини 27,5 - 28,7 %, вміст білка 13,0 - 13,7 %, вихід борошна 76 %. Загальна оцінка хліба 5,0 бала.

Апробаційні ознаки: різновид еритроспермум, колос остистий, білий, неопушений, ості білі, зерно червоне. Колос веретеноподібної форми, солом'яно-жовтий, середньої довжини (8 - 9 см), нещільний (18 - 22 членики/10 см колосового стрижня). Колоскова луска яйцеподібна (8 - 9 мм), нервація середньовиявлена. Зубець колоскової луски короткий, прямий. Плече середнє за шириною, пряме. Кіль добре виражений, доходить до основи луски. Ості середньої довжини та цупкості, розходяться в сторони. Зерно яйцеподібно-овальне, середньої крупності. Маса 1000 зерен 40 - 42 г.

Агротехнічні вимоги: добре реагує на підживлення азотними добривами. При внесенні 100 кг аміачної селітри урожай зростає на 0,4 - 0,5 т/га, вміст білка до 2 %, сила борошна 80 - 150 о. а. Один з сортів, найбільш придатних для отримання продовольчого зерна високої якості. Дуже ранні строки сівби негативно впливають на подальший розвиток рослин.

МУДРІСТЬ ОДЕСЬКА

сорт «екстрасильної» пшениці

Оригінатори: Селекційно-генетичний інститут – Національний центр насіннєзнавства та сортовивчення; ПрАТ «Селена»

Рекомендований для вирощування у зонах Степу, Лісостепу

Господарські та біологічні характеристики:

- високоінтенсивного типу, універсального використання на різних агрофонах. За сортотипом подібний знаменитому сорту Альбатрос одеський;
- урожайність 7,6 - 11,5 т/га, що вище національних стандартів на 1,5 - 1,9 т/га;
- поєднує крупний (10,6 - 11,5 см), добре озернений (62 - 68 зерен) колос, з середньою продуктивною кущистістю 3 - 4 стебел на рослину; формує крупне (маса 42 - 45 г/1000 шт.), високонатурне зерно (860 - 875 г/л);
- середньорослий, вегетаційний період 283 - 285 діб, виколошується і достигає одночасно з сортом Антонівка;
- морозо-, зимостійкість підвищені (8 - 9 балів), посухостійкість висока (8 - 9 балів) на всіх етапах розвитку рослин;
- стійкість до збудників основних хвороб у польових умовах 5 - 6 балів.

Якість зерна: «екстрасильна» пшениця, вміст білка 13,3 - 14,6 %, клейковини 29 - 34 %, «сила» борошна 486 - 527 о. а.

Апробаційні ознаки: різновид еритроспермум. Колос білий, пірамідальної форми, середньої щільності (19 - 21 колосків на 10 см), довжиною 106 - 115 мм. Зубець колоскової луски середньозігнутий, довжина 3,8 - 4,2 мм. Плече колоскової луски піднесене, ширина 0,76 - 0,86 мм. Кіль наявний. Зернівка червона, видовжена, 7,8 - 8,3 мм, шириною 2,3 -2,5 мм, товщиною 3,0 - 3,2 мм.

Агротехнічні вимоги: вирізняється високою позитивною реакцією на внесення високих доз азотних добрив (К = 11,4 - 12,6). Вирізняється також витривалістю до низьких і середніх агрофонів (після непарових попередників). Має підвищену потребу в яровизації (40 - 45 діб), тому відносно витривалий до надранніх строків сівби. Сорт Мудрість одеська найбільш ефективно використовувати при вирощуванні за інтенсивною технологією для отримання високоякісного продовольчого зерна.

Особливості сорту: має напіврозлогий тип кущіння, що забезпечує заповнення та регенерацію будь-яких пошкоджень і зрідження посівів.

ПАЛІТРА

сорт високоінтенсивного типу, з підвищеними морозо-, зимостійкістю та посухо-, спекостійкістю

Оригінатор: Селекційно-генетичний інститут – Національний центр насіннєзнавства та сортовивчення

Рекомендований для вирощування у зоні Степу, Лісостепу

Господарські та біологічні характеристики:

- високоінтенсивного типу, для високих і середніх агрофонів;
- урожайність 10,82 - 8,96 т/га, що вище стандарта Куяльник на 0,49 - 0,87 т/га (5,8 - 12,4 %). В 2017 р. у Березівському ОДЦЕСР посів 1 місце з врожайністю 6,82 т/га. Максимальний урожай, отриманий в 2018 р. у Сумському ОДЦЕСР – 10,61 т/га;
- середньоранній, вегетаційний період 274 - 279 діб, виколошується одночасно з сортом Куяльник;
- середньорослий (97 - 107 см), але на 3 - 8 см нижчий за Куяльник, стійкий до вилягання (9 балів), осипання та проростання зерна в колосі;
- морозо-, зимостійкість вище середньої (8,5 - 8,7 бала);
- високі посухо-, і спекостійкість (9 балів);
- при штучному зараженні на інфекційному фоні середній рівень стійкості до основних хвороб склав (в балах): бурої іржі 4, стеблової іржі 5, піренофорозу 4, жовтої іржі 5.

Якість зерна: належить до «сильних» пшениць. Вміст білка 13,0 - 14,0 %, клейковини 27,5 - 32,0 %, «сила» борошна 420 - 480 о. а., оцінка хліба 4,5 - 5,0 бала.

Апробаційні ознаки: різновид еритроспермум. Колос середньої довжини (8 - 9 см), середньої щільності (21 - 22 колоски на 10 см колосового стрижня), веретеноподібної форми, солом’яно-жовтого кольору. Ості середньої довжини, грубості, розходяться в сторони. Колоскова луска яйцеподібна, середньої ширини та довжини, неопушена. Зубець довгий, тонкий, гострий, зігнутий. Кіль виражений слабко, незазубрений. Плече середньої ширини, скошене. Зернівка червона, овальна або яйцеподібна, широка. Маса 1000 зерен 40 г.

Агротехнічні вимоги: сорт з високим генетичним потенціалом врожайності, його слід використовувати на високих агрофонах, після кращих попередників за інтенсивної технології вирощування. Строки сівби оптимальні або дещо пізніші для зони вирощування. Дуже добре реагує на внесення мінеральних добрив підвищенням продуктивності та якості зерна.

Особливості сорту: дуже добре поєднує вищесередній рівень морозо-, зимостійкості з високими посухо-, спекостійкістю. Має здатність до підвищеного кущіння, як восени так і навесні.

ПОЗИЦІЯ ОДЕСЬКА

високий генетичний потенціал врожайності в поєднанні з витривалістю до екстремальних змін клімату

Оригінатор: Селекційно-генетичний інститут – Національний центр насіннєзнавства та сортовивчення

Рекомендований для вирощування у зонах Степу, Лісостепу

Господарські та біологічні характеристики:

- універсального типу, для посіву на різних агрофонах та попередниках. За сортотипом подібний сорту Дума одеська;
- урожайність в державному соровипробуванні (2019 - 2021 рр.) 7,8 - 12,8 т/га, з перевищенням умовного стандарту на 0,71 - 1,24 т/га (16,4 - 23,4 %). У виробничих умовах отримано максимальний урожай 7,8 т/га;
- короткостебловий (86 - 95 см), високостійкий до вилягання (9 балів), не осипається і не проростає в колосі при перестої;
- середньостиглий, вегетаційний період 287 - 293 доби, виколошується і достигає на 1 - 2 доби пізніше сорту Антонівка;
- морозо-, зимостійкість високі (8 - 9 балів), має відносно тривалий період яровизації (50 - 55 діб), посухо-, жаростійкість забезпечують стійкість до екстремальних посушливих умов, особливо в період формування зерна;
- стійкість до основних хвороб в польових умовах забезпечує достатній генетичний захист від грибкових інфекцій в роки відсутності епіфітотій.

Якість зерна: відповідає параметрам «сильної» пшениці – вміст білку 12,8 - 13,6%, вміст клейковини 28 - 35 %, сила борошна 310 - 350 о. а.

Апробаційні ознаки: різновид еритроспермум. Колос білий, циліндричної форми, довгий (10,1 - 11,5 см), середньої щільності, остюки середньої довжини (5 - 6 см), цупкі. Колоскова луска яйцеподібної форми (9,2 × 2,8 мм), опушення внутрішньої та зовнішньої поверхні слабке, форма зубця – прямий, короткий (2,7 - 3,78 мм), плече вузьке (0,85 - 1,45 мм), форма плеча – пряме. Зернівка крупна (3,6 - 8,7 мм), видовжена (яйцеподібної форми), червона. Маса 1000 зерен 42 - 44 г.

Агротехнічні вимоги: сорт проявляє відносно високу стабільність за реакцією на контрастні строки і норми висіву. Має високу позитивну реакцію на внесення високих доз азотних мінеральних добрив (9,5 - 12,8). Витривалий до низьких і середніх агротехнічних фонів, придатний для вирощування після соняшнику. Відносно краще інших сортів реагує на ранні строки сіву.

Особливості сорту: добрі адаптивні властивості та специфічність реакції на контрастні агротехнічні прийоми забезпечують стабільність врожайності в екстремальних умовах змін клімату.

ПРОТЕКЦІЯ ОДЕСЬКА НОВИНКА

групова стійкість до хвороб, висока морозо-зимостійкість

Оригінатор: Селекційно-генетичний інститут – Національний центр насіннєзнавства та сортовивчення

Рекомендований для вирощування в зонах Степу, Лісостепу

Господарські та біологічні характеристики:

- універсального типу з розширеними можливостями використання безостих сортів. За морфологічними ознаками та біологічними властивостями має подібність із сортом Литанівка;
- урожайність у державному випробуванні (2020-2022 рр.) в середньому по агрокліматичних зонах знаходиться на рівні 7,0-8,8 т/га з перевищенням умовного стандарту на 0,74-0,96 т/га (14,3-18,9 %). Має добре озернений колос (74-83 зерен), добре кущиться (2-4 стебла на рослину) утворюючи щільний продуктивний стеблостій (712-920 стебел на 1 $м^2$);
- середньорослий (96-102 см), відносно стійкий до вилягання (7-8 балів) винятково стійкий до осипання та проростання зерна в колосі при перестої;
- середньоскоростиглий, вегетаційний період 275-277 днів. Має скорочений період від виколошування до повної стиглості з проявом ремонтантності;
- підвищена морозо-зимостійкість (8-9 балів) та толерантність до зимових коливань температури. Відрізняється винятково високою жаростійкістю в період формування зерна (98 балів);
- групова стійкість до бурої іржі (7 балів), борошнистої роси (7 балів), твердої сажки (6 балів), летючої сажки (6 балів), помірна стійкість до стеблової іржі – 5 балів, септоріозу та піренофорозу листя – 6 балів.

Якість зерна: відноситься до сильних пшениць за показниками якості зерна: вміст білка – 13,6-14,2%, вміст клейковини – 28,8-32,7%, сила борошна – 240-260 о.а.

Апробаційні ознаки: колос безостий, з добре вираженими устюкоподібними відростками 2,4-3,8 мм, веретеноподібної форми, середньої щільності (19-21 колосок/10 см стрижня, довжина 9,2-10,8 см. Колоскова луска овально-ланцетної форми (довжина 8,4тт, ширина 3,3 мм. Зубець колоскової луски ледь зігнутий, короткий (1,2-1,4 мм). Зернівка червона, яйцеподібної форми (довжина 6,8 мм, ширина 1,8 мм, товщина 3,4 мм).

Агротехнічні вимоги: при вивченні на конкретних агротехнічних фонах сорт Протекція одеська показав високу стабільність врожайності і показників якості зерна. Але зважаючи на високий генетичний потенціал врожайності повна його реалізація досягається на високих агрофонах. Помітна негативна реакція сорту на ранні строки сівби.

Особливості сорту: для сорту характерне унікальне поєднання високої продуктивності з винятково високою морозостійкістю та жаростійкістю.

КАТРУСЯ ОДЕСЬКА

«сильна» пшениця

Оригінатор: Селекційно-генетичний інститут – Національний центр насіннєзнавства та сортовивчення.

Рекомендований для вирощування у зоні Степу

Господарські та біологічні характеристики:

- високоінтенсивного типу, універсального використання на високих і середніх агрофонах;
- урожайність за роки державного сортовипробування в степовій зоні у середньому знаходилась на рівні 7,9 - 11,4 т/га, із перевищенням національних стандартів на 0,76 - 1,23 т/га (10,2 - 19,4 %). Сорт вирізняється крупним (11,4 - 12,7 см), добре озерненим колосом (62 - 72 зерен) і середньою кущистістю (612 - 786 стебел на 1м^2);
- короткостеблового типу, з висотою рослин 84 - 95 см, стійкий до вилягання (9 балів) та осипання (9 балів);
- середньостиглий, вегетаційний період 280 - 285 діб;
- морозо-, зимостійкість вище середнього рівня, посухо-, жаростійкість високі, підвищена стійкість до кислотності та засоленості ґрунту;
- стійкість до фітозахворювань (бали): бура іржа 6 - 7, стеблова іржа 5 - 6, борошниста роса 7 - 8, фузаріоз колоса 5 - 6, до кореневих гнилей 7 - 8.

Якість зерна: вміст білка 13,8 - 14,5 %, вміст клейковини 33 - 38 %, сила борошна 320 - 340 о. а., загальна оцінка хліба 4,4 - 4,8 бала. В агротехнічних дослідах виявлена підвищена стабільність показників хлібопекарських властивостей на середніх і низьких агрофонах.

Апробаційні ознаки: різновид еритроспермум, кущ напіврозлогий, стебла і листя, починаючи з фази виходу в трубку і до виколошування, покриваються із зростаючою інтенсивністю восковим шаром. У повній стиглості колосся біле, веретеноподібної форми, середньої щільності (19 - 21 колосків на 10 см стрижня), довжиною 11,2 - 12,5 мм. Соломина товста, пружна, підколоскове міжвузля видовжене. Колоскова луска овально-ланцетної форми, слабоопушена, довжина 14,5 - 15,2 мм, ширина 3,9 - 4,2 мм. Плече пряме, ширина 0,64 - 0,82 мм. Зубець колоскової луски прямий, короткий, 3,2 - 3,7 мм. Кіль наявний, язичок короткий. Зернівка червона, видовжена (довжина 7,8 - 8,7 мм, ширина 3,5 - 3,8 мм, товщина 3,4 - 3,8 мм).

Агротехнічні вимоги: проявляє високий потенціал продуктивності при інтенсивній технології вирощування, але вирізняється стабільністю урожайності і якості зерна у варіюючих умовах вирощування. Сорт витримує відхилення в строках сівби від оптимальних, проявляє відносно високий нижній поріг урожайності на слабко забезпечених елементами живлення попередниках, ефективно використовує як високі, так і низькі дози азотного мінерального живлення.

ОБРЯД

сорт короткостебловий, високоінтенсивного типу

Оригінатори: Селекційно-генетичний інститут – Національний центр насіннєзнавства та сортовивчення; ПрАТ «Селена»

Рекомендований для вирощування у зоні Степу

Господарські та біологічні характеристики:

- високоінтенсивного типу, степової екології з високим рівнем посухо- і спекостійкості;
- у конкурсних сортовипробуваннях в інституті середня врожайність була 8,1 - 8,6 т/га, що перевищує стандарт Куяльник на 0,3 - 0,5 т/га. У держсортовипробуванні перевищив національний стандарт на 0,5 т/га (11,1 %) з максимальною врожайністю 9,7 т/га. Сорт Обряд має високий генетичний потенціал урожайності 11,0 - 12,0 т/га за оптимальних умов вирощування;
- вегетаційний період 275 - 280 діб;
- короткостебловий, з висотою рослин 90 - 95 см;
- морозо-, зимостійкість вищі середніх;
- високі посухо- та спекостійкість;
- висока стійкість до вилягання, осипання зерна з колоса при перестої та до проростання в ньому;
- середньостійкий до ураження основними грибковими захворюваннями (у балах): бурої іржі 5 - 6, жовтої іржі 6 - 7, борошнистої роси 4 - 5, піренофорозу 5, фузаріозу колоса 5.

Якість зерна: належить до групи «сильних» сортів пшениці, «сила» борошна 460 - 480 о. а., вміст білка 14,0 - 14,1 %, клейковини 28,8 - 30,0 %, загальна оцінка хліба 5,0 - 5,3 бала.

Апробаційні ознаки: різновид еритроспермум. Колос веретеноподібний, середньої щільності (20 - 22 колоски на 10 см колосового стрижня). Плече середньої ширини, злегка скошене. Нервація виражена слабко. Зубець колоскової луски прямий, середньої довжини, гострий. Зернівка червона, овальної форми, середньої крупності (маса 1000 зерен 38 - 40 г). Зерно дещо невирівняне через підвищену здатність формувати його у 3 - 4 квітках. Борозенка неглибока, коротка.

Агротехнічні вимоги: для максимальної реалізації продуктивного потенціалу сорт Обряд слід вирощувати за інтенсивною технологією. Він дуже ефективно реагує на підвищений агрофон, стійкість до вилягання дає можливість застосовувати підвищені дози азотних добрив. Сорт слід розміщувати після кращих попередників. Строки сівби оптимальні або дещо пізніші.

БІЛЯВА

сорт спеціального призначення – білозерна екстрам’якозерна пшениця

Оригінатор: Селекційно-генетичний інститут – Національний центр насіннєзнавства та сортовивчення

Рекомендований для вирощування у зонах Степу, Лісостепу, Полісся

Господарські та біологічні характеристики:

- зерно біле, прекрасно виповнене, екстрам’яке (35 одиниць за приладом Inframatic 8611), при стисканні не розкришується з хрустом, як звичайна хлібопекарська пшениця, а плющиться;
- екстрам’яке зерно має переваги при годівлі птиці – воно краще подрібнюється та гомогенізується у м’язистому шлунку птахів і краще, ніж твердозерна пшениця, перетравлюється;
- ендосперм борошнистий, навіть при високому вмісті білка ніколи не буває скловидним;
- рослина сильно кущиться, має висоту 105 - 110 см, відносно стійка до вилягання;
- морозостійкість на рівні інших сортів озимої пшениці інституту;
- посухостійкість дуже висока;
- колос остистий, білий, циліндричний, стійкий до осипання.

Якість зерна: вміст білка в зерні низький 10,5 - 11,8 %. Ціле зерно легко розварюється і є цінним інгредієнтом для виготовлення різдвяної куті. Борошно біліше ніж у будь-якого сорту червонозерної пшениці несипуче, як у хлібопекарської пшениці, а крохмалисте, за питомою масою на 20 - 25 % легше за борошно хлібопекарської пшениці, що забезпечує пухкість борошняних кондитерських виробів.

У зв’язку з підвищеною білизною висівок борошно не втрачає білизну навіть при виходах помелу більше 70 % (75 - 80 %).

Борошно має низьку водопоглинальну спроможність (ВПС) 54 - 55 %, що сприяє перерозподілу води при замісі тіста в бік цукру, і, як наслідок, підвищує термопластичність тіста у перші хвилини випічки, підвищує ефективність хімічних розпушувачів та пухкість виробу.

Особливості агротехніки: сорт має схильність до проростання зерна в колосі, а тому підлягає збиранню одразу після дозрівання виключно прямим комбайнуванням. Слід надавати перевагу середньопізнім строкам посіву протруєним насінням. Норма висіву 4,0 - 4,5 млн схожого насіння на 1 га.

ЧОРНОБРОВА

сорт спеціального призначення – пшениця підвищеної харчової цінності

Оригінатор: Селекційно-генетичний інститут – Національний центр насіннєзнавства та сортовивчення.

Рекомендований для вирощування у зонах Степу, Лісостепу, Полісся

Напрям технологічного використання: виробництво пластівців, крупи, сухих сніданків. Як кормова пшениця – з підвищеною біологічною цінністю зерна; як харчова – дозволяє отримувати хліб з високою харчовою цінністю.

Технологічні особливості: борошномельні характеристики близькі до сорту «екстрасильної» пшениці Куяльник, хлібопекарські показники нижчі.

Зерно від темно-коричневого до чорного кольору, тверде за консистенцією ендосперму, розмелюється як зерно звичайної хлібопекарської пшениці. Завдяки високому вмісту білка (14 - 15 %), вітамінів та мікроелементів є прекрасною поживною харчовою сировиною та сировиною для годівлі худоби, свиней, птиці.

Борошно сірувато-біле, в залежності від технології помелу може бути дещо темнішим за борошно звичайної пшениці; висівки чорного або темно-коричневого кольору.

Рослина помірно кущиться, висотою 110 - 115 см, відносно стійка до вилягання. Морозостійкість на рівні інших сортів інституту. Посухостійкість висока.

Колос остистий, білий, веретеноподібний, щільність нижче середньої, дуже стійкий до осипання.

Особливості агротехніки: сорт не має помітних негативних особливостей. Бажано збирати урожай прямим комбайнуванням. Слід надавати перевагу середньопізнім строкам посіву протруєним насінням. Норма висіву в межах 4,5 млн схожих насінин на 1 га.

АЛМАЗНИЙ

середньорослий, з відмінними показниками якості зерна

Оригінатор: Селекційно-генетичний інститут – Національний центр насіннєзнавства та сортовивчення

Рекомендований для вирощування у зонах Степу та південних районах Лісостепу

Господарські та біологічні характеристики:

- інтенсивного типу, універсального використання на парових та кращих непарових попередниках;
- високопродуктивний; середня урожайність за роки конкурсного випробування (2007 - 2010 рр.) склала 7,49 т/га, що вище середнього стандарту на 1,16 т/га, або на 18,3 %; має крупний, добре озернений колос;
- відноситься до степової та лісостепової екогрупи; середньоранній, дозріває одночасно з сортом Айсберг одеський;
- середньорослий (100 - 112 см), стійкість до вилягання вище середньої;
- морозо- і зимостійкість середні (6 - 7 балів) на рівні сорту Перлина одеська; посухостійкість середня (6 - 7 балів);
- сорт вирізняється середньою яровізаційною потребою (25 днів) та фотоперіодичною чутливістю більше 56 днів;
- має високу стійкість до осипання та середню до проростання зерна в колосі;
- характеризується комплексною стійкістю до поширених хвороб, зокрема септоріозу, різних видів сажки та борошнистої роси (8 - 9 балів), бурої іржі, та септоріозу (7 - 8 балів).

Якість зерна: відповідає вимогам стандарту до зерна вищих гатунків твердої пшениці. Має середньої крупності зерно 44,9 - 49,5 г. Натура зерна складає 788 - 836 г/л. Вміст клейковини 28,0 - 30,7, ІДК 90 - 105 у. о., вміст білка 13,9 - 16,4 %. Загальна оцінка макаронних виробів 4,5 - 5,0 балів.

Апробаційні ознаки: різновид leucurum. Колос за довжиною середній, неопушений, білого кольору, щільний, циліндричний. Остюки довгі (10 - 11 см), зазубрені, жорсткі, білого кольору. Колоскова луска видовжена. Зубець колоскової луски довгий, ледь зігнутий. Плече округле, вузьке. Зернівка напіввидовжена, білого кольору.

Агротехнічні вимоги: реалізація високої продуктивності та якості зерна досягається при вирощуванні на високому агрофоні за інтенсивної технології. Сівбу необхідно проводити за стислий період (4 - 5 днів) на початку оптимальних строків для м'якої озимої пшениці в кожному конкретному регіоні. Оптимальна норма висіву насіння 5 млн. схожих зерен на гектар. Глибина загортання насіння 4 - 6 см.

АРЕАЛ ОДЕСЬКИЙ

групова стійкість до поширених хвороб

Оригінатор: Селекційно-генетичний інститут – Національний центр насіннєзнавства та сортовивчення.

Рекомендований для вирощування у зонах Степу, Південного Лісостепу

Господарські та біологічні характеристики:

- інтенсивного типу, універсального використання після парових та кращих непарових попередників;
- високопродуктивний, середня урожайність за роки конкурсного випробування (2007 - 2010 рр.) склала 6,28 т/га, що вище середнього стандарту на 0,82 т/га, або на 13,1 %. Має крупний, добре озернений колос;
- відноситься до степової та лісостепової екогрупи; середньоранній, дозріває одночасно з сортом Айсберг одеський;
- короткостебловий (100 - 105 см), стійкість до вилягання вище середньої;
- морозо- і зимостійкість середні (6 - 7 балів), на рівні сорту Перлина одеська. Вирізняється середньою яровизаційною потребою (25 діб) та фотоперіодичною чутливістю (більше 56 діб);
- посухостійкість середня (6 - 7 балів);
- має високу стійкість до осипання та середню до проростання зерна в колосі;
- характеризується груповою стійкістю до поширених хвороб, зокрема різних видів сажки і борошнистої роси (8 - 9 балів), бурої, стеблової іржі, септоріозу (6 - 7 балів).

Якість зерна: відповідає всім вимогам стандарту до зерна вищих ґатунків твердої пшениці. Має середньої крупності зерно, маса 1000 шт. 45,8 - 48,4 г. Натура зерна 798 - 835 г/л. Вміст клейковини 28,0 - 30,7 %, ІДК 90 у. о., вміст білка 13,9 - 15,9 %. Загальна оцінка макаронних виробів 4,5 - 5,0 бала.

Апробаційні ознаки: різновид hordeiforme. Колос крупний, неопушений, червоного кольору, щільний, циліндричний. Остюки довгі (10 - 11 см), зазубрені, жорсткі, червоного кольору. Колоскова луска видовжена. Зубець колоскової луски короткий, середньозігнутий. Плече піднесене, середнє. Зернівка напіввидовжена, білого кольору.

Агротехнічні вимоги: реалізація високої продуктивності та якості зерна досягається при вирощуванні на високих агрофонах за інтенсивної технології. Сівбу необхідно проводити за стислий період (4 - 5 днів) на початку оптимальних строків для м'якої озимої пшениці в кожному конкретному регіоні. Оптимальна норма висіву насіння 5 млн. схожих зерен на гектар. Глибина загортання насіння 4 - 6 см.

БОСФОР

сорт інтенсивного типу, з груповою стійкістю до хвороб

Оригінатори: Селекційно-генетичний інститут – Національний центр насіннєзнавства та сортовивчення; ПрАТ «Селена».

Рекомендований для вирощування у зонах Лісостепу, Степу

Господарські та біологічні характеристики:

- інтенсивного типу, універсального використання на високих і середніх агрофонах;
- високопродуктивний, за роки державного випробування (2009 - 2011 рр.) середня урожайність в степовій зоні склала 6,00 т/га, що на рівні стандарту, а в лісостеповій зоні 7,85 т/га, що вище стандарту Алий парус на 0,35 т/га, або на 4,5 %. Має крупний, добре озернений колос;
- відноситься до степової та лісостепової екогрупи; середньоранній, дозріває одночасно, або на 2 - 3 доби раніше стандартного сорту Алий парус;
- короткостебловий (90 - 95 см), має високу стійкість до вилягання;
- морозо- і зимостійкість вищі середніх (7 - 8 балів), на рівні сорту Алий парус. Вирізняється середньою яровизаційною потребою (25 - 27 діб) та фотоперіодичною чутливістю більше 75 діб;
- посухостійкість вище середньої (7 балів);
- високостійкий до осипання та середньостійкий до проростання зерна в колосі;
- характеризується комплексною стійкістю до поширених хвороб, зокрема септоріозу та різних видів сажки (8 - 9 балів), бурої, стеблової іржі та борошнистої роси (6 - 8 балів).

Якість зерна: відповідає всім вимогам стандарту до зерна вищих ґатунків твердої пшениці. Має крупне зерно (маса 1000 шт. 45,0 - 56,8 г). Натура зерна 785 - 826 г/л. Вміст клейковини 28,0 - 33,1 %, білка 13,5 - 14,2 %. Загальна оцінка макаронних виробів 4,5 - 5,0 бала.

Апробаційні ознаки: різновид hordeiforme. Колос крупний, неопушений, яскраво-червоного кольору, щільний, циліндричний. Остюки довгі (10 - 11 см), зазубрені, жорсткі, чорного кольору. Колоскова луска видовжена. Зубець колоскової луски короткий, прямий. Плече округле, вузьке. Зернівка напіввидовжена, білого кольору.

Агротехнічні вимоги: реалізація високої продуктивності та якості зерна досягається при вирощуванні на високих агрофонах за інтенсивної технології. Сівбу необхідно проводити за стислий період (4 - 5 днів) на початку оптимальних строків для м'якої озимої пшениці в кожному конкретному регіоні.

БЛИСКУЧИЙ

середньорослий, з груповою стійкістю до поширених хвороб

Оригінатор: Селекційно-генетичний інститут – Національний центр насіннєзнавства та сортовивчення.

Рекомендований для вирощування у зонах Лісостепу, Степу

Господарські та біологічні характеристики:

- короткостеблового типу (95 - 105 см), дуже стійкий до вилягання;
- високоврожайний, середній урожай зерна в конкурсному випробуванні становив 7,05 т/га, що на 12,7 % більше сорту Крейсер. У державному сортовипробуванні у степовій зоні України урожай зерна склав 6,46, у лісостеповій 8,34 т/га та перевищив середньопорівняний стандарт в Степу і Лісостепу на 0,64 т/га.
- середньоранній, вегетаційний період 266 - 275 діб. Сорт степової та лісостепової екогрупи;
- морозо- і зимостійкість середні (7 - 8 балів), на рівні сорту Алий парус. Має середню стадію яровизації (27 - 29 діб) та фотоперіодичну чутливість (67 діб);
- посухостійкість висока (7 - 8 балів);
- стійкість до поширених хвороб, зокрема септоріозу і різних видів сажки 8 - 9 балів, борошнистої роси, бурої і стеблової іржі 5 - 7 балів;
- має високу стійкість до осипання зерна на корені та середню до його проростання.

Якість зерна: відповідає всім вимогам стандарту до зерна твердої пшениці вищого гатунку. Після кращих попередників формує крупне зерно (маса 1000 шт. 43,6 - 52,7 г). Натура зерна становить 798 - 800 г/л. Вміст клейковини 27,4 - 31,3 %, білка 13,1 - 14,7 %. Загальна оцінка макаронних виробів 4,5 - 5,0 бала.

Апробаційні ознаки: різновид leucurum. Колос остистий, неопушений, білого кольору, щільний, циліндричний, середньої довжини (6,5 - 7,0 см). Остюки довгі, жорсткі, зазубрені, паралельно-розхожі, білого кольору. Зубець колоскової луски середній, середньозігнутий. Плече піднесене, вузьке.

Агротехнічні вимоги: сівбу необхідно проводити в стислі строки на початку оптимальних строків для м'якої озимої пшениці в кожному конкретному регіоні, після кращих попередників (чорні та зайняті пари, багаторічні й однорічні трави, зернобобові на зелений корм та зерно, а також в умовах зрошення). Оптимальна норма висіву 4,5 - 5,0 млн. схожих зерен на гектар. Насіння загортається на глибину 4 - 6 см.

ЗОЛОТИСТИЙ НОВИНКА

групова стійкість до хвороб, відмінні показники якості зерна

Оригінатор: Селекційно-генетичний інститут – Національний центр насіннєзнавства та сортовивчення

Рекомендований для Лісостепу, Степу

Господарські та біологічні характеристики:

- високоврожайний. Середній урожай у конкурсному випробуванні 69,8 ц/га, що на 15,1 % більше середнього стандарту; У держсортовипробуванні перевищив усереднений стандарт в степовій зоні (47,9 ц/га) на 22,4, а в лісостеповій (56,1 ц/га) – на 17,7 ц/га. Урожай зерна сорту Золотистий в 2022 р в степовій зоні склав 53,6-82,7 а в лісостеповій – 60,3-77,9 ц/га;
- короткостеблового типу (90-105 см), соломина товста, міцна і дуже стійка до вилягання;
- відноситься до степової і лісостепової екогрупи. ранньоспілий;
- зимо-, морозостійкість вижче середньої (7-8 балів), на рівні сорту Континент. Сорт має яровизаційну потребу 25-30 днів, середню фотоперіодичну чутливість (60 днів);
- посухостійкість висока (7-9 балів);
- стійкий до осипання зерна та його проростання на корені;
- Стійкий до поширених хвороб: септоріозу та різних видів сажки (8-9 балів), стеблової та бурої іржі, борошнистої роси (6-9 балів).

Якість зерна: відповідає всім вимогам стандарту до зерна вищих гатунків. По кращих попередниках формує крупне зерно (47,3-56,7 г) . Натура зерна 797-811 г/л. Вміст сирої клейковини 29,8-34,7, білка – 13,5-15,7%. Деформація клейковини 90-100 од. ІДК. Загальна оцінка макаронних виробів дуже висока (4,5-5,0 бала).

Апробаційні ознаки: різновид *leucurum*. Колос остистий, неопушений, білого кольору, середній, пірамідальної форми. Колоскова луска яйцеподібна. Зубець колоскової луски середній, ледь зігнутий. Плече скошене, вузьке. Остюки довгі, жорсткі, зазубрені, білого кольору. Зернівка біла, видовжена, крупна.

Агротехнічні вимоги: сівбу слід проводити в стислі строки на початку оптимальних строків сівби м'якої озимої пшениці по кращих попередниках (чорні та зайняті пари, багаторічні й однорічні трави, зернобобові на зерно та зелений корм, а також в умовах зрошення). Оптимальна норма висіву 5,0 млн схожих зерен на гектар. Глибина загортання насіння 4-6 см.

Особливості сорту: Сорт характеризується раннім періодом відновлення вегетації рослин після зими, що сприяє ефективному використанню накопиченої вологи в грунті весною та формуванню крупного зерна.

КРИШТАЛЕВИЙ

високопродуктивний, екологічно пластичний, стійкий до поширених хвороб

Оригінатор: Селекційно-генетичний інститут – Національний центр насіннєзнавства та сортовивчення

Рекомендований для вирощування у зонах Лісостепу, Степу

Господарські та біологічні характеристики:

- високоврожайний; середній урожай у конкурсному випробуванні 78,7 ц/га, що на 13,9% більше середнього стандарту;
- напівкарликового типу (80 - 90 см), соломина товста, міцна, стійка до вилягання;
- відноситься до степової та лісостепової екогрупи. Середньоранній;
- зимо-, морозостійкість середні (6 - 8 балів), на рівні сорту Перлина одеська.
- має яровизаційну потребу 21 - 23 доби, низьку фотоперіодичну чутливість (55 діб);
- посухостійкість висока (7 - 9 балів);
- стійкий до осипання зерна та його проростання у колосі;
- стійкий до поширених хвороб: септоріозу та різних видів сажки (8 - 9 балів), стеблової та бурої іржі, борошнистої роси (7 - 9 балів).

Якість зерна: відповідає всім вимогам стандарту до зерна вищих гатунків. По кращих попередниках формує крупне зерно. Натура зерна 794 - 804 г/л. Вміст сирої клейковини 30,1 - 35,3, білка 12,7 - 13,2 %. Деформація клейковини 85 - 90 од. ІДК. Загальна оцінка макаронних виробів дуже висока (4,5 - 5,0 бала). Ранньовесняне внесення 100 кг д. р. азотних добрив забезпечує прибавку за вмістом білка 19,5 %. Індекс оплати урожаєм зерна склав 12,5 ц/га.

Апробаційні ознаки: різновид leucurum. Колос остистий, неопушений, білого кольору, короткий, циліндричної форми. Колоскова луска видовжена, вузька. Зубець колоскової луски короткий, ледь зігнутий. Плече піднесене, вузьке. Остюки довгі, жорсткі, зазубрені, білого кольору. Зернівка біла, напіввидовжена, досить крупна, маса 1000 зерен 42,8 - 45,7 г.

Агротехнічні вимоги: сівбу слід проводити в стислі строки на початку оптимальних строків сівби м'якої озимої пшениці по кращих попередниках (чорні та зайняті пари, багаторічні й однорічні трави, зернобобові на зерно та зелений корм, а також в умовах зрошення). Оптимальна норма висіву 5,0 млн схожих зерен на гектар. Глибина загортання насіння 4 - 6 см.

ЛАЙНЕР

групова стійкість до поширених хвороб

Оригінатор: Селекційно-генетичний інститут – Національний центр насіннєзнавства та сортовивчення.

Рекомендований для вирощування у зонах Степу та південного Лісостепу

Господарські та біологічні характеристики:

- універсального типу, середньорослий (85 - 95 см), має високу стійкість до вилягання;
- високоврожайний – середня урожайність на сортодільницях 5,74 т/га, що на 6,3 % вище стандарту;
- відноситься до степової та лісостепової екогрупи, середньоранній;
- морозо- і зимостійкість вищі середніх (6 - 8 балів);
- посухостійкість висока (7 - 9 балів);
- має високу стійкість до осипання та середню до проростання зерна в колосі;
- вирізняється комплексною стійкістю до основних хвороб, зокрема септоріозу та різних видів сажки (8 - 9 балів), бурої, стеблової іржі та борошнистої роси (7 - 9 балів).

Якість зерна: відповідає всім вимогам стандарту до зерна вищих гатунків твердої пшениці. Після кращих попередників формує досить крупне зерно високої якості: натура зерна складає 800 - 818 г/л, білка 14,4 - 16,3 %, клейковини 32,7 - 37,9 %.

Апробаційні ознаки: різновид leucurum. Колос остистий, білий, неопушений, середньої щільності, циліндричний, короткий (5,5 см). Остюки жорсткі, зазубрені, білого кольору. В окремі роки на нижній основі остюків їх зовнішньої сторони може проявлятися нитковидний чорний окрас. Колоскова луска видовжена. Зубець колоскової луски короткий (1 - 2 мм), ледь зігнутий. Маса 1000 зерен 42,5 - 43,6 г.

Агротехнічні вимоги: сівбу слід проводити на початку оптимальних строків для м'якої пшениці в кожній конкретній зоні по кращих попередниках (чорні та зайняті пари, багаторічні та однорічні трави, зернобобові на зерно і зелений корм). Оптимальна норма висіву 5 млн схожих насінин на гектар. Глибина загортання насіння 4 - 6 см

ПРЕСТИЖНИЙ

висока посухостійкість

Оригінатор: Селекційно-генетичний інститут – Національний центр насіннєзнавства та сортовивчення.

Рекомендований для вирощування у зонах Степу, Лісостепу

Господарські та біологічні характеристики:

- інтенсивного типу, універсального використання після парових та кращих непарових попередників;
- високопродуктивний. В державному випробуванні (2015 - 2017 рр.) максимальна врожайність досягла 8,25 т/га (Степ) і 10,02 т/га (Лісостеп). Має крупний, добре озернений колос;
- відноситься до степової та лісостепової екогрупи. Середньоранній. Дозріває на 3 - 4 доби раніше стандартного сорту Алий парус;
- короткостебловий (85 - 95 см), має високу стійкість до вилягання;
- морозо- і зимостійкість вищі середніх (6 - 7 балів);
- посухостійкість висока (8 - 9 балів);
- стійкість до осипання висока, до проростання зерна в колосі середня;
- характеризується стійкістю до поширених хвороб, зокрема септоріозу та різних видів сажки (8 - 9 балів), бурої іржі та борошнистої роси (5 - 6 балів).

Якість зерна: відповідає всім вимогам стандарту до зерна вищих гатунків твердої пшениці. Має середнє за крупністю зерно (маса 1000 шт. 45,1 - 48,5 г). Натура зерна складає 796 - 802 г/л. Вміст клейковини 27,3 - 30,1 %, білка 13,6 - 14,9 %. Загальна оцінка макаронних виробів 4,5 - 5,0 бала.

Апробаційні ознаки: різновид leucomelan. Колос остистий, неопушений, білого кольору, щільний, циліндричний. Остюки довгі (11 - 12 см), зазубрені, еластичні, чорного кольору. Колоскова луска видовжена. Зубець колоскової луски короткий, середньозігнутий. Плече середньої ширини, скошене. Зернівка білого кольору, напіввидовжена.

Агротехнічні вимоги: реалізація високої продуктивності та якості зерна досягається при вирощуванні на високих агрофонах за інтенсивної технології. Сівбу необхідно проводити за стислий період (4 - 5 днів) на початку оптимальних строків для м'якої озимої пшениці в кожному конкретному регіоні. Оптимальна норма висіву насіння 5 млн. схожих зерен на гектар. Глибина загортання насіння 4 - 6 см.

ФАКТОР ОДЕСЬКИЙ

сорт дворучка, з груповою стійкістю до хвороб

Оригінатор: Селекційно-генетичний інститут – Національний центр насіннєзнавства та сортовивчення.

Рекомендований для вирощування у зонах Степу та південних районах Лісостепу

Господарські та біологічні характеристики:

- сорт універсального типу, середньорослий (95 - 105 см), стійкий до вилягання;
- врожайність в конкурсному сортовипробуванні при сівбі восени склала 6,88, а ранньою весною 4,40 т/га, що відповідно на 0,68 і 0,80 т/га вище середнього стандарту;
- відноситься до степової та лісостепової екогрупи, середньоранній;
- морозо- зимостійкість і посухостійкість середня (6 - 7 балів);
- сорт має високу стійкість до осипання та середню до проростання зерна в колосі;
- вирізняється комплексною стійкістю до основних хвороб, зокрема септоріозу та різних видів сажки (8 - 9 балів), бурої, стеблової іржі та борошнистої роси (7 - 8 балів).

Якість зерна: відповідає всім вимогам стандарту до зерна вищих гатунків твердої пшениці. Після кращих попередників формує досить крупне зерно високої якості: натура зерна складає 798 - 816 г/л, білка 13,0 %, клейковини 28,0 %.

Апробаційні ознаки: різновид leucomelan. Колос остистий, білий, неопушений, щільний, циліндричний, середньої довжини (7 см). Остюки жорсткі, зазубрені, чорного кольору. Колоскова луска видовжена. Зубець колоскової луски короткий (1 - 2 мм), ледь зігнутий. Маса 1000 зерен 44,4 - 45,3 г.

Агротехнічні вимоги: сівбу восени слід проводити в кінці оптимальних строків посіву м'якої озимої пшениці після кращих попередників (чорні й зайняті пари, багаторічні і однорічні трави, зернобобові та овочеві культури), а весняну сівбу якомога раніше – у січневі чи лютневі вікна та в березні добре протруєним насінням. Оптимальна норма висіву 4,5 - 5,0 млн схожих зерен на гектар. Глибина загортання насіння 5 - 7 см.

ШЛЯХЕТНИЙ

сорт середньорослий, з груповою стійкістю до хвороб

Оригінатор: Селекційно-генетичний інститут – Національний центр насіннєзнавства та сортовивчення.

Рекомендований для вирощування у зонах Степу, Лісостепу

Господарські та біологічні характеристики:

- універсального типу, середньорослий (95 - 105 см), стійкий до вилягання;
- високоврожайний – урожайність на сортодільницях степової зони досягала 5,89 - 7,89 т/га, в Лісостепу 9,12 - 10,50 т/га, що відповідно на 9,6 і 8,5 % вище середнього стандарту;
- відноситься до степової та лісостепової екогрупи,середньоранній;
- морозо- і зимостійкість вищі середніх (6 - 7 балів);
- посухостійкість висока (7 - 9 балів);
- має високу стійкість до осипання та середню до проростання зерна в колосі;
- вирізняється комплексною стійкістю до основних хвороб, зокрема септоріозу та різних видів сажки (8 - 9 балів), бурої, стеблової іржі та борошнистої роси (6 - 8 балів).

Якість зерна: відповідає всім вимогам стандарту до зерна вищих гатунків твердої пшениці. Після кращих попередників формує досить крупне зерно високої якості: натура зерна складає 792 - 806 г/л, вміст білка 14,8 - 15,5 %, клейковини 27,7 - 31,9 %.

Апробаційні ознаки: різновид leucurum. Колос остистий, білий, неопушений, щільний, циліндричний, середньої довжини (7 см). Остюки жорсткі, зазубрені, білого кольору. Колоскова луска широка, видовжена. Зубець колоскової луски короткий (1 - 2 мм), середньозігнутий. Маса 1000 зерен 43,5 - 47,3 г.

Агротехнічні вимоги: сівбу слід проводити на початку оптимальних строків посіву м'якої озимої пшениці після кращих попередників (чорні та зайняті пари, багаторічні та однорічні трави, зернобобові на зерно і зелений корм). Оптимальна норма висіву 4,5 - 5,0 млн схожих зерен на гектар. Глибина загортання насіння 5 - 7 см.

ЯСКРАВИЙ

сорт середньорослий, з груповою стійкістю до хвороб

Оригінатор: Селекційно-генетичний інститут – Національний центр насіннєзнавства та сортовивчення

Рекомендований для вирощування у зонах Степу та південних районах Лісостепу

Господарські та біологічні характеристики:

- універсального типу, середньорослий (95 - 105 см), стійкий до вилягання;
- високоврожайний, урожайність на сортодільницях степової зони досягала 6,84 - 8,36 т/га, в Лісостепу 7,52 - 9,21 т/га, що відповідно на 7,6 і 9,1 % вище середнього стандарту;
- відноситься до степової та лісостепової екогрупи, середньоранній;
- морозо- і зимостійкість середні (6 - 7 балів);
- посухостійкість висока (7 - 9 балів);
- має високу стійкість до осипання та середню до проростання зерна в колосі;
- вирізняється комплексною стійкістю до основних хвороб, зокрема септоріозу та різних видів сажки (8 - 9 балів), бурої, стеблової іржі та борошнистої роси (6 - 8 балів).

Якість зерна: відповідає всім вимогам стандарту до зерна вищих гатунків твердої пшениці. Після кращих попередників формує досить крупне зерно високої якості: натура зерна складає 798 - 816 г/л, білка 14,8 - 16,0 %, клейковини 29,7 - 34,4 %.

Апробаційні ознаки: різновид leucomelan. Колос остистий, білий, неопушений, щільний, циліндричний, середньої довжини (7 см). Остюки жорсткі, зазубрені, чорного кольору. Колоскова луска широка, яйцеподібна. Зубець колоскової луски короткий (1 - 2 мм), ледь зігнутий. Маса 1000 зерен 45,8 - 55,3 г.

Агротехнічні вимоги: сівбу слід проводити після початку оптимальних строків посіву м'якої озимої пшениці по кращих попередниках (чорні та зайняті пари, багаторічні та однорічні трави, зернобобові на зерно і зелений корм). Оптимальна норма висіву 4,5 - 5,0 млн схожих зерен на гектар. Глибина загортання насіння 5 - 7 см.

АДАПТ

сорт для умов екстремальної посухи

Оригінатор: Селекційно-генетичний інститут – Національний центр насіннєзнавства та сортовивчення

Рекомендований для вирощування у зоні Степу

Господарські та біологічні характеристики:

- призначений для умов сильної посухи;
- посухостійкість, жаростійкість та інтенсивність продукційного процесу в умовах посухи вищі від усіх сортів ярого ячменю (8 - 9 балів);
- урожайність у виробничих умовах до 7,0 - 7,5 т/га з прибавками врожаю над вихідним сортом Прерія 0,5 - 0,7 т/га і вище;
- стійкий до смужкового гельмінтоспоріозу (6 - 7 балів), летючої, кам`яної сажок (6 - 8 балів), борошнистої роси (4 - 5 балів);
- стійкий до вилягання (7 - 8 балів);
- добра озерненість колоса (18 - 20 зерен у колосі);
- зерно велике (маса 1000 зерен 47 - 63 г);
- скоростиглий;
- у виробничих умовах України в степовій і лісостеповій зонах за порушених технологій вирощування по весняному обробітку ґрунту давав найвищі врожаї.

Апробаційні ознаки: різновид medicum. Колос дворядний, середньої довжини (8 - 10 см), середньої щільності (10 - 11 члеників на 4 см колосового стрижня), неламкий, солом'яно-жовтий, звужується до вершини. Ості довгі, гладенькі, паралельні, тонкі, еластичні, солом'яно-жовті. Колоскова луска тонка, вузька, лінійно-ланцетна, без опушення, слабозморшкувата, нервація добре виявлена. Перехід квіткової луски в ость поступовий. Основна щетинка зерна довговолосяна. Кущ прямостячий. Лист неопушений, проміжний, зелений. Висота рослин 70 - 100 см. Зерно велике, світло-жовте, видовжено-овальної форми.

Агротехніка: звичайна для зони вирощування. Протруєння насіння препаратами Вітавакс 200ФФ^{R}, Юнта Квадро і Селест Топ забезпечує надійний захист рослин від хвороб і підвищення врожаїв. Внесення добрив обов’язкове.

СТАЛКЕР

сорт для умов екстремальної посухи, цінний

Оригінатор: Селекційно-генетичний інститут – Національний центр насіннєзнавства та сортовивчення

Рекомендований для вирощування у зоні Степу

Господарські та біологічні характеристики:

- урожайність у виробничих умовах до 7,0 - 8,0 т/га з прибавками врожаю над поширеними сортами Одеський 151 і Прерія 0,5 - 0,8 т/га;
- висока посухостійкість (9 балів) зумовлена генетично контрольованим показником СОД-s2, посухо-, соле- та кислотостійкості, який дає перевагу над іншими сортами в умовах екстремальної посухи;
- стійкість до поширених листостеблових захворювань 5 - 6 балів, до летючої і кам`яної сажок 6 - 8 балів;
- добра озерненість колоса (16 - 26 зерен у колосі);
- зерно велике (маса 1000 зерен 50 - 55 г);
- скоростиглий;
- у виробничих умовах в Україні в степовій і лісостеповій зонах за порушених технологій вирощування по весняному обробітку ґрунту давав найвищі врожаї серед зернових колосових культур – до 5,1 - 5,3 т/га. Разом з сортом Адапт є кращим сортом країни для несприятливих умов вирощування.

Апробаційні ознаки: різновид nutans. Колос дворядний, середньої довжини (7 - 9 см), підвищеної щільності (11 - 12 члеників на 4 см колосового стрижня), неламкий, звужується до вершини, солом'яно-жовтий. Ості довгі, зазубрені, паралельні, тонкі, еластичні, солом'яно-жовті. Колоскова луска тонка, вузька, без опушення. Квіткова луска слабозморшкувата, нервація добре виявлена. Перехід квіткової луски в ость поступовий. Основна щетинка зерна довговолосяна. Кущ напіврозлогий. Лист без опушення, вузький, темно-зелений. Висота рослин 75 - 100 см. Зерно велике, жовте, видовжено-овальної форми.

Агротехніка: звичайна для зони вирощування. Протруєння насіння препаратами Вітавакс 200 ФФ^{R}, Юнта Квадро і Селест Топ забезпечує надійний захист рослин від хвороб і підвищення врожаїв. Внесення добрив обов'язкове.

АВАТАР

посухостійкий сорт для умов високоінтенсивного землеробства

Оригінатори: Селекційно-генетичний інститут – Національний центр насіннєзнавства та сортовивчення; ПрАТ «Селена»

Рекомендований для вирощування у всіх зонах України

Господарські та біологічні характеристики:

- цінний сорт;
- у сортовипробуванні інституту середній врожай за два роки дослідження в умовах посухи склав 5,52 т/га, що перевершує національний стандарт на 0,55 т/га (11 %);
- посухостійкий (8 - 9 балів), високостійкий до вилягання (9 балів), що забезпечується коротким (67 - 71 см), міцним стеблом;
- комплексна стійкість до основних хвороб: борошнистої роси (9 балів), смугастого гельмінтоспоріозу і сажкових захворювань (9 балів);
- висока кущистість, вирівняність стеблостою;
- середньостиглий, вегетаційний період 75 - 80 діб;
- вирівнянність зерна 95 %;
- екстрактивність до 80 %.

Апробаційні ознаки: різновид nutans. Колос дворядний, довжиною 8 - 10 см, середньої щільності (11 члеників на 4 см колосового стрижня), неламкий, солом'яно-жовтий, веретеноподібної форми. Остюки довгі, зазубрені, майже паралельні, тонкі, еластичні, солом'яно-жовті. Кінчики остей мають антоціанове забарвлення. Колоскова луска коротка, вузька. Квіткова луска слабкозморшкувата, нервація добре виявлена. Перехід квіткової луски в ость поступовий. Основна щетинка зерна довговолосяна. Кущ напівпрямий. Лист неопушений, проміжний, зелений. Зерно світло-жовте, видовжено-овальної форми. Маса 1000 зерен 50 - 55 г.

Агротехніка: звичайна для зони вирощування. Протруєння насіння препаратами Вітавакс 200 ФФ^{R}, Юнта Квадро і Селест Топ забезпечує надійний захист рослин від хвороб і підвищення врожаїв. Внесення добрив обов'язкове.

ВАКУЛА

сорт шестирядного ячменю з підвищеною адаптивністю до мінливих умов вирощування, цінний

Оригінатор: Селекційно-генетичний інститут – Національний центр насіннєзнавства та сортовивчення

Рекомендований для вирощування у всіх зонах України

Господарські та біологічні характеристики:

- за даними державного сортовипробування – найврожайніший сорт України. Середній врожай в держсортовипробуванні за роки вивчення 5,0 т/га, максимальний 9,2 - 9,6 т/га;
- знижена фотоперіодична чутливість дозволяє сорту забезпечувати високий врожай за різних строків настання весни та у різних широтних зонах;
- висока посухостійкість (8 - 9 балів) зумовлена генетично контрольованим показником СОД-s2 посухо-, соле- та кислотостійкості;
- групова стійкість до летючої сажки (8 - 9 балів), борошнистої роси (7 - 8 балів), смужкового гельмінтоспоріозу (8 - 9 балів);
- стійкий до вилягання (7 - 8 балів); середньостиглий;
- зерно велике, вирівняне, маса 1000 зерен 44 - 50 г.

Апробаційні ознаки: різновид pallidum. Колос шестирядний, середньої довжини (7 - 9 см), нещільний (10 - 11 члеників на 4 см колосового стрижня), неламкий, слабопониклий, прямокутної форми, з переходом в ромбічну, солом'яно-жовтий. Ості довгі (14 - 18 см), злегка розлогі, тонкі, еластичні, слабко зазубрені, жовті, при обмолоті легко відділяються. Колоскова луска тонка, вузька, без опушення. Квіткова луска тонкозморшкувата, нервація добре виявлена, з зубчиками, перехід в ость поступовий. Основна щетинка зерна довговолосяна. Кущ прямостоячий, лист неопушений, проміжний, зелений. Висота рослин 70 - 80 см. Зерно велике, видовжено-овальної форми, світло-жовте, вирівняне.

Агротехніка: сорт для інтенсивних технологій вирощування при знижених нормах висіву насіння до 120 кг/га. Протруєння насіння препаратами Вітавакс 200 ФФ^{R}, Юнта Квадро і Селест Топ забезпечує надійний захист рослин від хвороб та підвищення врожаїв. Внесення добрив обов’язкове.

ІСТР НОВИНКА

для умов високоінтенсивного землеробства, посухостійкий

Оригінатор: Селекційно-генетичний інститут – Національний центр насіннєзнавства та сортовивчення

Рекомендований для вирощування у всіх зонах України

Господарські та біологічні характеристики:

- за роки випробування на полях інституту урожайність варіювала від 2,89 т/га до 6,87 т/га, перевага над стандартом досягала 14 %;
- час початку колосіння – ранній, колоситься на 2 - 4 дні раніше сорту Аватар;
- характеризується високим рівнем посухостійкості та жаростійкості. Формує крупне вирівняне зерно – маса 1000 насінин 55,1 г.
- висока кущистість, вирівняність стеблостою. Висота рослин 77 - 82 см. Стійкий до вилягання та осипання зерна, здатний до «перестою». Відмінно придатний до механізованого збирання.
- комплексна стійкість до основних листостеблових хвороб: борошнистої роси (7 - 8 балів) і смугастого гельмінтоспоріозу (8 балів), до сажкових захворювань 8 - 9 балів.

Апробаційні ознаки: отримано шляхом індивідуального добору кращої рослини з комбінації Аватар × Лука з подальшим випробуванням методом pedigree. Селекційний номер – 11-28-10. Різновидність – nutans. Колос дворядний, довжиною 10 - 12 см, середньої щільності (11 члеників на 4 см колосового стрижня), неламкий, солом'яно-жовтий, циліндричної форми. Остюки довгі, зазубрені, тонкі, еластичні, майже паралельні, солом'яно-жовті. Кінчики остей мають антоціанове забарвлення. Колоскова луска коротка, вузька. Квіткова луска слабко зморшкувата, нервація добре виражена, перехід до ості поступовий. Основна щетинка зерна довговолосяна. Кущ напівпрямий. Лист неопушений, проміжний, зелений. Зерно крупне, світло-жовте, видовжено-овальної форми. Маса 1000 зерен 52 - 55 г.

Агротехніка: звичайна для зони вирощування. Протруєння насіння та внесення добрив обов'язкове.

МОУРАВІ

сорт для умов високоінтенсивного землеробства, пивоварний

Оригінатор: Селекційно-генетичний інститут – Національний центр насіннєзнавства та сортовивчення

Рекомендований для вирощування у всіх зонах України

Господарські та біологічні характеристики:

- занесений до Державного реєстру за результатами дворічних даних. За роки сортовипробування середня урожайність становила 6,84 т/га, перевага над стандартом (сорт Командор) – 14 - 20 %;
- максимальний урожай сорту зафіксовано в 2017 році – 9,41 т/га;
- середньостиглий, вегетаційний період 72 - 75 діб;
- вирізняється густим, міцним стеблостоєм;
- висота рослин 72 - 75 см, стійкий до вилягання та осипання зерна;
- високостійкий до борошнистої роси та смугастого гельмінтоспоріозу (8 - 9 балів);
- зерно велике, вирівняне (94 - 96 %). Вміст білка 10,5 %, екстрактивність 78 - 80 %.

Апробаційні ознаки: різновид nutans. Колос дворядний, довгий (10 - 12 см), нещільний (11 - 12 члеників на 4 см колосового стрижня), неламкий, солом'яно-жовтий, циліндричної форми. Остюки довгі, зазубрені, паралельні, тонкі, еластичні, солом'яно-жовтого кольору. Колоскова луска довга, вузька, без опушення. Квіткова луска слабкозморшкувата, нервація добре виявлена, перехід в ость поступовий. Основна щетинка зерна довговолосяна. Кущ прямостоячий. Лист неопушений, проміжний, зелений. Зерно велике, жовте, видовжено-еліптичної форми. Маса 1000 зерен 48 - 54 г.

Агротехніка: звичайна для зони вирощування. Протруєння насіння препаратами Юнта Квадро чи Селест Топ забезпечує надійний захист рослин від хвороб і підвищення врожаїв. Внесення добрив обов’язкове.

ТАМАНГО

для умов високоінтенсивного землеробства, посухостійкий

Оригінатор: Селекційно-генетичний інститут – Національний центр насіннєзнавства та сортовивчення

Рекомендований для вирощування у зонах Лісостепу, Полісся

Господарські та біологічні характеристики:

- у сортовипробуванні інституту за 3 роки при середньому врожаї 5,61 т/га перевершив стандарт на 0,60 т/га (15 %), а у вкрай посушливому 2018 році перевага зросла до 29 %. Максимальний врожай отримали у 2016 році – 7,8 т/га;
- середньостиглий, вегетаційний період 76 - 80 діб. Дозріває на 2 доби пізніше сорту Аватар при однакових строках колосіння. Довго зберігає надземну масу зеленою;
- посухостійкий (9 балів), висока жаростійкість;
- стійкий до сітчастого гельмінтоспоріозу (9 балів), високостійкий до борошнистої роси (8 балів), сажкових захворювань (8 балів);
- висока кущистість, вирівняність стеблостою. Стійкий до вилягання (9 балів), що забезпечується міцним стеблом (75 - 80 см), та осипання зерна. Відмінно придатний до механізованого збирання;
- вирівняність зерна 98 %. Вміст білка в умовах посухи 10,2 -11,0 %.

Апробаційні ознаки: різновид nutans. Колос дворядний, довгий (10 - 12 см), середньої щільності (11 - 12 члеників на 4 см колосового стрижня), неламкий, солом'яно-жовтий, пірамідальної форми, при дозріванні напівпониклий. Ості довгі, зазубрені, майже паралельні, тонкі, солом'яно-жовтого кольору. Колоскова луска коротка, вузька. Квіткова луска тонкозморшкувата, без опушення, нерви гладенькі, перехід в ость поступовий. Кущ напівпрямостоячий. Лист неопушений, проміжний, зелений. Зерно солом'яно-жовте, тонкоплівчасте, видовжено-ромбічної форми. Маса 1000 зерен 49 - 51 г.

Агротехніка: звичайна для зони вирощування. Протруєння насіння препаратами Вітавакс 200ФФ, Юнта Квадро або Селест Топ забезпечує надійний захист від хвороб і підвищення врожаїв. Внесення добрив обов'язкове.

НАДІЙНИЙ НОВИНКА

для умов високоінтенсивного землеробства, посухостійкий

Оригінатор: Селекційно-генетичний інститут – Національний центр насіннєзнавства та сортовивчення

Рекомендований для вирощування у зоні Лісостепу

Господарські та біологічні характеристики:

- урожай зерна в конкурсному сортовипробуванні інституту склав 6,5 - 8,3 т/га;
- у державному сортовипробуванні за 3 роки за урожаєм перевершив національний стандарт Командор на 0,53 - 0,77 т/га;
- середньостиглий, вегетаційний період 77 - 82 доби. Дозріває на 3 - 4 доби пізніше сорту Командор. Довго зберігає надземну масу зеленою;
- посухостійкість 7 - 8 балів, стійкість до вилягання 8 - 9 балів;
- висота рослини 75 - 80 см;
- стійкий до борошнистої роси (7 - 8 балів), карликової іржі (9 балів), гельмінтоспоріозу (7 - 8 балів), середньостійкий до сажкових захворювань;
- вирівняність зерна 95 %. Вміст білка в умовах посухи 12,5 - 13,8 %;
- маса 1000 зерен 47 - 50 г.

Апробаційні ознаки: різновид nutans. Колос дворядний, довгий (10 - 11 см), нещільний (11 - 12 члеників на 4 см колосового стрижня) неламкий, пірамідальної форми, солом’яно-жовтий. Остюки середньої довжини, з помірним антоціановим забарвленням кінчиків, середньої зазубреності, малорозлогі, тонкі, еластичні. Колоскова луска тонка, вузька, без опушення, однакової довжини із зернівкою, зморшкувата, нервація виражена, не зазубрена, перехід в ость поступовий. Зазубрення внутрішніх бічних жилок ниж-ньої квіткової луски відсутнє або дуже слабке. Основна щетинка зерна довговолосяна. Кущ розлогий. Лист неопушений, зелений, з слабким восковим нальотом під час кущіння. Зерно крупне, жовте, видовженої форми.

Агротехніка: звичайна для зони вирощування. Протруєння насіння та внесення добрив обов’язкове.

НОВИЙ СВІТАНОК НОВИНКА

для умов високоінтенсивного землеробства, посухостійкий

Оригінатор: Селекційно-генетичний інститут – Національний центр насіннєзнавства та сортовивчення

Рекомендований для вирощування у всіх зонах України

Господарські та біологічні характеристики:

- в сортовипробуванні у 2017 - 2019 роках урожайність варіювала від 2,59 до 6,48 т/га, перевага над стандартом досягала 9 - 11 %;
- час початку колосіння – ранній, тривалість періоду вегетації становить 80 діб;
- рослина низька, висота рослин 76 - 79 см. Висока кущистість, вирівняність стеблостою. Стійкий до вилягання та осипання зерна, здатний до «перестою». Відмінно придатний до механізованого збирання;
- вигідно відрізняється крупним вирівняним зерном, маса 1000 насінин до 58 - 60 г. Вміст білку 12,1 %;
- комплексна стійкість до основних листостеблових хвороб на рівні або вища батьківських форм та стандартів: борошнистої роси (8 - 9 балів) і смугастого гельмінтоспоріозу (8 балів), до сажкових захворювань – 8 - 9 балів.

Апробаційні ознаки: отримано шляхом індивідуального добору кращої рослини з комбінації Святовит × Себастьян з подальшим випробуванням методом pedigree. Селекційний номер – 11-28-10. Різновид nutans. Колос дворядний, довжиною 8-10 см, середньої щільності (11 члеників на 4 см колосового стрижня), неламкий, солом'яно-жовтий, пірамідальної форми. Остюки довгі, зазубрені, тонкі, еластичні, майже паралельні, солом'яно-жовті. Кінчики остей мають антоціанове забарвлення. Колоскова луска коротка, вузька. Квіткова луска слабо зморшкувата, нервація добре виражена, перехід в ость поступовий. Основна щетинка зерна довговолосяна. Кущ напівпрямий. Лист не опушений, проміжний, зелений. Зерно крупне, світло-жовте, видовжено-овальної форми. Маса 1000 насінин 54-58 г.

Агротехніка: звичайна для зони вирощування. Протруєння насіння та внесення добрив обов'язкове.

АХИЛЛЕС

голозерний, дворядний, харчового призначення

Оригінатор: Селекційно-генетичний інститут – Національний центр насіннєзнавства та сортовивчення

Рекомендований для вирощування у всіх зонах України

Напрями технологічного використання: харчовий (хліб, пластівці, крупи, макарони, сухі сніданки), кормовий (свинарство).

Технологічні особливості: за відповідних технологій зерно без плівки легко розмелюється в борошно чи переробляється у крупи або пластівці. У зв'язку з високою харчовою цінністю зародка (антиоксиданти) та оболонки зерна (вітаміни, мінерали) рекомендується помел у оббивне борошно та використання його у чистому вигляді або в суміші з пшеничним у співвідношенні 50 : 50.

Господарські та біологічні характеристики:

- рослина помірно кущиста, висотою 80 - 85 см;
- посухостійкість дуже висока. Невибагливий до рівня родючості ґрунту;
- стійкість до вилягання висока;
- колос дворядний, остистий, легко вимолочується, ості гладенькі, незазубрені. Ботанічний різновид не визначено.
- колос стійкий до осипання.

Якість зерна: зерно крупне, видовжене, маса 1000 зерен 55 г, легко відокремлюється від колосової луски, вимолочуваність 95 %; біле, скловидне зі слабким антоціановим забарвленням, зародок дещо виступає за овал зернівки і тому при інтенсивному обмолоті може травмуватися, що приводить до зниження польової схожості. Має підвищений (1,0 - 2,0 %) у порівнянні з плівчастим ячменем вміст білка. Продукти із зерна ячменю, завдяки високому вмісту некрохмалистих полісахаридів бета-глюканів, є прекрасним засобом профілактики коронарної хвороби серця (FDA, 2006).

Агротехніка: норма висіву в межах 4,0 - 4,5 млн схожих насінин на 1 га. Агротехніка вирощування така ж, як рекомендована для сортів плівчастого ячменю. У процесі випробувань сорт задовільно перезимовував навіть за температури -12^{0}С в зоні вузла кущіння і без снігового покрову. Однак посів під зиму досить ризикований.

При обмолоті, особливо насіннєвих посівів, необхідне ретельне регулювання молотильного апарату комбайна з метою мінімального пошкодження зародку зернівки. Обмолот краще здійснювати при підвищеній вологості зерна 16 - 18 %.

ДОСТОЙНИЙ

озимий-дворучка, цінний

Оригінатор: Селекційно-генетичний інститут – Національний центр насіннєзнавства та сортовивчення

Рекомендований для вирощування у зонах Степу, Лісостепу

Господарські та біологічні характеристики:

- сорт-дворучка з підвищеною адаптивністю до умов південних регіонів України;
- можливість висіву в лютневі вікна;
- добре кущиться за пізніх сходів восени і ранньої весни;
- середня урожайність у конкурсному сортовипробуванні інституту за три роки була 9,9 т/га, що на 0,88 т/га вище сорту Основа;
- посухостійкий (7 - 8 балів),стійкий до вилягання (7 - 8 балів);
- зимо-, морозостійкість 7 балів;
- стійкість до борошнистої роси, чорної і кам'яної сажок досить висока – 7 - 8 балів, передана від донора CI 13664;
- скоростиглий, дозріває на 5 - 7 діб раніше сорту Основа.

Апробаційні ознаки: різновид pallidum. Колос шестирядний, середньої довжини (6 - 8 см), нещільний (10 - 11 члеників на 4 см колосового стрижня), неламкий, прямокутної форми, з переходом у верхній частині в ромбічну, солом'яно-жовтий. Ості довгі, слабко зазубрені, трохи розлогі, тонкі, еластичні, жовті. Колоскова луска тонка, вузька, без опушення. Квіткова луска зморшкувата, нервація досить виявлена, нерви зазубрені, перехід в ость поступовий. Основна щетинка зерна повстяна. Кущ напіврозлогий. Лист неопушений, проміжний, зелений, зі слабким восковим нальотом під час кущіння. Висота рослин 100 - 105 см. Зерно велике як для озимого ячменю, жовте, видовженої форми. Маса 1000 зерен 42 - 43 г.

Агротехніка: звичайна для зони вирощування. Протруєння насіння препаратами Вітавакс 200 ФФ^{R}, Юнта Квадро і Селест Топ та внесення добрив обов'язкове.

СНІГОВА КОРОЛЕВА

озимий-дворучка, цінний

Оригінатор: Селекційно-генетичний інститут – Національний центр насіннєзнавства та сортовивчення

Рекомендований для вирощування у всіх зонах України

Господарські та біологічні характеристики:

- високоінтенсивний, з потенційною врожайністю за роки сортовипробування в інституті 9 - 10 т/га, надбавка до національного стандарту, сорту Достойний склала 5,4 %;

зимо-, морозостійкість високі (7 - 8 балів), на рівні стандарту, сорту Достойний;

- посухостійкість 6 - 7 балів;
- короткостебловий, 90 - 95 см;
- стійкий до вилягання, 8 - 9 балів;
- стійкість до борошнистої роси та смугастого гельмінтоспоріоз 7 - 8 балів;
- носій генетичної стійкості до сажкових захворювань;
- середньостиглий, достигає на 3 - 4 доби пізніше сорту Достойний.

Апробаційні ознаки: різновид pallidum. Колос шестирядний, середньої довжини (6 - 8 см), нещільний (11 - 12 члеників на 4 см колосового стрижня) неламкий, прямокутної форми, з повільним переходом у верхній частині в ромбічну, солом’яно-жовтий. Ості довгі, жовті, слабо зазубрені, мало розлогі, тонкі, еластичні. Колоскова луска тонка, вузька, без опушення. Квіткова луска зморшкувата, нервація виражена слабко, перехід в ость поступовий. Основна щетинка зерна повстяна. Кущ напіврозлогий. Лист неопушений, зелений, зі слабким восковим нальотом під час кущіння. Висота рослини 90 - 95 см. Зерно середнього розміру, жовте, видовженої форми. Маса 1000 зерен 44 г.

Агротехніка: звичайна для зони вирощування. Протруєння насіння препаратами Юнта Квадро і Селест Топ обов'язкове для запобігання розвитку кореневих гнилей та інших листостеблових захворювань, внесення добрив обов'язкове.

ДЕВ'ЯТИЙ ВАЛ

озимий-дворучка, цінний

Оригінатор: Селекційно-генетичний інститут – Національний центр насіннєзнавства та сортовивчення

Рекомендований для вирощування у всіх зонах України

Виведений від схрещування лінії 96-82-119 × Зимовий. Батьківська форма 96-82-119 створена на основі унікального ярого сорту Вакула. Від сорту Вакула передано велике зерно (47,1 - 49,4 г), здатність до підвищеного кущіння і здатність давати високі врожаї в умовах недостатньої вологозабезпеченості.

Господарські та біологічні характеристики:

- тип розвитку – дворучка;
- зимо-, морозостійкість високі (7 - 8 балів), на рівні стандарту, сорту Достойний;
- високоінтенсивний, з потенційною врожайністю за роки вивчення 9,0 - 10,5 т/га, з прибавками до національного стандарту 0,7 - 1,7 т/га. У виробничому сортовипробуванні Волинської області при врожаї 7,2 т/га перевершив всі поширені сорти від 2,0 т/га і вище;
- посухостійкість 8 - 9 балів;
- висота рослин 115 - 125 см;
- стійкий до вилягання (8 - 9 балів);
- стійкість до борошнистої роси та смугастого гельмінтоспоріозу 7 - 8 балів;
- стійкість до сажкових захворювань генетично зумовлена;
- середньостиглий, достигає на 2 - 3 доби пізніше сорту Достойний.

Апробаційні ознаки: різновид pallidum. Колос шестирядний, довгий (9 - 11 см), нещільний (11 - 12 члеників на 4 см колосового стрижня) неламкий, прямокутної форми, з повільним переходом у верхній частині в ромбічну, солом'яно-жовтий. Ості довгі, з інтенсивним антоціановим забарвленням, слабозазубрені, малорозлогі, тонкі, еластичні. Колоскова луска тонка, вузька, без опушення. Квіткова луска зморшкувата, нервація мало виражена, нерви слабко зазубрені, перехід в ость поступовий. Основна щетинка зерна повстяна. Кущ напіврозлогий. Лист неопушений, зелений, зі слабким восковим нальотом під час кущіння. Зерно крупне, жовте, видовженої форми.

Агротехніка: звичайна для зони вирощування. Протруєння насіння та внесення добрив обов'язкове

ВАЛЬКІРІЯ

озимий-дворучка, для високоінтенсивного виробництва, цінний

Оригінатор: Селекційно-генетичний інститут – Національний центр насіннєзнавства та сортовивчення

Рекомендований для вирощування у всіх зонах України

Господарські та біологічні характеристики:

- тип розвитку – альтернативний (дворучка);
- критична від'ємна температура у вузлі кущіння -13^{0}С;
- за роки державного сортовипробування у лісостеповій зоні середнє перевищення над стандартом склало 10,8 %, у Вінницькій області у 2016 році при врожайності 10,55 т/га перевищення над стандартом склало 38,9 %;
- відрізняється густим, щільним стеблостоєм, висота рослин 80 см;
- посухостійкість 8 балів, стійкість до осипання 8 балів;
- середньоранній (252 - 256 діб), дозріває на 1 - 2 дні пізніше сорту Достойний;
- імунний до сажкових захворювань, стійкість до борошнистої роси 6 балів, до гельмінтоспоріозу 5 балів;
- вміст білка в зерні 11,5 %.

Апробаційні ознаки: різновид pallidum. Колос шестирядний, середньої довжини (7 - 8 см), середньої щільності (11 - 12 члеників на 4 см колосового стрижня), неламкий, солом'яно-жовтий, циліндричної форми, з переходом у верхній частині у ромбічну. Ості довгі, зазубрені, трохи розлогі, еластичні, жовті. Колоскова луска тонка, вузька, без опушення. Квіткова луска зморшкувата, нервація достатньо виявлена, перехід у ость поступовий. Основна щетинка зерна має коротке опушення. Кущ напівпрямостоячий. Лист неопушений, проміжний, зелений, зі слабким восковим нальотом під час кущіння. Зернівка середня, жовта, видовженої форми. Маса 1000 зерен 37,8 - 39,5 г.

Агротехніка: звичайна для зони вирощування. Протруєння насіння препаратами Юнта Квадро і Селест Топ обов'язкове для запобігання розвитку кореневих гнилей та інших листостеблових захворювань, внесення добрив обов'язкове.

ГОРДІСТЬ ПАЛЬМІРИ НОВИНКА

озимий-дворучка, голозерний, цінний

Оригінатор: Селекційно-генетичний інститут – Національний центр насіннєзнавства та сортовивчення

Рекомендований для вирощування у всіх зонах України

Господарські та біологічні характеристики:

- перший сорт голозерного ячменю альтернативного типу розвитку відділу селекції та насінництва ячменю СГІ – НЦНС, придатний до широкого промислового використання;
- високоінтенсивний, врожайність за роки сортовипробування в інституті варіювала у межах 7,9 - 8,3 т/га, надбавка до голозерного контролю, сорту Презент, коливалася по роках 0,4 - 1,1 т/га, надбавка до національного плівчастого стандарту, сорту Достойний, складала 3,1 - 5,7 %;
- зимо-, морозостійкість середні, 6 - 7 балів;
- посухостійкість 6 - 7 балів;
- стійкий до запалу зерна, 9 балів;
- середньорослий, 95 - 110 см;
- стійкість до вилягання 8 балів;
- стійкість до борошнистої роси 8 балів, до видів гельмінтоспоріозу 6 - 7 балів;
- носій генетичної стійкості до чорної летючої та кам'яної видів сажки;
- належить до середньостиглої групи сортів, достигає одночасно з такими сортами, як Валькірія, Снігова Королева, на 3 - 4 доби пізніше сорту Достойний.

Апробаційні ознаки: різновид coeleste. Колос шестирядний, середньої довжини (6 - 8 см), нещільний (11 - 12 члеників на 4 см колосового стрижня) неламкий, прямокутної форми, з повільним переходом у верхній частині в ромбічну, солом'яно-жовтий. Остюки довгі, жовті, зазубрені, малорозлогі, грубі, ламкі. Квіткова луска тонка, гладка, нервація не виражена, легко відстає від зернівки (легко вимолочується). Кущ напіврозлогий. Листок неопушений, зелений, зі слабким восковим нальотом під час кущіння. Зерно доволі крупне, як для голозерних сортів. Маса 1000 зерен 40 - 44 г.

Агротехніка: звичайна для зони вирощування. Передпосівне протруєння насіння фунгіцидами обов'язкове, як запобіжник розвитку кореневих гнилей. Внесення добрив обов'язкове.

СКАРБ ПАЛЬМІРИ НОВИНКА

озимий-дворучка, цінний

Оригінатор: Селекційно-генетичний інститут – Національний центр насіннєзнавства та сортовивчення

Рекомендований для вирощування у всіх зонах України

Господарські та біологічні характеристики:

- високоінтенсивний, врожайність за роки сортовипробування у СГІ – НЦНС варіювала у межах 7,62 - 9,87 т/га, надбавка до національного стандарту, сорту Достойний, в умовах інституту складала 7,2 - 9,5 %;
- зимо-, морозостійкість 8 - 9 балів;
- посухостійкість 7 - 8 балів;
- середньорослий, 100 - 110 см, нарівні з сортом Буревій;
- стійкість до вилягання 8 балів;
- стійкість до борошнистої роси 8 балів, до видів гельмінтоспоріозу 6 - 7 балів;
- носій генетичної стійкості до чорної, летючої та кам'яної видів сажки;
- належить до середньостиглої групи сортів, достигає на 3 - 4 доби пізніше сорту Достойний.

Апробаційні ознаки: різновид pallidum. Колос шестирядний, середньої довжини (6 - 8 см), нещільний (11 - 12 члеників на 4 см колосового стрижня) неламкий, прямокутної форми, з повільним переходом у верхній частині в ромбічну, солом'яно-жовтий. Остюки довгі, жовті, зазубрені, мало розлогі, тонкі, еластичні. Колоскова луска тонка, вузька, без опушення. Квіткова луска зморшкувата, слабкозазубрена, нервація виражена слабко, перехід в ость поступовий. Основна щетинка зернівки має довге опушення, подібне до сорту Абориген. Кущ напіврозлогий. Листок неопушений, зелений, зі слабким восковим нальотом під час кущіння. Зерно крупне. Маса 1000 зерен 46,4 - 48,1 г, жовте, видовженої форми.

Агротехніка: звичайна для зони вирощування. Передпосівне протруєння насіння фунгіцидами обов'язкове, як запобіжник розвитку кореневих гнилей. Внесення добрив обов'язкове.

x Triticosecale

АЛЬБІНА НОВИНКА

сорт озимого тритикале

Оригінатор: Селекційно-генетичний інститут – Національний центр насіннєзнавства та сортовивчення

Рекомендований для вирощування у зоні Степу, Полісся

Господарські та біологічні характеристики:

- висота рослин 100-110 см, рослина з високою інтенсивністю кущення і активного весняного відростання, стійка до полягання, листя широке, інтенсивно зеленого кольору, покрите восковим шаром, колос крупний, білого кольору, добре озернений (більше 100 насінин у колосі) з майже ідеальним вимолотом. Сорт отримав назву Альбіна через нехарактерний для відомих сортів тритикале білий колір колосу;
- сорт має найвищий (9,0) бал стійкості до всіх відомих фітозахворювань, розповсюджених в Одеському регіоні;
- сорт невибагливий до родючості ґрунтів. На Волині на піщаниках з вмістом гумусу до 1% показав урожайність вище 60 ц/га. Урожайність в умовах Одеси в середньому 75-80 ц/га, в окремі роки сягала 100 ц/га і вище;
- морозостійкість сорту вища за будь які досі зареєстровані сорти озимої пшениці одеської селекції. Посухостійкість дуже висока, що не є характерним для культури тритикале, виповненість зерна в усі роки випробування становила максимальні 5 балів, що є критерієм високої посухостійкості;
- норма висіву максимум 2,0-2,5 млн схожих насінин на гектар;
- за однакових строків посіву сходи сорту Альбіна з'являються раніш на 1-2 дні ніж у сортів м'якої пшениці.

Характеристики зерна:

Зерно ідеально виповнене, крохмалисте, м'яке, навіть в умовах жорсткої посухи ніколи не буває зморшкуватим, маса 1000 насінин 35-40 г., вимолот зерна 100%, краще ніж у пшениці м'якої, що не є характерним для переважної більшості сортів тритикале, зареєстрованих в Україні, вміст протеїну в зерні 9-10%, вміст крохмалю 75-78%.

Технологічне призначення сорту:

Сорт Альбіна вперше створений в Україні як сорт технічного спирто-дистилятного напряму використання. Призначений для виробництва якісного питного етилового спирту і біоетанолу. В лабораторних випробуваннях показав вихід абсолютного (100%) етанолу з тони зерна вище 400 л. При середньому урожаї 7,5-8,0 т/га потенціальний вихід абс. етанолу становитиме вище 3000 л/га плюс до 2.5 тон сухого забродженого кормового залишку з вмістом протеїну 30-35%.

КОБЗА МВ

ФАО 350, середньостиглий гібрид

Оригінатор: Селекційно-генетичний інститут – Національний центр насіннєзнавства та сортовивчення

Рекомендований для вирощування у зонах Степу, Лісостепу на зерно та силос

Господарські та біологічні характеристики:

- середньостиглий (ФАО 350), трилінійний. Вегетаційний період 122 - 125 діб;
- високостійкий до основних хвороб і вилягання;
- вирізняється підвищеною посухостійкістю та адаптивністю;
- висока насіннєва продуктивність материнської форми;
- середня врожайність зерна в зоні Степу 7,5 т/га. Максимальний зафіксований врожай зерна 13,1 т/га (Устинівка, Харківська обл., 2005 р.);
- швидко втрачає вологу при дозріванні зерна;
- насінництво ведеться на стерильній основі за схемою повного відновлення.

Апробаційні ознаки: висота рослини 210 - 230 см, висота прикріплення качанів 70 - 82 см, листків на головному стеблі 18 - 19. Качани великі (280 - 290 г), слабко конусовидні, кількість рядів зерен 14 - 16. Стрижні качанів червоні. Зерно жовтого кольору, напівзубовидної форми, маса 1000 зерен 300 - 310 г.

Агротехнічні вимоги: рекомендується для вирощування на зерно і силос у Степу і Лісостепу. Оптимальна густота стояння рослин у південному і центральному Степу 30 - 35, північному 40 - 45, в Лісостепу 50 - 60 тисяч на гектарі.

Переваги: один з найбільш екологічно стабільних гібридів, що забезпечує високі й сталі урожаї зерна в степовій і лісостеповій зонах України. Характеризується підвищеною посухостійкістю і генетично обумовленою здатністю швидко втрачати вологість при дозріванні зерна. Це дозволяє вирощувати гібрид на зерно і силос за енергозберігаючою технологією.

ЗАПОВІТ 260 НОВИНКА

ФАО 360, середньоранній гібрид

Оригінатор: Селекційно-генетичний інститут – Національний центр насіннєзнавства та сортовивчення

Рекомендований для вирощування у зонах Степу, Лісостепу та Поліссі на зерно і силос

Господарські та біологічні характеристики:

- простий міжлінійний, середньоранній (ФАО 260), вегетаційний період 110-112 діб;
- високоврожайний, середня врожайність зерна у державному сортовипробуванні склала 9,1 т/га. Потенційна врожайність зерна12 - 13,3 т/га;
- високопосухостійкий (9 бали);
- вирізняється груповою стійкістю до основних хвороб (9,0 балів) та вилягання (9,0 балів);
- на ділянках гібридизації материнська форма має високий вихід зерна.
- насінництво ведеться на стерильній основі за схемою повного відновлення фертильності.

Апробаційні ознаки: висота рослин у сприятливих умовах 235 - 240 см, а в Лісостепу більше 250 см, висота прикріплення качанів 80 - 85 см. Листків на головному стеблі 16 - 17. Качани великі (230 - 250 г), конусо-циліндричної форми, кількість рядів зерен 16 - 18. Зерно жовтого кольору, зубоподібної форми. Маса 1000 зерен 310 - 330 г.

Агротехнічні вимоги: рекомендований для вирощування на зерно і силос у зоні Степу, Лісостепу та Поліссі. Максимальний урожай формує у Лісостеповій зоні при вирощуванні за інтенсивною технологією з внесенням оптимальних доз добрив. Рекомендована густота стояння рослин перед збиранням для Степу 45 - 50, Лісостепу 55 - 60 тисяч на гектарі.

Переваги: гібрид вирізняється високою екологічною стабільністю і дає високі врожаї зерна в зонах Степу, Лісостепу. Гібрид високорослий и придатний для силосування.

ОДЕСЬКИЙ 385 МВ

ФАО 360, середньостиглий гібрид

Оригінатор: Селекційно-генетичний інститут – Національний центр насіннєзнавства та сортовивчення

Рекомендований для вирощування у зоні Степу

Господарські та біологічні характеристики:

- середньостиглий простий модифікований гібрид (ФАО 360), вегетаційний період 118 - 120 діб;
- на півдні Степу середня врожайність 7,5 - 8,0 т/га, на півночі Степу 9,4 - 10,0 т/га. У Лісостепу урожайність зерна гібриду досягає рекордного рівня – 15,3 т/га, а силосної маси 69,0 - 70,0 т/га (дані Інституту кормів НААН, 2005, 2014 рр.);
- відзначається високою посухо- та жаростійкістю, широкою адаптивністю;
- стійкий до коренево-стеблових гнилей, пухирчастої сажки;
- стійкий до вилягання;
- насінництво ведеться на стерильній основі за схемою повного відновлення фертильності.

Апробаційні ознаки: висота рослин 210 - 220 см в Степу, а в Лісостепу більше 250 см. Висота прикріплення качанів 70 - 75 см. Листків на стеблі 17 - 18. Качани великі (240 - 260 г), слабоконусоподібної форми, кількість рядів зерен 16 - 18. Стрижні качанів червоні. Зерно жовте, напівкрем'янисте. Маса 1000 зерен 250 - 270 г.

Агротехнічні вимоги: рекомендується для вирощування на зерно і силос у Степу та Лісостепу. Оптимальна густота стояння рослин на суходолі південного Степу 32 - 35, на Півночі 38 - 40, у Лісостепу 50 - 55 тисяч на гектарі. Негативно реагує на надмірне загущення посіву.

Переваги: один з небагатьох гібридів, який поєднує генетичний потенціал високої продуктивності та потужну адаптивну здатність – високий рівень жаро- та посухостійкості. У фазі повної стиглості листя та стебло гібрида частково залишаються зеленими, що робить його особливо придатним для силосування.

ШТОРМ НОВИНКА

ФАО 360, середньостиглий гібрид

Оригінатор: Селекційно-генетичний інститут – Національний центр насіннєзнавства та сортовивчення

Рекомендований для вирощування у зоні Лісостепу на зерно і силос

Господарські та біологічні характеристики:

- простий середньостиглий гібрид кукурудзи (ФАО 360). Вегетаційний період 118 - 120 діб;
- середня врожайність зерна за роки випробування на сортодільницях Лісостепової зони склала 8,5 - 9,5 т/га, максимальна 13,9 - 14,2 т/га;
- високо посухо- та жаростійкий;
- стійкий до коренево-стеблових гнилей і вилягання;
- високотехнологічний у товарному виробництві. Вихід зерна 82 %;
- насінництво ведеться на стерильній основі за схемою повного відновлення фертильності.

Апробаційні ознаки: висота рослини 210 - 215, висота прикріплення качанів 80 - 90 см. Листків на головному стеблі 15 - 17. Качани великі (230 - 250 г), слабоконусоподібної форми, добре вкриті обгорткою, кількість рядів зерна 16 - 18. Зерно жовтого кольору, зубоподібної форми. Маса 1000 зерен 220 - 230 г.

Агротехнічні вимоги: рекомендується для вирощування на зерно у лісостеповій зоні. Гібрид високоадаптивний, зі стабільним проявом продуктивності: забезпечує отримання високого врожаю як в сприятливих, так і несприятливих умовах. Дає високу віддачу при внесенні оптимальних доз мінеральних добрив. Оптимальна густота рослин у Степу 35 - 40 у зоні Лісостепу 50 - 55 тисяч на гектарі.

Переваги: один з найкращих середньостиглих гібридів в Україні. Особливо привабливий для господарств Степу і Лісостепу, оскільки вдало поєднує високий потенціал продуктивності зерна з високою посухостійкістю, екологічною стабільністю та вирівняністю основних господарських ознак – розміру качана, висоти рослин, висоти прикріплення качана.

ЮНГА 260 НОВИНКА

ФАО 260, середньоранній гібрид

Оригінатор: Селекційно-генетичний інститут – Національний центр насіннєзнавства та сортовивчення

Рекомендований для вирощування у зонах Степу, Лісостепу на зерно і силос

Господарські та біологічні характеристики:

- середньоранній простий гібрид кукурудзи (ФАО 260), вегетаційний період 110 - 112 діб;
- високопродуктивний; середня врожайність за роки випробування становила 7,2 - 7,8 т/га. У сприятливих умовах урожай зерна 13,2 т/га, що свідчить про високий потенціал продуктивності гібриду;
- характеризується груповою стійкістю до інфекційних хвороб;
- стійкий до ламкості і вилягання стебла;
- високотехнологічний при товарному виробництві і у насінництві;
- материнська форма гібриду високорослa. Вихід зерна 81 %;
- насінництво ведеться на стерильній основі за схемою повного відновлення фертильності.

Апробаційні ознаки: висота рослин 230 - 240 см, висота прикріплення качанів 90 - 95 см. Листків на головному стеблі 15 - 16. Качани великі (220 - 240 г), слабоконусоподібної форми, кількість рядів зерен 16 - 18. Стрижні качанів забарвлені. Зерно жовтого кольору, зубоподібної форми. Маса 1000 зерен 255 г.

Агротехнічні вимоги: рекомендований для вирощування на зерно і силос у зонах Степу та Лісостепу. Гібрид не вибагливий до умов вирощування і вирізняється високою екологічною пластичністю. Добре реагує на оптимальні дози мінеральних добрив. Рекомендована густота стояння рослин: південний та центральний Степ 35 - 40 тис./га, північний Степ 45 - 50 тис./га, Лісостеп 55 - 60 тис./га.

Переваги: один з небагатьох гібридів, який вирізняється високою екологічною стабільністю і дає високі врожаї зерна в зонах Степу і Лісостепу. Гібрид високорослий та придатен для силосування.

СТЕПОВИЙ НОВИНКА

кормовий

Оригінатор: Селекційно-генетичний інститут – Національний центр насіннєзнавства та сортовивчення

Рекомендований для вирощування у зоні Степу

Господарські та біологічні характеристики:

- синтетичний сорт;
- високоврожайний (8,0 - 8,5 т/га на богарі в оптимальних умовах). Забезпечує збір сухої речовини на рівні гібридів;
- ранньостиглий, з вегетаційним періодом 110 діб;
- високопосухостійкий;
- жаростійкий;
- солевитривалий;
- стійкий до вилягання;
- слабко уражується сажкою;
- добре придатний до механізованого збирання. Рекомендується для одержання високоякісного концентрованого корму.

Якість зерна: містить 13,0 - 13,2 % білка, 70 - 72 % крохмалю, 3,0 - 3,2% жиру.

Апробаційні ознаки: належить до кафрського сорго. Низькорослий (100 - 105 см), стебла товсті (20 - 25 мм), гілкування відсутнє, серцевина напівсуха. Листя широке, з темно-сірою жилкою. Волоть прямостояча, овальна, середньостиснута, з короткою ніжкою (10 - 15 см), червоного кольору. Колоскова луска рожевого кольору, тонкошкіра, остюки відсутні. Зернівки червоного кольору, наполовину відкриті. Маса 1000 насінин 25 - 28 г.

Агротехнічні вимоги: для одержання дружних сходів потребує добре вирівняного поля та висіву насіння у вологий грунт на глибину 5 - 6 см. Оптимальна густота стояння рослин на півдні України в богарних умовах 80 - 100 тис./га, в середній смузі 100 - 120 тис./га.

ВЕРБЛЮД F_1

для біоенергетичних цілей та на фураж

Оригінатор: Селекційно-генетичний інститут – Національний центр насіннєзнавства та сортовивчення

Рекомендований для вирощування у зоні Степу

Господарські та біологічні характеристики:

- отриманий від схрещування стерильної лінії Одк4305А (сорго цукрового) та запилювача Буйвол (сорго віничне). ***Стерильний гібрид.***
- урожай зеленої маси 45 - 60 т/га (15 - 20 т/га сухої речовини);
- вміст розчинних вуглеводів в соку стебел 18 - 20 %;
- урожай волотей з зерном в фазу воскової стиглості зерна ***відсутній;***
- висота головного стебла 250 - 350 см;
- продуктивна кущистість 2,5 - 3,0;
- час до технологічного збирання зеленої маси близько 70 діб, і триває до початку заморозків;
- стійкість до вилягання 9 балів;
- стійкість до посухи 9 балів;
- стійкість до бактеріозу 9 балів.

Апробаційні ознаки: гібрид першого покоління, високорослий (250 - 350 см), стебла середньооблистяні (12 - 13 листків на стебло), товсті (20 - 25 мм), серцевина соковита. Кущистість 2 - 3 стебла на рослину. Волоть обернуто-конусоподібної форми, дуже нещільна, коричневого кольору, безоста. Волоть стерильна і зерна не утворює, але в разі запилення – зернівка середня, на 75 - 100 % закрита лускою, коричнева.

Агротехнічні вимоги: для одержання дружних сходів потребує добре вирівняного поля та висіву насіння у вологий грунт на глибину 5 - 6 см. Кращий спосіб сівби – широкорядний. Оптимальна густота при вирощуванні на фураж для півдня України до 100 - 120 тисяч рослин/га, для Лісостепу і Полісся 120 - 150 тисяч рослин/га (на час збирання врожаю). Посіви для одержання солодкого соку повинні мати меншу густоту на 15 - 20 %.

ЗУБР F_1

для біоенергетичних цілей та на фураж

Оригінатор: Селекційно-генетичний інститут – Національний центр насіннєзнавства та сортовивчення

Рекомендований для вирощування у зоні Степу

Господарські та біологічні характеристики:

- міжвидовий гібрид технічного та фуражного напряму використання зеленої маси, отриманий від схрещування стерильних ліній сорго цукрового з сорго віничним;
- рекомендується вирощувати для отримання солодкого соку та продуктів його переробки (сироп, спирт тощо), біогазу та твердого палива (пелети, брикети тощо), а також на силос і зелену масу;
- високоврожайний, у богарних умовах забезпечує 50 - 60 т/га листостеблової маси, а при зрошенні та сприятливих умовах до 150 т/га (15 - 25 т/га сухих речовин);
- вміст розчинних вуглеводів у соку стебел 15 - 18 %.
- середньостиглий, з періодом до технологічної стиглості 90 - 100 діб;
- високорослий (250 - 380 см), має середню облистяність (12 - 13 листків на стебло). Кущистість 3 - 4 стебла на рослину. Стебла товсті (20 - 25 мм), з соковитою серцевиною;
- холодостійкий в період проростання насіння;
- стійкий до вилягання при тривалому перестої на корені, добре придатний для механізованого збирання;
- не уражується хворобами, слабо пошкоджується попелицею.

Апробаційні ознаки: гібрид першого покоління, високорослий (270 - 420 см), стебла середньооблистяні (12 - 13 листків на стебло), товсті (20 - 25 мм), серцевина соковита. Кущистість 2 - 5 стебел на рослину. Волоть обернуто-конусоподібної форми, дуже нещільна, коричневого кольору, безоста. Зернівка середня, на 75 - 100 % закрита лускою, коричнева. Маса 1000 насінин 25 - 30 г.

Агротехнічні вимоги: для одержання дружних сходів потребує добре вирівняного поля та висіву насіння у вологий грунт на глибину 5 - 6 см. Кращий спосіб сівби широкорядний. Оптимальна густота при вирощуванні на фураж для півдня України до 100 тисяч рослин/га, для Лісостепу і Полісся 120 - 150 тисяч рослин/га (на час збирання врожаю). Посіви для одержання солодкого соку повинні мати меншу густоту на 15 - 20 %.

МАМОНТ F_1
для біоенергетичних цілей та на фураж

Оригінатор: Селекційно-генетичний інститут – Національний центр насіннєзнавства та сортовивчення

Рекомендований для вирощування у зоні Степу

Господарські та біологічні характеристики:

- рекомендується для вирощування на силос і зелену масу, а також для отримання солодкого соку та продуктів його переробки (сироп, спирт тощо) і твердого палива (пелети, брикети тощо);
- високоврожайний, у богарних умовах забезпечує 50 - 60 т/га листостеблової маси, а при зрошенні та сприятливих умовах до 150 т/га (15 - 25 т/га сухих речовин);
- вміст розчинних вуглеводів в соку стебел 15 - 18 %;
- максимальний урожай 258 т/га отримали в 2016 р. на зрошенні в дослідах ТОВ «Сорго Україні» в умовах Маріуполя, Донецької обл. Вміст сухих речовин в соку стебел складав майже 20 %.
- середньостиглий, з періодом до технологічної стиглості 90 - 100 діб;
- високорослий (250 - 380 см), з середньою облистяністю (12 - 13 листків на стебло). Кущистість 3 - 4 стебла на рослину. Стебла товсті (20 - 25 мм), сердцевина соковита;
- холодостійкий в період проростання насіння;
- стійкий до вилягання при тривалому перестої на корені, придатний для механізованого збирання;
- не уражується хворобами, слабко ушкоджується попелицею;
- характеризується економічно вигідним насінництвом.

Апробаційні ознаки: гібрид першого покоління, високорослий (270 - 420 см), стебла середньооблистяні (12 - 13 листків на стебло), товсті (20 - 25 мм), серцевина соковита. Кущистість 2 - 5 стебел на рослину. Волоть обернуто-конусоподібної форми, дуже нещільна, коричневого кольору, безоста. Зернівки середні, на 75 - 100 % закриті лусками, коричневі. Маса 1000 насінин 25 - 30 г.

Агротехнічні вимоги: для одержання дружніх сходів потребує добре вирівняного поля та висіву насіння у вологий грунт на глибину 5 - 6 см. Кращий спосіб сівби широкорядний. Оптимальна густота при вирощуванні на фураж для півдня України до 100 тисяч рослин/га, для Лісостепу і Полісся 120 - 150 тисяч рослин/га (на час збирання врожаю). Посіви для одержання солодкого соку повинні мати меншу густоту на 15 - 20 %.

МЕДСТЕР

біоенергетичного напрямку використання та на фураж

Оригінатор: Селекційно-генетичний інститут – Національний центр насіннєзнавства та сортовивчення

Рекомендований для вирощування у зоні Степу

Господарські та біологічні характеристики:

- сорго цукрове, рекомендується для вирощування на зелену масу, а також для отримання солодкого соку та продуктів його переробки (сироп, спирт);
- високоврожайний, дає 50 - 60 т/га листостеблової маси на богарі і до 100 т/га при зрошенні;
- вміст розчинних вуглеводів у соці стебел 17 - 18 %;
- середньостиглий, вегетаційний період до технологічної зрілості зеленої маси (вміст розчинних вуглеводів в соку стебел не нижче 15 %) 80 - 100 діб;
- стійкий до вилягання при тривалому перестої на пні, добре придатний для механізованого збирання;
- холодостійкість в період проростання насіння висока;
- не уражується хворобами та слабко ушкоджується попелицею;
- характеризується економічно вигідним насінництвом.

Апробаційні ознаки: гібрид першого покоління, високорослий (270 - 290 см), стебла середньооблистяні (12 - 13 листків на стебло), товсті (20 - 25 мм), серцевина соковита. Кущистість 4 - 5 стебел на рослину. Волоть еліпсовидної форми, коричневого кольору, насіння не сформовані.

Агротехнічні вимоги: для одержання дружніх сходів потребує добре вирівняного поля та висіву насіння у вологий грунт на глибину 5 - 6 см. Кращий спосіб сівби широкорядний. Оптимальна густота при вирощуванні на фураж для півдня України 75 - 80 тисяч рослин/га, для Лісостепу і Полісся 100 - 120 тисяч рослин/га (на час збирання врожаю). Посіви для одержання солодкого соку повинні мати меншу густоту на 15 - 20 %.

СОХАТИЙ F1 НОВИНКА

біоенергетичного напрямку використання та на фураж

Оригінатор: Селекційно-генетичний інститут – Національний центр насіннєзнавства та сортовивчення

Рекомендований для вирощування у зоні Степу

Господарські та біологічні характеристики:

- отриманий від схрещування стерильної лінії Одк4305А (сорго цукрового) та запилювача ОдкВ4048 (сорго цукрове);
- стерильний гібрид;
- урожай зеленої маси 45 - 60 т/га (15 - 20 т/га сухої речовини), а за сприятливих умов більше 100 т/га;
- вміст розчинних вуглеводів в соку стебел 18 - 20 %;
- урожай волотей із зерном в фазу воскової стиглості зерна відсутній;
- висота головного стебла 250 - 400 см;
- продуктивна кущистість 2,5 - 3,0;
- до технологічного збирання зеленої маси від 70 діб і до заморозків;
- стійкість до вилягання 9 балів;
- стійкість до посухи 9 балів;
- стійкість до бактеріозу 9 балів.

Апробаційні ознаки: гібрид першого покоління, високорослий (250 - 400 см), стебла середньооблистяні (12 - 13 листків на стебло), товсті (20 - 25 мм), серцевина соковита. Кущистість 2 - 3 стебла на рослину. Волоть обернуто-конусоподібної форми, дуже нещільна, коричневого кольору, безоста. Волоть стерильна і зерна не утворює, але в разі запилення – зернівки середні, на 75 - 100 % закриті лусками, коричневі.

Агротехнічні вимоги: для одержання дружніх сходів потребує добре вирівняного поля та висіву насіння у вологий грунт на глибину 5 - 6 см. Кращий спосіб сівби широкорядний. Оптимальна густота при вирощуванні на фураж для півдня України до 100 - 120 тисяч рослин/га, для Лісостепу і Полісся 120 - 150 тисяч рослин/га (на час збирання врожаю). Посіви для одержання солодкого соку повинні мати меншу густоту на 15 - 20 %.

ГЕЛІОС

для харчоконцентратного використання

Оригінатор: Селекційно-генетичний інститут – Національний центр насіннєзнавства та сортовивчення

Рекомендований для вирощування у південних областях України

Господарські та біологічні характеристики:

- високопродуктивний та технологічний у вирощуванні синтетичний сорт харчоконцентратного призначення;
- в оптимальних умовах забезпечує збір продовольчого зерна 5,0 - 5,5 т/га при потенційній врожайності 9,2 т/га;
- рослини середньорослі (115 - 125 см), тонкостеблові, облистяність помірна (12 шт. на головному стеблі). Гілкування відсутнє, серцевина стебла соковита, з вмістом розчинних вуглеводів 10 - 12 %;
- середньостиглий, вегетаційний період 105 - 110 діб;
- високопосухостійкий, жаростійкий;
- стійкий до вилягання;
- не уражується сажкою та слабко пошкоджується попелицею.

Якість зерна: зерно містить 13,6 - 13,8 % білка, 70 - 72 % крохмалю, 3,5 - 3,6 % жиру. Скловидність ендосперму 90 - 95 %, твердість 28 - 30 стандартних одиниць. Вихід крупи 85 %. Крупа яскраво-жовтого кольору, багата на білково-вітамінний комплекс та цінні мінеральні речовини, придатна для одержання різних екструдованих продуктів для дитячого харчування.

Апробаційні ознаки: волоть овально-пірамідальна, середньозжата, довжиною 20 - 24 см та діаметром 16 - 18 см, світло-жовтого кольору. Довжина ніжки волоті 15 - 16 см. Колоскові луски світло-жовтого кольору, тонкошкірі, остюки відсутні. Зернівки світло-жовтого кольору, на 2/3 відкриті, при обмолоті голі. Маса 1000 насінин 40 - 42 г.

Агротехнічні вимоги: для одержання дружніх сходів потребує вирівняного поля та посіву у вологий грунт (на глибину 5 - 6 см), прогрітий не нижче 10 - 12^{0}С з обов'язковим прикочуванням посівів. Оптимальна густота (при ширині міжрядь 70 см) для півдня України в богарних умовах 60 - 80 тис. рослин/га.

КВАРЦ

для харчоконцентратного використання

Оригінатор: Селекційно-генетичний інститут – Національний центр насіннєзнавства та сортовивчення

Рекомендований для вирощування у зоні Степу

Господарські та біологічні характеристики:

- синтетичний сорт соризу харчоконцентратного напряму використання;
- високотехнологічний та урожайний, з потенціалом продуктивності зерна 8,5 - 9,0 т/га. В оптимальних виробничих умовах забезпечує збір сухого зерна 5,5 - 6,0 т/га;
- скоростиглий, з вегетаційним періодом 100 - 105 днів, що дозволяє використовувати його як попередник під озимі культури.
- рослини середньорослі (135 - 145 см), з товщиною стебла 15 - 18 мм та соковитою серцевиною. Кущистість 2 - 3 стебла, облистяність рослин середня. Гілкування відсутнє;
- високопосухостійкий та жаростійкий, стійкий до вилягання;
- не уражується сажкою та слабко ушкоджується попелицею.

Якість зерна: містить 13,6 - 13,8 % білка, 68 - 70 % крохмалю, 3,4 - 3,5 % жиру. Скловидність ендосперму 95 - 100 %, твердість 30 - 32 стандартних одиниць. Вихід крупи 85 - 87 %, ядро яскраво-жовтого кольору. Крупа багата на білково-вітамінний комплекс та цінні мінеральні речовини, має високу екструдивну здатність і може використовуватися як посилювач цього показника різних компонентів екструдування. За спеціальною технологією з неї можна виробляти різні види макаронів.

Апробаційні ознаки: стебло та листові пластинки темно-зеленого кольору. Середня жилка листка жовто-зелена. Волоть вузькоовальної форми, помірно стиснута, світло-коричнева, довжиною 22 - 24 см, діаметром 14 - 15 см. Довжина ніжки 5 - 7 см. Колоскова луска світло-коричнева, тонкошкіра, остюки відсутні. Зернівки овально-еліптичної форми, світло-оранжевого кольору, на 2/3 відкриті, по обмолоту голі. Маса 1000 насінин 32 - 33 г. Забарвлення ендосперму жовте.

Агротехнічні вимоги: для одержання дружних сходів потребує добре вирівняного поля та висіву насіння на глибину 5 - 6 см у прогрітий не нижче 12^0С ґрунт з обов'язковим прикочуванням. Оптимальна густота (при ширині міжрядь 70 см) для півдня України 70 - 80 тис. рослин/га, для середньої смуги 90 - 100 тис./га. Кращим страховим гербіцидом є Діален-супер, який застосовується у фазі 3 - 5 листочків.

Особливості сорту: розмножується за типом звичайних сортів. Вирізняється високим темпом росту в початковий період. Добре вписується в рисові сівозміни. Дає зерно янтарного типу.

ОКТАН

для виробництва біоетанолу

Оригінатор: Селекційно-генетичний інститут – Національний центр насіннєзнавства та сортовивчення

Рекомендований для вирощування у всіх соргосіючих областях України

Господарські та біологічні характеристики:

- перший синтетичний сорт технічного призначення з потенціалом продуктивності 9,5 - 10,0 т/га зерна, придатного для виробництва біоетанолу в якості палива та на харчові цілі. В оптимальних виробничих умовах забезпечує збір сухого зерна 6,5 - 7,0 т/га і вихід біоетанолу 450 - 470 літрів з 1 тонни продукції;
- середньостиглий, з вегетаційним періодом 115 - 120 діб. Низькорослий (90 - 100 см), з товщиною стебла 22 - 25 мм та напівсухою серцевиною. Добре облистяний. Кущистість 2 - 3 стебла на рослину. Гілкування відсутнє;
- посухостійкий та жаростійкий, стійкий до вилягання;
- не уражується сажкою та слабко пошкоджується попелицею.

Якість зерна: містить 12,2 - 12,4 % білка, 73,5 - 74 % високоякісного крохмалю, 3,1 - 3,2 % жиру. Зерно напівскловидне, твердість 20 - 22 стандартних одиниць. Ядро світло-жовтого кольору. Крім високого виходу біоетанолу забезпечує вихід 40 - 45 % високобілкового шроту. Зерно не призначене для виробництва круп.

Апробаційні ознаки: стебло та листові пластинки яскраво-зелені. Листя широке, середня жилка тьмяно-жовта. Волоть крупна, напіврозлога, з укороченим стрижнем, слабко зжата, світло-жовта, довжиною 25 - 27 см та діаметром 16 - 18 см. Довжина ніжки 6 - 8 см. Колоскові луски солом’яно-жовті, тонкошкірі, остюки відсутні. Зернівки овально-еліптичної форми, середньої крупності, світло-жовтого кольору, наполовину відкриті, при обмолоті голі. Маса 1000 насінин 33 - 34 г. Забарвлення ендосперму світло-жовте.

Агротехнічні вимоги: для одержання дружніх сходів потребує добре вирівняного поля та висіву насіння у прогрітий не нижче 12^0С грунт на глибину 5 - 6 см, з обов’язковим прикочуванням. Оптимальна густота (при ширині міжрядь 70 см) для півдня України 60 - 70 тис. рослин/га, для середньої смуги 80 тис./га. Кращим страховим гербіцидом є Діален-супер, який застосовується у фазі 3 - 6 листочків.

Особливості сорту: має високий рівень самовідновлюючого гетерозису і за врожайністю не поступається гібридам зернового сорго. Розмножується за типом звичайних сортів. Характеризується високою стабільністю продуктивності.

ОДЕСЬКА 221

суданська трава на зелену масу та сіно

Оригінатор: Селекційно-генетичний інститут – Національний центр насіннєзнавства та сортовивчення

Рекомендований для вирощування у зонах Степу, Лісостепу

Господарські та біологічні характеристики:

- сорт суданської трави для вирощування на зелену масу та сіно;
- високоврожайний, з рівним травостоєм. Середній урожай сухої речовини у богарних умовах 9,12 - 13,90 т/га. Вміст білка 6,8 - 9,6 %. Максимальний урожай сухої речовини (18,0 т/га) отримано в Дніпропетровській області;
- середньостиглий, з вегетаційним періодом до збирання на зелену масу та сіно 45 - 60 діб. До повної стиглості зерна 110 - 120 діб;
- характеризується економічно вигідним насінництвом. Середній урожай насіння 1,84 - 1,96 т/га;
- посухостійкий, з високою енергією відростання;
- холодостійкий в період проростання насіння;
- стійкий до вилягання, придатний для механізованого збирання;
- стійкий до ураження хворобами, слабко ушкоджується попелицею.

Апробаційні ознаки: рослини заввишки 150 - 180 см, з середньою кущистістю (12 - 15 стебел на кущ), доброю, рівномірною облистяністю (30 – 36%). Серцевина стебла соковита. Листки широколінійної форми, середньої цупкості. Волоть помірної щільності, напівстиснута. Насіння овально-ромбовидної форми, верхівка насіння повністю закрита лускою. Маса 1000 насінин 14 - 17 г.

Агротехнічні вимоги: для одержання дружних сходів потребує вирівняного поля та висіву насіння у вологий ґрунт на глибину 5 - 6 см. Кращий спосіб сівби на кормові цілі – суцільний. Оптимальна густота для півдня України 900 - 1000 рослин/га.

БАР'ЄР НОВИНКА

високоурожайний, високотехнологічний, трилінійний гібрид, стійкий до гербіцидів сульфонілсечовинної групи, олійного напряму використання

Оригінатор: Селекційно-генетичний інститут – Національний центр насіннєзнавства та сортовивчення

Рекомендований для вирощування у зонах Степу, Лісостепу

Господарські та біологічні характеристики:

- трилінійний гібрид лінолевого типу;
- потенційна урожайність 4,00 - 4,15 т/га, олійність 50,3 %, лушпинність 22 - 24 %, збір олії 1,80 - 1,85 т/га;
- середньостиглий, з вегетаційним періодом 112 - 115 діб;
- стійкий до вовчка (раси А – Е) та несправжньої борошнистої роси;
- високотехнологічний, з рівномірним цвітінням і визріванням, слабко осипається при перестої, посухостійкий.

Апробаційні ознаки: висота стебла 165 - 175 см. Кошик тонкий, слабко пониклий, діаметром 22 - 24 см. Маса 1000 сім'янок 58,0 - 62,0 г.

Агротехнічні вимоги: рекомендована густота стояння рослин в зонах достатнього зволоження 55 тис./га, недостатнього зволоження 50 тис./га. Насіння батьківських форм на ділянках гібридизації слід висівати в два строки. Материнський компонент висівають через 5 - 8 діб після висіву батьківської лінії.

БАСТІОН

високоурожайний, високотехнологічний, трилінійний гібрид, стійкий до гербіцидів сульфонілсечовинної групи, олійного напряму використання

Оригінатор: Селекційно-генетичний інститут – Національний центр насіннєзнавства та сортовивчення.

Рекомендований для вирощування у зоні Степу

Господарські та біологічні характеристики:

- трилінійний гібрид інтенсивного типу олійного напряму використання;
- потенційна урожайність 3,83 - 4,00 т/га, олійність 50,1 %, лушпинність 24 - 25 %, збір олії 1,9 - 2,0 т/га;
- середньоранній, з вегетаційним періодом 110 - 115 діб;
- стійкий до вовчка (раси А – Е) та несправжньої борошнистої роси;
- високотехнологічний, з рівномірним дружнім цвітінням і визріванням, слабо осипається при перестої, посухостійкий.

Апробаційні ознаки: висота стебла 170 - 175 см. Кошик тонкий, слабко пониклий, діаметром 20 - 22 см. Маса 1000 сім'янок 58,5 - 61,5 г.

Агротехнічні вимоги: рекомендована густота стояння рослин в зонах достатнього зволоження 55 тис./га, недостатнього зволоження 50 тис./га. Насіння батьківських форм на ділянках гібридизації слід висівати в два строки. Материнський компонент висівають через 5 - 8 днів після висіву батьківської лінії.

ГУСЛЯР

високоурожайний, високотехнологічний, простий міжлінійний гібрид інтенсивного типу, олійного напряму використання

Оригінатори: Селекційно-генетичний інститут – Національний центр насіннєзнавства та сортовивчення; Інститут рослинництва ім. В.Я. Юр'єва НААН

Рекомендований для вирощування у зонах Степу, Лісостепу

Господарські та біологічні характеристики:

- простий міжлінійний гібрид інтенсивного типу олійного напряму використання;
- потенційна урожайність 4,3 - 5,2 т/га, олійність 51 - 53 %, лушпинність 20 - 24 %, збір олії 1,8 - 2,3 т/га;
- стійкий до вовчка (раси А - Е);
- стійкий до несправжньої борошнистої роси;
- середньостиглий, з вегетаційним періодом 112 - 115 діб;
- високотехнологічний, з рівномірним дружним цвітінням і визріванням, вирівняний за висотою рослин, слабко осипається при перестої, посухостійкий.

Апробаційні ознаки: висота стебла до нахилу кошика складає 150 - 160 см, повна висота 160 - 170 см, їхнє співвідношення 0,85 - 0,94. Кошик тонкий, опуклий, слабкопониклий, діаметром 18 - 22 см. Маса 1000 сім'янок 55 - 70 г, об'ємна маса 480 - 500 г/л.

Агротехнічні вимоги: рекомендована густота стояння рослин у зонах достатнього зволоження 55-60 тис., недостатнього зволоження 50-55 тис./га. Насіння батьківської форми на ділянках гібридизації слід висівати на 7-10 днів раніше за материнську форму.

КАДЕТ

високоурожайний, високотехнологічний, простий міжлінійний гібрид олеїнового типу

Оригінатори: Селекційно-генетичний інститут – Національний центр насіннєзнавства та сортовивчення; Інститут рослинництва ім. В.Я.Юр'єва НААН

Рекомендований для вирощування у зоні Лісотепу

Господарські та біологічні характеристики:

- середньоранній, з вегетаційним періодом 108 - 110 діб;
- потенційна урожайність 39,6 т/га, олійність 48,8 %, лушпинність 22 -23%, збір олії 1,7 - 1,8 т/га;
- високий вміст олеїнової кислоти в олії (79%);
- високотехнологічний, з рівномірним дружнім цвітінням і визріванням, вирівняний за висотою рослин, слабко осипається, посухо-, жаростійкий;
- стійкий до вовчка (раси А – Е) та несправжньої борошнистої роси (раса 730).

Апробаційні ознаки: висота стебла 160 - 170 см, кошик випуклої форми, слабко пониклий, діаметром 20 - 22 см. Маса 1000 сім'янок 65,5 - 69,0 г.

Агротехнічні вимоги: рекомендована густота стояння рослин у зонах достатнього зволоження 55 тис., недостатнього зволоження 50 тис./га. Насіння батьківських форм на ділянках гібридизації слід висівати в один строк. Для забезпечення високого вмісту олеїнової кислоти в олії необхідно вирощувати цей гібрид на відстані 1500 метрів від лінолевих.

САНРОК

високоурожайний, ранньостиглий, простий міжлінійний гібрид інтенсивного типу, олійного напряму використання, стійкий до гербіцидів групи сульфонілсечовин

Оригінатор: Селекційно-генетичний інститут – Національний центр насіннєзнавства та сортовивчення

Рекомендований для вирощування у зонах Степу, Лісостепу

Господарські та біологічні характеристики:

- ранньостиглий, з вегетаційним періодом 100 - 105 діб;
- потенційна урожайність 3,2 - 4,1 т/га, олійність 48 - 50 %, лушпинність 22 - 23 %, збір олії 1,5 - 2,0 т/га;
- високотехнологічний, з рівномірним дружнім цвітінням і визріванням, вирівняний за висотою рослин, посухо-, жаростійкий;
- стійкий до вовчка (раси А – Е) та несправжньої борошнистої роси.

Апробаційні ознаки: висота стебла до нахилу кошика 160 - 170 см. Кошик випуклої форми, слабко пониклий, діаметром 19 - 20 см. Маса 1000 сім'янок 62 - 65 г.

Агротехнічні вимоги: рекомендована густота стояння рослин у зонах достатнього зволоження 55 - 60 тис., недостатнього зволоження 50 - 55 тис./га. Насіння батьківської форми на ділянках гібридизації слід висівати в один строк. Для забезпечення ефективного запилення необхідно виставляти на 1 га 3 бджолосім'ї.

СЛАВСОН

високоурожайний, високотехнологічний, ранньостиглий простий міжлінійний гібрид

Оригінатори: Селекційно-генетичний інститут – Національний центр насіннєзнавства та сортовивчення; Інститут рослинництва ім. В.Я. Юр'єва НААН

Рекомендований для вирощування у зоні Лісостепу

Господарські та біологічні характеристики:

- простий міжлінійний гібрид інтенсивного типу олійного напряму використання;
- ранньостиглий, з вегетаційним періодом 97 - 100 діб;
- потенційна урожайність 3,8 - 4,1 т/га, олійність 49 %, лушпинність 22 - 23 %, збір олії 1,5 - 2,1 т/га;
- високотехнологічний, з рівномірним дружнім цвітінням і визріванням, вирівняний за висотою рослин, слабко осипається при перестої, посухостійкий;
- стійкий до вовчка (раси А – Е) та несправжньої борошнистої роси.

Апробаційні ознаки: висота стебла до нахилу кошика 160 - 170 см. Кошик випуклої форми, слабко пониклий, діаметром 21 - 22 см. Маса 1000 сім'янок 60 - 70 г.

Агротехнічні вимоги: рекомендована густота стояння рослин у зонах достатнього зволоження 55 - 60 тис., недостатнього зволоження 50 - 55 тис./га. Насіння батьківської форми на ділянках гібридизації слід висівати після появи сходів материнської лінії.

ДОСТАТОК

крупнонасінний, толерантний до хвороб

Оригінатор: Селекційно-генетичний інститут – Національний центр насіннєзнавства та сортовивчення

Рекомендований для вирощування у зоні Степу

Господарські та біологічні характеристики:

- високоврожайний, середня врожайність за роки випробувань склала 1,52 т/г (у стандарта 0,62 т/га);
- насіння крупне, маса 1000 насінин 385 - 400 г;
- середньостиглий, тривалість вегетаційного періоду 91 доба;
- відносно стійкий до основних хвороб нуту: аскохітозу та кореневих гнилей (6 балів);
- висока посухостійкість;
- висока стійкість до вилягання;
- форма куща компактна, з високим прикріпленням нижнього бобу.

Якість насіння: вміст білка до 27 %. Має добрі смакові якості та швидко розварюється.

Апробаційні ознаки: відноситься до середземноморського підвиду (subsp. mediterraneum. G. Pop.), різновидність турціко-астанеум, субрізновидність розеллум (turcico-astaneum subvar. rosellum G. Pop.). Форма куща прямостояча, висота рослин 36 - 45 см., прикріплення нижнього бобу 25 - 30 см. Антоціанове забарвлення відсутнє. Стебло, листя та прилистки зелені. Листя без воскового нальоту, розміром 0,5 - 1,3 см, край листочків пильчастий. Квітки білі, поодинокі, великі. Боби великі, розміром 1,2 - 2,4 см, овальної форми, при дозріванні солом'яно-жовті, Насіння рожеве (світло-жовте), крупне, проміжної форми, помірної ребристості.

Агротехнічні вимоги: звичайні для зони вирощування. Основою агротехніки є якісний основний обробіток ґрунту восени, вирівнювання поля, ранньовесняне боронування та передпосівна культивація. Норма висіву насіння за суцільного способу сівби 600, стрічкового 500, широкорядного 400 тис. схожих насінин/га. За інтенсивної технології вирощування можливе використання до появи сходів нуту гербіцидів Парадокс (0,2-0,25 л/га) або Фабіан (0,1 л/га). Обов'язкова передпосівна обробка насіння Нітрагіном (бульбочкові бактерії препарату зв'язують з повітря до 150 кг/га азоту, 35% якого залишається з пожнивними рештками та корінням у ґрунті), що сприяє збільшенню урожаю нуту на 0,15-0,30 т/га та на 0,30-0,45 т/га урожаю наступної культури.

МАЕСТРО НОВИНКА

крупнонасінний, толерантний до хвороб, цінний

Оригінатор: Селекційно-генетичний інститут – Національний центр насіннєзнавства та сортовивчення

Рекомендований для вирощування у зонах Степу, Лісостепу

Господарські та біологічні характеристики:

- у 2022 р. занесений до Державного реєстру сортів рослин України;
- високоврожайний, середня врожайність за роки випробувань склала 1,9 т/га (при 0,8 т/га у стандарту);
- середньостиглий, тривалість вегетаційного періоду 86-90 діб;
- толерантний до основних хвороб нуту: аскохітозу та кореневих гнилей (7 балів);
- висока посухостійкість (8 балів);
- висока стійкість до вилягання (8 балів);
- форма куща напівпряма, з високим прикріпленням нижнього бобу (20 см);
- висота рослин 55- 60 см;
- квітки білі, поодинокі, великі;
- листя зелене без воскового нальоту;
- боби середні (1,0х2,0 см), овальної форми, при дозріванні солом’яно-жовті;
- насіння бежеве, крупне, проміжної форми (від кулястої до кутастої), ребристість відсутня або дуже слабка;
- маса 1000 насінин 380…400 г;

Якість насіння: вміст білка 26 %, має добрі смакові якості та швидко розварюється.

Агротехнічні вимоги: агротехнічні вимоги звичайні для зони вирощування, норма висіву насіння за суцільного способу сівби – 600 тис./га, стрічкового – 500 тис./га, широкорядного – 400 тис./га схожих насінин.

СКАРБ

крупнонасінний, толерантний до хвороб, цінний

Оригінатор: Селекційно-генетичний інститут – Національний центр насіннє-знавства та сортовивчення

Рекомендований для вирощування у зонах Степу, Лісостепу

Господарські та біологічні характеристики:

- високоврожайний, середня урожайність за роки випробування склала 2,25 т/га;
- крупнонасінний, маса 1000 насінин 420 - 430 г;
- середньостиглий, тривалість вегетаційного періоду 88 - 93 доби;
- толерантний до фузаріозу та аскохітозу;
- посухостійкість висока;
- форма куща напівстиснута, сорт стійкий до вилягання та обламування гілок 2-го порядку;
- висота рослин 55 - 65 см, висота прикріплення нижнього бобу 22 - 24 см.

Якість насіння: у насінні накопичується до 30 % білка і до 7 % олії. Має добрі смакові якості та швидко розварюється.

Апробаційні ознаки: відноситься до середземноморського підвиду (subsp. mediterraneum. G. Pop.), тип Kabuli, різновидність іспаніко-флавесценс, субрізновидність пірокарпум (hispanico-flavescens subvar. pirocarpum G. Pop.). Форма куща напівстигла. Антоціанове забарвлення відсутнє. Стебло, листя та прилистки зелені. Листя без воскового нальоту, розміром 0,6 - 1,1 см, край листочків пильчастий. Квітки поодинокі, білого кольору, великі. Боби крупні, розміром 1,2 - 2,3 см, овальної форми, при дозріванні солом’яно-жовті. Насіння світло-жовте, проміжної форми, поверхня морщиниста.

Агротехнічні вимоги: звичайні для зони вирощування. Основою агротехніки є якісний основний обробіток ґрунту восени, вирівнювання поля, ранньовесняне боронування та передпосівна культивація. Норма висіву насіння за суцільного способу сівби 600, стрічкового 500, широкорядного 400 тис. схожих насінин/га. За інтенсивної технології вирощування можливе використання до появи сходів нуту гербіцидів Парадокс (0,2 - 0,25 л/га) або Фабіан (0,1 кг/га). Обов’язкова передпосівна обробка насіння Нітрагіном (бульбочкові бактерії препарату зв’язують з повітря до 150 кг/га азоту, 35 % якого залишається з пожнивними рештками та корінням у ґрунті), що сприяє збільшенню урожаю нуту на 0,15 - 0,30 т/га та на 0,30 - 0,45 т/га урожаю наступної культури.

ЯРИНА

перший у світі сорт проміжного типу з крупним насінням, високорослий, толерантний до хвороб, цінний

Оригінатор: Селекційно-генетичний інститут – Національний центр насіннєзнавства та сортовивчення

Рекомендований для вирощування у зонах Степу, Лісостепу

Господарські та біологічні характеристики:

- перший у світі сорт нуту, який за своїми характеристиками займає місце між типами Desi та Kabuli;
- високоврожайний, середня урожайність за роки випробування в Степу склала 2,7, Лісостепу 3,2 т/га, потенціал урожайності понад 5 т/га;
- крупнонасінний, маса 1000 насінин 390 - 410 г;
- середньоранньостиглий, тривалість вегетаційного періоду 82 - 85 діб;
- найбільш толерантний до фузаріозу та аскохітозу серед усіх сучасних сортів нуту, занесених до Держреєстру сортів рослин України (8 - 9 балів);
- посухостійкість висока (9 балів);
- високорослий, висота прикріплення нижнього бобу 22 - 25 см, висота рослин 55 - 65 см;
- форма куща напівстиснута, стійкий до вилягання та обламування гілок 2-го порядку.

Якість насіння: у насінні накопичується до 28 % білка і до 11 % олії. Має добрі смакові якості та швидко розварюється.

Апробаційні ознаки: відноситься до середземноморського підвиду (subsp. mediterraneum. G. Pop.), різновидність турціко-астанеум, субрізновидність розеллум (turcico-astaneum subvar. rosellum G. Pop.). Антоціанове забарвлення слабке. Стебло, листя, прилистки темно-зелені, з невеликим антоціановим забарвленням. Листя без воскового нальоту, розміром 0,6 - 1,0 см, край листочків пильчастий. Квітки поодинокі, світло-рожеві, великі. Боби крупні, розміром 1,2 - 2,3 см, овальної форми, при дозріванні темно-солом'яножовті, з невеликим антоціаном. Насіння світло-коричневе (при зберіганні темніє), проміжної форми, поверхня зморшкувата, можливе розтріскування насіннєвої оболонки.

Агротехнічні вимоги: звичайні для зони вирощування. Основою агротехніки є якісний основний обробіток ґрунту восени, вирівнювання поля, ранньовесняне боронування та передпосівна культивація. Норма висіву насіння за суцільного способу сівби 600, стрічкового 500, широкорядного 400 тис. схожих насінин/га. Стрічковий або широкорядний способи сівби є пріоритетними. За інтенсивної технології вирощування можливе використання до появи сходів нуту гербіцидів Рейсер (2,5 - 3,0 л/га), Зенкор (0,5 - 0,7 л/га). Обов'язкова передпосівна обробка насіння Нітрагіном, що сприяє збільшенню урожаю нуту на 0,15 - 0,30 т/га та на 0,30 - 0,45 т/га урожаю наступної культури.

БІЛИЙ АНГЕЛ

«вусатого типу», з високим рівнем стійкості до вилягання

Оригінатор: Селекційно-генетичний інститут – Національний центр насіннєзнавства та сортовивчення

Рекомендований для вирощування у зоні Полісся

Господарські та біологічні характеристики:

- високоврожайний сорт; середня врожайність за роки вивчення дорівнювала 1,29 - 3,25 т/га;
- технологічний у вирощуванні, із звичайним типом насіння, добір з гібридної популяції Світ × Харків'янин.
- середньостиглий, тривалість вегетаційного періоду 80 - 85 діб;
- стійкість до вилягання висока (9 балів), придатний до прямого комбайнування;
- стійкість до хвороб на рівні кращих стандартів;
- маса 1000 насінин 220 - 250 г;
- вміст сирого протеїну 21 - 23 %;
- розварюваність та смакові якості добрі.

Апробаційні ознаки: напівкарликовий сорт «вусатого» типу, з простим (без фасціації) стеблом і добре розвиненими вусиками та прилистками. Черешок листа середній, забарвлення прилистка зелене, з наявною середньою плямистістю та восковим нальотом. Суцвіття – двоквіткова китиця, довжина квітконіжки середня. Парус квітки білий, середньої ширини, з вигнутою формою основи та слабкою хвилястістю. Верхівка верхнього чашолистика загострена. Біб середніх розмірів (50 - 60 × 11 - 13 мм), пергаментний, вигин боба слабкий, з тупою верхівкою, зелений. Кількість насінин у бобі 5 - 8 шт. Насінина циліндрична, гладенька, матова. Сім'ядолі жовті, насіннєва шкірка напівпрозора, тонка. Насіннєвий рубчик не відрізняється від насіннєвої шкірки.

Агротехнічні вимоги: звичайні для зони вирощування. Оптимальна норма висіву складає 1,2 - 1,4 млн. схожих насінин на гектар. Для боротьби з бур'янами рекомендується використання гербіцидів Пульсар (0,8 - 1,0 л/га), Базагран (3,0 л/га), Парадокс (3,0 л/га).

ДАРУНОК СТЕПУ

безлисточковий, з ознакою стійкості до осипання, високим рівнем посухостійкості, цінний

Оригінатор: Селекційно-генетичний інститут – Національний центр насіннє-знавства та сортовивчення

Рекомендований для вирощування у зонах Степу, Лісостепу

Господарські та біологічні характеристики:

- високопродуктивний, середній урожай в державному сортовипробуванні за 2016 - 2017 рр. у Лісостеповій зоні України склав 3,22 т/га, в Поліссі 2,45 т/га. У сортовипробуваннях інституту (Одеська область) врожайність сорту була 1,50 - 3,00 т/га;
- середньостиглий, тривалість вегетаційного періоду 70 - 75 діб;
- стійкість до вилягання висока (8 балів), придатний до прямого комбайнування;
- напівкарликовий сорт, висота рослин 50 - 60 см;
- маса 1000 насінин 240 - 250 г;
- вміст білка в насінні 20 - 23 %;
- стійкість до хвороб на рівні кращих стандартів;
- розварюваність та смакові якості добрі.

Апробаційні ознаки: типово безлисточковий, з простим стеблом і добре розвиненими вусиками та прилистками. Черешок листа довгий, забарвлення прилистка зелене, з середньою плямистістю та з наявним восковим нальотом, без антоціанового забарвлення в основі прилистка. Суцвіття двоквіткова китиця, довжина квітконіжки середня. Парус квітки білий, середньої ширини, з піднесеною формою основи та слабкою хвилястістю. Верхівка верхнього чашолистика загострена. Біб середніх розмірів (55 - 60 × 11 - 12 мм), пергаментний, вигин боба відсутній або дуже слабкий, із загостреною верхівкою, зелений. Насінин у бобі 5 - 8 шт. Насінина сферична, гладенька, матова. Сім'ядолі жовті, насіннєва шкірка напівпрозора, тонка. Насіннєвий рубчик не відрізняється від насіннєвої шкірки.

Агротехнічні вимоги: звичайні для зони вирощування. Оптимальна норма висіву 1,2 - 1,4 млн. схожих насінин на гектар. Для боротьби з бур'янами рекомендується використання гербіцидів.

КОЗАЧОК НОВИНКА

«вусатого типу», середньорослий з високим рівнем посухостійкості з ознакою стійкості до осипання

Оригінатор: Селекційно-генетичний інститут – Національний центр насіннєзнавства та сортовивчення

Рекомендований для вирощування у зоні Полісся

Господарські та біологічні характеристики:

- середньостиглий, тривалість вегетаційного періоду 76-80 днів.
- середньорослий, висота рослин 70-89 см, стійкість до вилягання середня (5-6 балів), придатний до прямого комбайнування.
- маса 1000 насінин 225…232 г
- високопродуктивний – середній урожай в державному сортовипробуванні за 2020-2022 рр. у лісостеповій зоні України склав 2,75 т/га, в степовій 2,0 т/га, в Поліссі 2,77 т/га. У сортовипробуваннях СГІ (Одеська область) врожайність сорту за роки вивчення змінювалась від 1,53 до 3,00 т/га.
- вміст білка в насінні – 25 %.
- стійкість до хвороб на рівні кращих стандартів (7-9 балів).
- розварюваність та смакові якості добрі.

Апробаційні ознаки: вид типово безлисточковий з простим стеблом і добре розвиненими вусиками та прилистками, черешок листа середній, забарвлення прилистка зелене, з помірною плямистістю та восковим нальотом. Суцвіття – двохквіткова китиця, довжина квітконіжки середня. Парус квітки білий, вузький за шириною, з прямою формою основи та помірною хвилястістю. Верхівка верхнього чашолистика округла. Біб середніх розмірів (65…70 х 12…13 мм), із суцільним пергаментним шаром, вигин бобу з тупою верхівкою, зелений. Кількість насінин у бобі середня (5…10 шт.). Насінина має циліндричну форму з ознакою неосипаємості, тобто наявність насіннєвої ніжки, яка не відокремлюється від насінини при збиранні врожаю. Сім'ядолі жовті, насіннєва шкірка напівпрозора, тонка. Насіннєвий рубчик не відрізняється від насіннєвої шкірки.

Агротехнічні вимоги: звичайні для зони вирощування. Оптимальна норма висіву 1,2-1,4 млн. схожих насінин на гектар. Для боротьби з бур'янами рекомендується використання гербіцидів.

КРУЇЗ

типово безлисточковий, з високим рівнем посухостійкості, цінний

Оригінатор: Селекційно-генетичний інститут – Національний центр насіннєзнавства та сортовивчення

Рекомендований для вирощування у зонах Степу, Лісостепу

Господарські та біологічні характеристики:

- технологічний сорт, із звичайним типом насінин, добір з гібридної популяції Гарант × Рената;
- високоврожайний, з високим рівнем посухостійкості;
- середня врожайність за роки вивчення склала 1,53 - 3,55 т/га;
- середньостиглий, тривалість вегетаційного періоду 75 - 80 діб;
- стійкість до вилягання висока (7 балів), придатний до прямого комбайнування;
- стійкість до хвороб на рівні кращих стандартів;
- маса 1000 насінин 210 - 240 г;
- вміст сирого протеїну 20 - 23 %;
- розварюваність та смакові якості добрі.

Апробаційні ознаки: «вусатого» типу, вирізняється товстим головним стеблом і добре розвиненими вусиками та прилистками. Черешок листа довгий, забарвлення прилистка зелене, з незначною плямистістю та восковим нальотом. Суцвіття – триквіткова китиця. Парус квітки білий, середньої ширини, з піднесеною формою основи та слабкою хвилястістю. Верхівка верхнього чашолистика з подовженим загостренням. Біб середніх розмірів (65 - 70 × 12 - 13 мм), пергаментний, з тупою верхівкою, зелений. Кількість насінин у бобі 5 - 10. Насінина сферична, гладенька, матова. Сім'ядолі жовті, насіннєва шкірка напівпрозора, тонка.

Агротехнічні вимоги: звичайні для зони вирощування. Оптимальна норма висіву 1,3 - 1,4 млн схожих насінин на гектар. Для боротьби з бур'янами рекомендується використання гербіцидів Пульсар (0,8 - 1,0 л/га), Парадокс (0,3 - 0,35 л/га), Базагран (3,0 л/га).

ПРИСТАНЬ

безлисточковий, з ознакою стійкості до осипання, високим рівнем посухостійкості, цінний

Оригінатор: Селекційно-генетичний інститут – Національний центр насіннєзнавства та сортовивчення

Рекомендований для вирощування у зонах Степу, Лісостепу

Господарські та біологічні характеристики:

- середньостиглий, тривалість вегетаційного періоду 70 - 75 діб;
- стійкість до вилягання висока (8 балів), придатний до прямого комбайнування;
- напівкарликовий сорт, висота рослин 60 - 80 см;
- маса 1000 насінин 220 - 250 г;
- високопродуктивний, середній урожай в державному сортовипробуванні за 2016 - 2017 рр. у Лісостеповій зоні України склав 3,26 т/га, в Поліссі 2,37 т/га. У сортовипробуваннях інституту (Одеська область) врожайність сорту складала 1,50 - 4,00 т/га;
- вміст білка в насінні 20 - 23 %;
- стійкість до хвороб на рівні кращих стандартів;
- розварюваність та смакові якості добрі.

Апробаційні ознаки: типово безлисточковий, з простим стеблом і добре розвиненими вусиками та прилистками. Черешок листа довгий, забарвлення прилистка зелене, з незначною плямистістю та восковим нальотом, без антоціанового забарвлення в основі прилистка. Суцвіття – двоквіткова китиця, довжина квітконіжки середня. Парус квітки білий, середньої ширини, з піднесеною формою основи та слабкою хвилястістю. Верхівка верхнього чашолистика загострена. Біб середніх розмірів (50 - 60 × 11 - 12 мм), пергаментний, вигин бобу відсутній або дуже слабкий, із загостреною верхівкою, зелений. Насінин у бобі 5 - 8 шт. Насінина сферична, гладенька, матова. Сім'ядолі жовті, насіннєва шкірка напівпрозора, тонка. Насіннєвий рубчик не відрізняється від насіннєвої шкірки.

Агротехнічні вимоги: звичайні для зони вирощування. Оптимальна норма висіву 1,2 - 1,4 млн. схожих насінин на гектар. Для боротьби з бур'янами рекомендується використання гербіцидів.

СВІТ

сорт «вусатого» типу, з високим рівнем посухостійкості, цінний

Оригінатори: Селекційно-генетичний інститут – Національний центр насіннєзнавства та сортовивчення; Селекційна станція Горна Стреда (Словаччина)

Рекомендований для вирощування у зонах Степу, Лісостепу

Сорт створений за спільною селекційною програмою. Виділяється високою продуктивністю та придатністю до однофазного збирання. Виведений методом індивідуального добору з гібридної комбінації Нефрит × Рамір.

Господарські та біологічні характеристики:

- середньостиглий, тривалість вегетаційного періоду 82 - 85 діб;
- висота рослин 62 - 65 см, стійкість до вилягання висока;
- маса 1000 насінин 230 - 250 г;
- високопродуктивний, середній урожай в державному сортовипробуванні за 2003 - 2004 роки в Лісостеповій зоні України склав 3,52, в Степовій 3,32, в Поліссі 3,62 т/га. У 2004 році в екологічному випробуванні інституту зібрали 3,80 і 4,76 т/га насіння при густоті стояння 1,2 і 1,4 млн рослин/га, відповідно;
- вміст білка в насінні 23 - 26 %;
- у польових умовах стійкий до пероноспорозу, антракнозу, аскохітозу та кореневих гнилей.

Апробаційні ознаки: «вусатого» типу, вирізняється товстим головним стеблом і добре розвиненими вусиками та прилистками. Квітки білого кольору, зрілі боби трохи вигнуті, розміром 7,0 - 1,3 см. Насінин у бобі 6 - 7. Насіння сферичної форми, гладеньке, жовте. Забарвлення в основі прилистників відсутнє.

Агротехнічні вимоги: звичайні для зони вирощування. Оптимальна норма висіву 1,3 - 1,4 млн схожих насінин на гектар. Для боротьби з бур'янами рекомендується використання гербіцидів Пульсар (0,8 - 1,0 л/га), Парадокс (0,3 - 0,35 л/га), Базагран (3,0 л/га).

ЗМІНА НОВИНКА

високопродуктивний, з груповою стійкістю до найбільш поширених хвороб

Оригінатор: Селекційно-генетичний інститут – Національний центр насіннєзнавства та сортовивчення

Рекомендований для вирощування у зонах Степу, Лісостепу

Господарські та біологічні характеристики:

- у 2023 р. занесений до Державного реєстру сортів рослин України;
- сорт інтенсивного типу з високою стабільною урожайністю;
- високопродуктивний, під час державного сортовипробування у зоні Степу із середньою урожайністю 2,61 т/га на 40,3% перевищив усереднену урожайність сортів, що пройшли державну реєстрацію за п’ять попередніх років; у зоні Лісостепу його урожайність становила 3,15 т/га, а перевищення – 1,3%;
- середньоранньостиглий, тривалість вегетаційного періоду 115-126 діб залежно від зони вирощування;
- стійкий до посухи (6-9 балів), вилягання (8 балів) та обсипання насіння (8 балів);
- придатний для механізованого збирання врожаю, висота прикріплення нижніх бобів становить 13-15 см;
- вміст білка в насінні 40,0-41,7%, олії – 19,3-21,3%;
- у польових умовах стійкий до фузаріозу, аскохітозу, пероноспорозу, септоріозу та бактеріозу (7-9 балів);
- тип росту індетермінантний, висота рослин 60-80 см;
- рослини мають рудувато-коричневе опушення стебла і стулок бобів;
- колір квіток – фіолетовий;
- боби коричневі, прямі;
- насіння жовте, видовженої форми, середнього розміру;
- насіннєвий рубчик темно-коричневий з білим вічком;
- маса 1000 насінин 144-177 г

Агротехнічні вимоги: придатний для вирощування за традиційною, мінімальною та нульовою технологією як на суходолі, так і при зрошенні, у день сівби рекомендується оброблення насіння препаратом бульбочкових бактерій, строки сівби звичайні для регіону вирощування (при оптимальній температурі ґрунту 12^0С), спосіб сівби широкорядний, з шириною міжрядь 45 см, або рядковий, норма висіву складає 550-600 тисяч схожих насінин/га.

ОДЕСИТКА НОВИНКА

середньоранньостиглий, з груповою стійкістю до найбільш поширених хвороб, високобілковий

Оригінатор: Селекційно-генетичний інститут – Національний центр насіннєзнавства та сортовивчення

Рекомендований для вирощування у зоні Степу

Господарські та біологічні характеристики:

- у 2023 р. занесений до Державного реєстру сортів рослин України;
- сорт інтенсивного типу з високою стабільною урожайністю;
- високопродуктивний, під час державного сортовипробування у зоні Степу із середньою урожайністю 2,4 т/га на 29% перевищив усереднену урожайність сортів, що пройшли державну реєстрацію за п’ять попередніх років;
- середньоранньостиглий, тривалість вегетаційного періоду 116 діб;
- стійкий до посухи (7-9 балів), вилягання (8-9 балів) та обсипання насіння (8-9 балів);
- придатний для механізованого збирання врожаю, висота прикріплення нижніх бобів становить 12-13 см;
- вміст білка в насінні 42,2%, олії – 19,0-20,3%;
- у польових умовах стійкий до фузаріозу, аскохітозу, пероноспорозу, септоріозу та бактеріозу (8-9 балів);
- тип росту індетермінантний, висота рослин 70-80 см;
- рослини мають рудувато-коричневе опушення стебла і стулок бобів;
- колір квіток – фіолетовий;
- боби коричневі, прямі;
- насіння жовте, видовженої форми, велике;
- насіннєвий рубчик темно-коричневий без вічка;
- маса 1000 насінин 150-180 г

Агротехнічні вимоги: придатний для вирощування за традиційною, мінімальною та нульовою технологією як на суходолі, так і при зрошенні, у день сівби рекомендується оброблення насіння препаратом бульбочкових бактерій, строки сівби звичайні для регіону вирощування (при оптимальній температурі ґрунту 12^0С), спосіб сівби широкорядний, з шириною міжрядь 45 см, або рядковий, норма висіву складає 550-600 тисяч схожих насінин/га.

СЕРЕНАДА

середньостиглий, з груповою стійкістю до найбільш поширених хвороб, високобілковий

Оригінатор: Селекційно-генетичний інститут – Національний центр насіннєзнавства та сортовивчення.

Рекомендований для вирощування у зонах Степу, Полісся

Господарські та біологічні характеристики:

- сорт інтенсивного типу, з високою стабільною урожайністю;
- високопродуктивний, урожай насіння під час державного сортовипробування у Волинському ОДЦЕСР становив 3,08 т/га у 2019 році та 2,67 т/га у 2020 році. У Рівненському ОДЦЕСР 2,28 т/га у 2019 і 3,15 т/га у 2020 році. В зоні Степу сорт Серенада у 2020 році із середньою урожайністю 2,1 т/га на 37 % перевершив усереднену урожайність сортів, що пройшли державну реєстрацію за п’ять попередніх років;
- відноситься до середньостиглої групи, тривалість вегетаційного періоду 111 - 130 діб;
- стійкий до посухи (7 - 9 балів), вилягання (8 - 9 балів) та осипання насіння (8 - 9 балів);
- придатний для механізованого збирання врожаю, висота прикріплення нижніх бобів 8 - 15 см;
- вміст білка в насінні досягає 44 %, олії 19 - 23 %;
- у польових умовах стійкий до фузаріозу, аскохітозу, пероноспорозу, септоріозу та бактеріозу (8 - 9 балів).

Апробаційні ознаки: відноситься до підвиду ligulata (Skvortsov) Teplyak, апробаційна група agr. glandacea Mikh. Тип росту індетермінантний, висота рослин 65 - 95 см, залежно від зони вирощування. Колір гіпокотиля під час появи примордіальних листків фіолетовий. Рослини мають сіре опушення стебла і стулок бобів, колір квіток фіолетовий. Боби коричневі, прямі, насіння жовте, видовженої форми, середнього розміру. Рубчик світло-коричневий, без вічка. Маса 1000 насінин 140 - 180 г.

Агротехнічні вимоги: придатний для вирощування за традиційною, мінімальною та нульовою технологією як на суходолі, так і при зрошенні. У день сівби рекомендується оброблення насіння препаратом бульбочкових бактерій. Строки сівби звичайні для регіону вирощування (при оптимальній температурі ґрунту 12^0C). Спосіб сівби широкорядний, з шириною міжрядь 45 см, або рядковий. Норма висіву 550 - 600 тисяч схожих насінин/га.

ТАВЕРНА

ранньостиглий, посухостійкий сорт універсального використання

Оригінатор: Селекційно-генетичний інститут – Національний центр насіннєзнавства та сортовивчення.

Рекомендований для вирощування у всіх зонах України

Господарські та біологічні характеристики:

- сорт універсального використання, з високою і стабільною урожайністю;
- високопродуктивний, урожай насіння під час державного сортовипробування у 2018 році у Вінницькому ОДЦЕСР становив 3,42 т/га, у Харківському ОДЦЕСР 3,38 т/га, у Чернівецькому ОДЦЕСР 3,04 т/га у 2018 і 3,31 т/га у 2019 році, у Сумському ОДЦЕСР 3,21 т/га та Дніпропетровському ОДЦЕСР 3,2 т/га у 2019 році;
- відноситься до ранньостиглої групи, тривалість вегетаційного періоду 91 - 110 діб;
- стійкий до посухи (8 - 9 балів), вилягання (7 - 9 балів) та осипання насіння (8 - 9 балів);
- придатний для механізованого збирання врожаю, висота прикріплення нижніх бобів 8 - 15 см;
- вміст білка в насінні 38 - 40 %, олії 19 - 23 %;
- у польових умовах стійкий до фузаріозу, аскохітозу, пероноспорозу, септоріозу та бактеріозу (7 - 9 балів).

Апробаційні ознаки: відноситься до підвиду ligulata (Skvortsov) Teplyak, апробаційна група agr. glandacea Mikh. Тип росту детермінантний, висота рослин 50 - 90 см, залежно від зони вирощування. Колір гіпокотиля під час появи примордіальних листків фіолетовий. Рослини мають сіре опушення стебла і стулок бобів, колір квіток фіолетовий. Боби світло-коричневі, прямі, насіння жовте, видовжено-плескатої форми, середнього розміру. Рубчик коричневий, без вічка. Маса 1000 насінин 150 - 190 г.

Агротехнічні вимоги: придатний для вирощування за традиційною, мінімальною та нульовою технологією як на суходолі, так і при зрошенні. У день сівби рекомендується оброблення насіння препаратом бульбочкових бактерій. Строки сівби звичайні для регіону вирощування (при оптимальній температурі ґрунту 12^0C). Спосіб сівби широкорядний, з шириною міжрядь 45 см, або рядковий. Норма висіву: 550 - 600 тисяч схожих насінин/га.

ІНТРИГА ОДЕСЬКА

сорт-синтетик з високою загальною комбінаційною здатністю

Оригінатор: Селекційно-генетичний інститут – Національний центр насіннєзнавства та сортовивчення.

Рекомендований для вирощування у зоні Степу

Господарські та біологічні характеристики:

- сорт інтенсивного типу, із скороченим періодом спокою та активним осіннім відростанням, при достатній вологозабезпеченості може формувати додатковий укіс;
- середня врожайність зеленої маси 34,2 т/га, сухої речовини 12,7 т/га;
- перевищив у 2019 році усереднену урожайність сортів, що пройшли державну реєстрацію за 5 попередніх років у зоні Степу у 2 рази (на 101 %);
- облистяність висока, 58 - 59 %;
- середня врожайність насіння 0,28 - 0,34 т/га, що на 53 % перевищує стандарт;
- зимо- і посухостійкість високі, 8 - 9 балів;
- середньостиглий, тривалість періоду від весняного відростання до дозрівання 110 - 115 діб;
- стійкий до кореневих гнилей, бурої та жовтої плямистості, 8 - 9 балів;
- вміст білка у листостебловій масі 18 - 21 % (на суху речовину).

Апробаційні ознаки: різновид синьогібридна. Кущ напівпрямостоячий, кущистість середня, висота рослин на початку цвітіння 1-го укосу 95 - 120 см. Суцвіття – головчаста китиця середньої довжини, 3 - 4 см. Квітки фіолетові, бузкові, світло-фіолетові, світло-рожеві. Боби середнього розміру, закручені у 3,0 - 4,5 оберти, при дозріванні коричневі. Насіння жовте, ниркоподібне.

Агротехнічні вимоги: Для одержання дружних сходів і формування високопродуктивного травостою поле слід очищати від багаторічних бур'янів і вирівнювати з осені. Висівати можна як навесні, так і влітку (до 15 серпня) для південних регіонів. Глибина загортання насіння 2 - 3 см. Обов'язкове післяпосівне коткування гладкими або кільчасто-зубчастими котками. При вирощуванні на кормові цілі способи сівби і норми висіву загальноприйняті для південних областей (10 - 20 кг/га). Для одержання високих і стабільних урожаїв насіння рекомендуються широкорядні посіви (міжряддя 70 см, норма висіву 2,5 - 3,5 кг/га) з формуванням густоти травостою 170 - 200 тис. рослин/га. Для знищення однорічних дводольних і злакових бур'янів після сходів у фазі 1 - 3 трійчастих листочків застосовують гербіциди Півот, Пульсар, Пікадор, 0,8 - 1,0 л/га. Хімічні засоби захисту від шкідників на насіннєвих посівах застосовують до початку цвітіння та у фазу зелених бобів. Кращий спосіб збирання насіннєвих посівів – пряме комбайнування з попереднім штучним підсушуванням травостою десикантом Реглон Супер.

ЛАДОСЛАВА

сорт-синтетик з високою стійкістю до кореневих гнилей

Оригінатор: Селекційно-генетичний інститут – Національний центр насіннєзнавства та сортовивчення.

Рекомендований для вирощування у зоні Степу

Господарські та біологічні характеристики:

- сорт інтенсивного типу, із скороченим періодом спокою та активним осіннім відростанням;
- середня врожайність зеленої маси 32,5 т/га, сухої речовини 12,1 т/га;
- перевищив у 2019 році усереднену урожайність сортів, що пройшли державну реєстрацію за 5 попередніх років у зоні Степу майже у 2 рази (на 93,2 %);
- облистяність висока, 51 - 54 %;
- середня врожайність насіння 0,34 т/га;
- посухо- і зимостійкість високі, 7 - 8 балів;
- середньостиглий, тривалість від весняного відростання до дозрівання 121 - 124 доби;
- стійкий до кореневих гнилей, 9 балів;
- вміст білка у листостебловій масі 19 - 22 % (на суху речовину).

Апробаційні ознаки: різновид синьогібридна. Кущ прямостоячий, кущистість середня, висота рослин на початку цвітіння першого укосу 90 - 115 см, листя з нижнього боку слабо опушене, обернено-яйцевидної форми, від середнього до крупного розміру, м'яке. Суцвіття циліндрична або головчаста китиця середньої щільності, довжина 3 - 4 см. Забарвлення квіток фіолетове, світло-фіолетове, блакитне, бузкове зі змішаними білими або кремовими квітками. Боби середнього розміру, закручені у 3,0 - 4,5 оберти, при дозріванні коричневі. Насіння жовте, ниркоподібне.

Агротехнічні вимоги: для одержання дружних сходів і формування високопродуктивного травостою поле слід очищати від багаторічних бур'янів і вирівнювати з осені. Висівати можна як навесні, так і влітку (до 15 серпня) для південних регіонів. Глибина загортання насіння 2 - 3 см. Обов'язкове післяпосівне коткування гладкими або кільчасто-зубчастими котками. При вирощуванні на кормові цілі способи сівби і норми висіву загальноприйняті для південних областей (10 - 20 кг/га). Для одержання високих і стабільних урожаїв насіння рекомендуються широкорядні посіви (міжряддя 70 см, норма висіву 2,5 - 3,5 кг/га) з формуванням густоти травостою 170 - 200 тис. рослин/га. Для знищення однорічних дводольних і злакових бур'янів після сходів у фазі 1 - 3 трійчастих листочків застосовують гербіциди Півот, Пульсар, Пікадор, 0,8 - 1,0 л/га. Хімічні засоби захисту від шкідників на насіннєвих посівах застосовують до початку цвітіння та у фазу зелених бобів. Кращий спосіб збирання насіннєвих посівів – пряме комбайнування з попереднім штучним підсушуванням травостою десикантом Реглон Супер.

ПІВДЕННА КРАСУНЯ НОВИНКА

Сорт-синтетик з високими зимо- та посухостійкістю, стійкий до кореневих гнилей

Оригінатор: Селекційно-генетичний інститут – Національний центр насіннєзнавства та сортовивчення

Рекомендований для вирощування у всіх зонах України

Господарські та біологічні характеристики:

- різновидність – синьогібридна;
- у 2022 р. занесений до Державного реєстру сортів рослин України;
- сорт інтенсивного типу із скороченим періодом спокою та активним осіннім відростанням;
- ранньостиглий, тривалість від весняного відростання до дозрівання 100-115 діб;
- середня врожайність сухої речовини –6,6 т/га, насіння 0,38-0,42 т/га;
- кущ напівпрямостоячий, кущистість середня;
- висота рослин на початку цвітіння першого укосу 100-115 см;
- суцвіття головчаста китиця середньої довжини (3-4 см);
- забарвлення квіток фіолетове, світло-фіолетове, блакитне, бузкове, рідко темні синьо-фіолетові зі змішаними білими або кремовими квітками;
- насіння жовте, ниркоподібне;
- боби середнього розміру, закручені у 3,0-4,5 оберти, при дозріванні коричневі;
- посухо- і зимостійкість високі – 9 балів;
- стійкий до кореневих гнилей та бурої і жовтої плямистості (8 балів);
- вміст білка у листостебловій масі 18,3% у перерахунку на суху речовину.

Агротехнічні вимоги: обов’язково очистити поле від багаторічних бур’янів і вирівняти з осені, строки посіву для південних регіонів навесні, або влітку (до 15 серпня), норма висіву для південних областей 10-20 кг/га, глибина загортання насіння 2-3 см, фуражні посіви закладають суцільним способом з нормою висіву 10-20 кг/га, а насіннєві – широкорядним (міжряддя 70 см) і нормою висіву 2,0-2,5 кг/га з формуванням густоти травостою 150-250 тис. рослин/га, обов’язкове післяпосівне коткування гладкими катками, для знищення однорічних дводольних і злакових бур’янів після сходів у фазі 1-3 трійчастих листочків застосовують дозволені гербіциди, хімічні засоби захисту від шкідників на насіннєвих посівах застосовують до початку цвітіння та у фазу зелених бобів, кращий спосіб збирання насіннєвих посівів – пряме комбайнування з попереднім штучним підсушуванням травостою десикантом.

АДАМ
двоукісний, інтенсивного типу

Оригінатор: Селекційно-генетичний інститут – Національний центр насіннєзнавства та сортовивчення.

Рекомендований для вирощування у зонах Степу, Лісостепу

Господарські та біологічні характеристики:

- інтенсивного типу, висока врожайність зеленої та сухої маси, добра насіннєва продуктивність. В середньому за рік за два цикли конкурсного сортовипробування протягом 4 років перевершив стандарт, сорт Южноукраїнський, за урожаєм зеленої маси на 3,91 т/га (21,3 %), сіна 1,60 т/га (35,9 %), насіння 0,05 т/га (5,1 %);
- посухостійкість і зимостійкість високі, 9 балів;
- стійкість до кореневої гнилі від середньої до високої;
- середньостиглий, ярого типу розвитку, двоукісний. На суходолі при достатньому вологозабезпеченні формує два повноцінних укоси;
- можливе вирощування на одному місці до трьох років;
- високий збір білка з одиниці площі, перевершує за цією ознакою стандарт на 0,16 т/га (26,5 %).

Апробаційні ознаки: рослина висока, пряма, розгалуження слабке. Листок довгий, широкий, еліптичний. Суцвіття – циліндрична китиця з дещо звуженою основою та притупленою верхівкою на початку цвітіння, майже рівно-мірної ширини по всій довжині. Китиця нещільна, з одночасно розкритими 3 - 4 квітками. Перед розкриттям квітки розташовані під гострим кутом до осі китиці, а після розпускання відгинаються під прямим кутом. Боби середнього розміру з короткими зубчиками.

Агротехнічні вимоги: допустимі строки сівби – з ранньої весни до 15 серпня. Глибина загортання насіння 2 - 3 см. Обов’язкове післяпосівне коткування гладкими або кільчасто-зубчастими котками. Фуражні посіви закладають суцільним способом, з нормою висіву 4 - 5 млн/га схожого насіння (80 - 100 кг/га). Насіннєві посіви теж суцільним способом, але зменшеною нормою висіву 2,5 - 3,0 млн/га (50 - 60 кг/га). Для знищення однорічних дводольних і злакових бур’янів по сходах у фазі 2 - 5 трійчастих листочків застосовують гербіцид Пульсар, 0,75 - 1,0 л/га. До скошування фуражних посівів приступають наприкінці бутонізації. Насіннєві посіви збирають роздільним способом при побурінні близько 50 % бобів або прямим комбайнуванням з попередньою обробкою десикантом Реглон Супер. Запізнення із скошуванням насіннєвих посівів та збирання у спекотний час дня призводить до осипання більшої частини найціннішого насіння.

Базове насінництво та реалізацію насіння виведених в СГІ – НЦНС сортів і гібридів здійснюють дослідні господарства мережі інституту:

Державне підприємство «Дослідне господарство «Богунівська еліта» Селекційно-генетичного інституту – Національного центру насіннєзнавства та сортовивчення»
вул. Центральна, 80, с. Богунове, Березівський р-н, Одеська обл., 67252,
тел.: (04854) 3-14-63, e-mail: b_elita@ukr.net

Дослідне господарство «Експериментальна база «Дачна» Селекційно-генетичного інституту – Національного центру насіннєзнавства та сортовивчення»
с. Дачне, Одеський р-н, Одеська обл., 67624,
тел.: (04852) 3-72-10, e-mail: dachnoe1932@ukr.net

Державне підприємство «Дослідне господарство «Жеребківське» Селекційно-генетичного інституту – Національного центру насіннєзнавства та сортовивчення»
с. Жеребкове, Подільський р-н, Одеська обл., 66410
тел. (04863) 6-51-73, e-mail: gereb123@ukr.net

Державне підприємство «Дослідне господарство «Зелені Кошари» Селекційно-генетичного інституту – Національного центру насіннєзнавства та сортовивчення
с. Зелені Кошари, Первомайський р-н, Миколаївська обл., 55276
тел. (05161) 6-76-43, e-mail: zelen.koshariuaan@gmail.com

Державне підприємство «Дослідне господарство «Комунар» Селекційно-генетичного інституту – Національного центру насіннєзнавства та сортовивчення»
с. Весела Долина, Болградський р-н, Одеська обл., 68544
тел. (04847) 3-13-99 e-mail: dp_kommunar@ukr.net

Державне підприємство «Дослідне господарство «Мирнопільське» Селекційно-генетичного інституту – Національного центру насіннєзнавства та сортовивчення»
вул. Шкільна, 35, с. Мирнопілля, Болградський р-н, Одеська обл., 68413
тел. (04845) 3-17-91, e-mail: f.ablov@ukr.net

Державне підприємство «Дослідне господарство «Покровське» Селекційно-генетичного інституту – Національного центру насіннєзнавства та сортовивчення»
с. Маринівка, Одеський р-н, Одеська обл., 67631
тел. (04852) 3-93-41, e-mail: pokrovskoe1963@gmail.com

Державне підприємство «Дослідне господарство «Реконструкція» Селекційно-генетичного інституту – Національного центру насіннєзнавства та сортовивчення»
с. Лепетиха, Баштанський район, Миколаївська обл., 56234
тел. (05168) 9-25-09, e-mail: dpdg_rekonstruksiya@ukr.net

Розмноження і реалізацію насіння сортів і гібридів СГІ – НЦНС у регіонах України здійснюють:

СФГ «Балкани»
68252, Одеська обл., Б.-Дністровський район, с. Михайлівка,
Тел.: (04848) 21-3-24, e-mail: balkani@ukr.net

ТОВ «ВВІ-Агро»
57437, Миколаївська обл., Миколаївський р-н, с. Новофедорівка, вул.. Приморська, 56,
Тел.: (068) 731-93-74, e-mail: vvi-agro@ukr.net

Миколаївський національний аграрний університет
54020, Миколаївська обл., м. Миколаїв,
Тел.: (0512) 34-10-82, e-mail: rector@mnau.edu.ua

ТОВ «Мічуріна+»
66031, Одеська обл., Подільський район, с. Писарівка,
Тел.: (068) 329-52-49, e-mail: gchumak@gmail.com

ТОВ «АФ «Ольвія»
72453, Запорізька обл., Приазовський район, с.Чкалове,
Тел.: (06133) 2-49-16, e-mail: tov.olvia@gmail.com

СТОВ АФ «Ольгопіль»
24830, Вінницька обл., Чечельницький район, с. Ольгопіль,
Тел.: (04351) 2-79-83, e-mail: olgopol@ukr.net

ТОВ «Світанок» Старі Маяки»
66833, Одеська обл., Березівський район, с. Старі Маяки, вул. Центральна, 2,
Тел.: (067) 077-08-55, e-mail: psp.svitanok@ukr.net

ПрАТ «Селена»
65036, м. Одеса, Овідіопольська дорога, 3,
Тел.: (0482) 37-23-08, 37-23-81, e-mail: selena-odessa@ukr.net

Науково-виробнича Агрокорпорація «Степова»
49130, м. Дніпропетровськ, вул. Березинська, 80,
Тел.: (0562) 399-100, e-mail: 970070719@ukr.net

ТОВ «НВДЦ «Агротех»
62103, Харківська обл., Богодухівський район, с. Лозова,
Тел.: (096) 591-13-65, e-mail: ae-kom@meta.ua

ТОВ «Рост Агро»
39053, Полтавська обл., Глобинський район, с. Потреби,
Тел.: (044) 585-05-86, e-mail: rostagro@ukr.net

ТОВ «Торговий дім «Долинське»
73000, м. Херсон, вул. Віктора Грушевича, 12,
Тел.: (067) 551-73-08, (0552) 42-54-40, e-mail: krynros9@gmail.com